6. MEDNARODNI FESTIVAL LIKOVNIH UMETNOSTI KRANJ - ZDSLU 2017

6th INTERNATIONAL FINE ARTS FESTIVAL KRANJ - ZDSLU 2017

SIMBOL ZNAK BARVA

SYMBOL SIGN COLOUR

KRANJ

6. MEDNARODNI FESTIVAL
LIKOVNIH UMETNOSTI
KRANJ - ZDSLU 2017

SIMBOL, ZNAK IN BARVA

6th INTERNATIONAL
FINE ARTS FESTIVAL
KRANJ - ZDSLU 2017

SYMBOL, SIGN & COLOUR

28. september - 5. november 2017

Organizacijski odbor za pripravo festivala

pri Zavodu za turizem in kulturo Kranj

KLAVDIJ TUTTA, *predsednik odbora in umetniški vodja festivala - Likovno društvo Kranj*

<u>člani odbora:</u>

MELITA AŽMAN, *umetnostna zgodovinarka - Likovno društvo Kranj*

PETRA ŽIBERT, *koordinatorka Zavoda za turizem in kulturo Kranj*

CVETO ZLATE, *predsednik Likovnega društva Kranj*

GREGOR GRAŠIČ, *predstavnik Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti - JSKD*

MARJANA ŽIBERT, *direktorica Gorenjskega muzeja*

JELENA JUSTIN, *odnosi z javnostmi - Gorenjski muzej*

MARKO ARNEŽ, *vodja Galerije Prešernovih nagrajencev Kranj*

<u>skupina za promocijo festivala:</u>

ZALA VIDALI, *vodja umetniškega programa Layerjeve hiše*

JELENA JUSTIN, *odnosi z javnostmi - Gorenjski muzej*

MELITA AŽMAN, *umetnostna zgodovinarka - Likovno društvo Kranj*

MANCA STRUGAR, *koordinator trženja - Zavoda za turizem in kulturo Kranj*

NAGOVORI

Kranj se vsako leto hitreje razvija in tudi letošnje leto ni nič drugačno. Kot središče gorenjeske se trudimo, da življenje v Kranju naredimo kar se da pestro. Pri tem ima velik vpliv tudi kultura, ki nas najbolj povezuje.

Letos se v Kranj že šesto leto zapored vrača *Mednarodni festival likovnih umetnosti ZDSLU – Kranj 2017,* ki bo popestril naše kulturno področje. Letos ga organizira organizacijski odbor ustanovljen pri *Zavodu za turizem in kulturo Kranj,* delovno skupino pa vodi mag. likovnih umetnosti Klavdij Tutta ob pomoči drugih članov *Likovnega društva Kranj.* Tako bo mesto letos ponovno oživelo na mednarodnem področju umetnosti in širilo svojo prepoznavnost, saj bodo v Kranju gostovali umetniki iz enaindvajsetih držav.

Tema letošnjega festivala je *Simbol, znak in barva*, s katero bodo umetniki prikazali različne vizije te zanimive tematike. Dela bojo razstavljena po starem mestnem jedru in okolici, kar pomeni, da je dostop do festivala enostaven, hkrati pa si tuji umetniki lahko ogledajo tudi naše lepo obnovljeno mesto.

Vse umetnike, ki bodo sodelovali na letošnjem festivalu lepo pozdravljam, in spodbujam javnost, da se v čim večjem številu udeleži tega enkratnega festivala, ki nam bo predstavil kvalitetna umetniška dela mednarodnih kreatorjev, tokrat združenih v eno temo *Simbola, znaka in barve*.

Še enkrat hvala vsem, ki si prizadevajo, da Kranj znova pridobiva na kulturnem zemljevidu sveta.

BOŠTJAN TRILAR
župan Mestne občine Kranj

Kranj je eno izmed največjih mest v Sloveniji, je glavno mesto Gorenjske in prestolnica slovenskih Alp. V svoji velikosti pa je mesto tudi majhno, saj je vse blizu, takoj za vogalom. Prebivalci Kranja smo ljubitelji kulture in aktivnosti v naravi. Čeprav je mesto videti mirno, je v Kranju ves čas prisoten zelo živahen kulturni utrip. Kranj je varuh dediščine največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna, kar je eden od razlogov, da je Kranj tudi kulturno srce Slovenije.

Ponosni smo, da bo Kranj skozi oktober že šesto leto zapored gostil mednarodni likovni festival, ki bo tudi rdeča nit celotnega kulturnega dogajanja mesta v tem mesecu. Tematika letošnjega festivala: *Simbol, znak, barva* se spogleduje tudi s turistično znamko Kranja, ki smo jo na *Zavodu za turizem in kulturo Kranj* ustvarili lansko leto. Z veseljem v Kranju pozdravljamo številne umetnike, ki prihajajo iz kar enaindvajsetih držav in festivalu dajejo svetovno razsežnost.

Festival likovnih umetnosti je priložnost, da Kranjčani povabimo na ogled festivala in na obisk svoje prijatelje iz drugih koncev Slovenije. Kranjski podjetniki, kulturni in turistični delavci pa vabimo na obisk festivala tudi kolege iz tujine, katerim poleg ogleda festivala predstavlja Kranj tudi idealno izhodišče za odkrivanje Slovenije in slovenskih Alp. Obiskovalci si bodo v Kranju poleg razstave lahko ogledali številne atrakcije v čudovitem starem mesnem jedru, lahko se bodo sprehodili po enem izmed najglobljih mestnih kanjonov v Evropi in pokukali v Rove pod starim Kranjem. Kulturni utrip bo dopolnila izvirna gorenjska kulinarika, hribi v okolici pa vabijo, da pogledamo na Kranj še iz ptičje perspektive.

Organizatorjem festivala želim polne roke dela z vodenjem po razstavah, obiskovalcem pa obilo užitkov v odkrivanju Kranja in veliko lepih spominov, ki jih boste lahko brezplačno vzeli s seboj domov!

mag. TOMAŽ ŠTEFE, MBA
direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj

MEDNARODNEMU FESTIVALU SIMBOL, ZNAK IN BARVA 2017

Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj - ZDSLU se v letošnjem letu odvija že šestič. V mesto prihajajo ustvarjalci iz devetnajstih držav širom Evrope, kot tudi drugih celin.

Zahvaljujem se vsem institucijam, ki delujejo na področju kulture in so pokazale veliko mero sodelovanja pri pripravi tako velikega kulturnega dogodka. Tema, ki jo letos obravnavamo je bila izziv več kot stotim domačim in tujim umetnikom in prinaša različne poglede na obravnavanje simbola, znaka in barve na enkraten in samosvoj avtorski način. Zavedati se moramo, da so simboli pri različnih ljudstvih obravnavani na zelo specifične načine. Tako lahko isti simbol ali barva pri Evropejcu pomeni čisto nekaj drugega kot v Indiji ali pa Južni Ameriki.

V okviru festivala se bo zvrstilo več kot dvajset predstavitev na različnih razstavnih prostorih v samem mestnem jedru. Pri snovanju festivala sem ideje usmeril h kvaliteti predstavljenih ustvarjalcev in njihovih likovnih del, hkrati pa je bilo pomembno, da so se izbrali avtorji, ki se zelo razlikujejo v svoji interpretaciji. Prav tako je bil pri izbiri pomemben faktor njihova raznovrstnost in umeščenost v čas in prostor, ki ga živimo.

Festival vključuje različne likovne prakse, kot so slikarstvo, grafika, objekti, instalacije, fotografija, modno oblikovanje in arhitektura. Zaradi pestrosti likovnih nagovorov bo več različnih interesnih skupin obiskovalcev povsod našlo kaj zanimivega za svoj okus. V času trajanja festivala bomo pripravili več javnih vodstev po razstavah. Ta vodstva bodo pospremljena tudi z kratkimi glasbenimi, literarnimi in drugimi kulturnimi nastopi, vse v smislu večjega druženja v starem mestnem jedru.

Izkoriščam priložnost in se zahvaljujem tako županu Boštjanu Trilarju ter občinskemu svetu za kulturo mesta Kranj, kot tudi *Zavodu za turizem in kulturo Kranj* za pomoč pri izvedbi tako velikega festivala.

magister likovnih umetnosti KLAVDIJ TUTTA
predsednik umetniškega sveta LD Kranj - ZDSLU in umetniški vodja festivala

Umetnost je živa dejavnost ljudi in kultur. Je izraz družbenih realnosti in idealov. Je sinteza globljih misli, čustev, potreb, strahov in upanj, ki si jih od nekdaj delijo ljudje vseh časov in dežel. Tudi v Kranju je umetnost skozi stoletja živela in ustvarila mnogo presežkov, ki našemu mestu dajejo kulturno identiteto. V današnjem času posebno kulturno zgodbo pišejo kranjske galerije, ki so prostori srečevanj različnih likovnih umetnosti in ne predstavljajo le gorenjskega in lokalnega ustvarjanja. *Likovno društvo Kranj* kot glavni organizator vsakoletnega Mednarodnega likovnega festivala ustvarja čezmejne kulturne povezave in krepi mesto Kranj kot kulturno središče Gorenjske in širše regije.

V Gorenjskem muzeju smo odprti za ustvarjalno raziskovanje vizualnih umetnikov in se vsako leto pridružujemo Mednarodnemu likovnemu festivalu. Likovna dela številnih umetnikov so na ogled v naših razstavnih prostorih, hkrati pa si prizadevamo, da nagrajena dela trajno ostanejo v zbirki Gorenjskega muzeja. Zahvaljujem se vsem požrtvovalnim organizatorjem in sodelujočim umetnikom z željo, da bi nas naše sodelovanje bogatilo in bi z govorico barve, simbolov in znakov nagovarjali naše občinstvo.

mag. MARJANA ŽIBERT
direktorica Gorenjskega muzeja

GOVORICA BARV

Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj je edinstvena platforma, ki združuje in povezuje likovne umetnike iz številnih držav ter hkrati tudi vse galerije in kulturne inštitucije mesta Kranj. Za nekaj tednov se celotno mesto preplete v eno in isto zgodbo, tokrat z naslovom *Simbol, znak in barva* in znotraj nje v veliko drobnih zgodb in utrinkov posamezne razstave ter pogledov in refleksij posameznega umetnika.

Barve kot edinstveno sredstvo neverbalne komunikacije nosijo simboliko in pomene, ki presegajo zgolj vidno zaznavanje in izkušnjo. Sprožajo številne mehanizme, čustva, občutja, razpoloženja, budijo zaprašene spomine, opozarjajo na dogodke ali povzročijo zgolj avtomatski refleks glede na družbeno okolje, ki mu pripadamo. Tudi tokrat pa bodo barve v vsem svojem razkošju čisto po svoje preoblekle festivalski Kranj.

Festival bo tudi letos izpostavil kulturno izmenjavo med Avstrijo in Slovenijo, ki s podobnimi čezmejnimi projekti, predvsem v tej regiji, tesno povezuje prebivalstvo na obeh straneh meje. Tudi letošnjo likovno zgodbo bodo soustvarjali avstrijski umetniki, fotografi in slikarji: Fritz Rathke, Klaus Zlattinger, Larissa Tomassetti, Wolfgang Daborer, Renate Krammer, Gerhart Weihs, Norbert Klavora, Franz J. Berger, Helmut Machhammer, Werner Hofmeister, Melitta Moschik, Frank Tomassetti – Kropiunik, Sibylle von Halem, Robert Primig, Eva Staber, Laurent Ziegler, Karl Brandstätter, Stephanie Klaura, Ines Urach in Thomas Girbl.

MARJETA MALUS
avstrijski kulturni forum Ljubljana

Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj – ZDSLU si počasi in vztrajno utira pot na zemljevidu pomembnih vrhunskih likovnih dogodkov v Sloveniji. To potrjuje tudi letošnji, že šesto leto zapored, ki ga mag. Klavdij Tutta s kolegi in ekipo iz *Likovnega društva Kranj* organizira in vodi. Tokratna tema *Simbol, znak in barva* nakazuje in širi prostor od same umetniške intervencije še na področje vizualne komunikacije in nakazuje moč ter pomembnost le-te pri dojemanju in razumevanju sodobnega sveta.

V *Zvezi društev slovenskih likovnih umetnikov* smo z veseljem del projekta in si prizadevamo prispevati svoj delež pri organizaciji in promociji tega Mednarodnega festivala likovne umetnosti tudi s podelitvijo nagrade za življenjsko delo pomembnim slovenskim umetnikom, ki jo letos dobi akademska slikarka Anka Krašna.

ALEŠ SEDMAK
predsednik ZDSLU

BESEDA PREDSEDNIKA LIKOVNEGA DRUŠTVA KRANJ

Držati nivo tako kvalitetnega festivala, kot je *Festival likovnih umetnosti ZDSLU – Kranj 2017*, je velik zalogaj. A letos pri njem vztrajamo že šesto leto zapored, in za njegovo organizacijo nam nikoli ne zmanjka zagona. Za kvalitetno izpeljavo festivala je potrebna profesionalnost in odgovornost vseh vključenih, ki niso samo umetniki, pač pa prihajajo iz različnih strokovnih področij. Vključeni bodo tudi umetnostni zgodovinarji, kritiki in poznavalci umetniške kulture, ki prihajajo tako iz Slovenije kot tudi iz tujine.

Likovno društvo Kranj je eno bolj dejavnih likovnih društev v Sloveniji in kot predsednik sem ponosen na naše delovanje in motivacijo, da speljemo tako velik mednarodni festival, kot je ta.

V septembru in oktobru bo mesto Kranj zopet postalo mesto umetnosti, in vabim vas, da se nam pridružite ob širjenju kulture in likovne umetnosti širši javnosti.

CVETO ZLATE
predsednik Likovnega društva Kranj

MILČEK KOMELJ

BARVA, SIMBOL, ZNAK IN LIKOVNA UMETNOST

Snovalci kranjskega festivala likovnih umetnosti so si letošnjo prireditev zamislili v znamenju treh pojmov: barve, simbola in znaka. Vsi trije namreč opredeljujejo umetnost že od nekdaj in segajo tudi v sodobno ustvarjalnost.

Barva v svoji univerzalnosti vase gotovo zajema vse bogastvo sveta: njegov ogenj ali hlad (že po osnovni delitvi slikarji najraje govorijo o toplih in hladnih barvah), zemeljsko pestrost in duhovna vsemirja ter izraze razbolene ali razigrane duše. Barva nam spregovarja bodisi s slepečo intenziteto bodisi v mavricah ali valerjih, v slikovitih razmahih, prosojnih prelivih in gomazečem plastenju, kot na primer pri Andreju Jemcu, ali pa je poduhovljeno zadržana in reducirana v omejeni, a enovito občuteni skali, kot pri Jožetu Tisnikarju, ali sijoče uklenjena v objem gibke črte, tako kot na primer pri fauvistih in pri nas sprva pri Mihi Malešu ali v mnogo bolj ekspresivno krčeviti obliki figuralnih del Janeza Bernika. In podobno brez konca.

V znamenju barve so presvetlili našo umetnost t. i. slovenski impresionisti, barva in svetloba pa sta pri njih kar najbolj neposredno povezani, saj luč oživlja vse in je tudi porodnica barv, slikarji pa jo kot posrednico svojega sporočila zato lahko celo enačijo s svetopisemsko Besedo, kreatorko sveta.

Barve so lahko neposreden vrisk življenja ali izraz mnogo bolj zastrte kontemplacije, pa tudi nosilke magičnosti, ki najpogosteje temelji na barvi. Skoznje se razkrivajo občutja posameznika ali tudi časa, zato tolikokrat govorimo o barvi časa, pa tudi o barvi posameznega človeka ali ustvarjalca, ne samo likovnega (koloristični slikar France Gruden je rad z barvami označeval tudi pesnike); njihovo učinkovanje pa je lahko ne le neposredno ali izrazno intenzivno, marveč tudi simbolno in znakovno. Barvam namreč lahko v skladu z okoliščinami pripisujemo tudi konvencionalen pomen, zato imajo lahko tudi vlogo označevalca, tako kot pri predpisanih liturgičnih oblačilih ali nacionalnih zastavah (pri nas veljajo za narodne, ponekod zato tudi v umetnosti hote uporabljene barve bela, modra in rdeča, ki sta jih v tem duhu izbirala Helena Vurnik ali Tone Kralj). Sicer pa je na primer rjava barva zemeljska (je zato svoje kmete vanjo tako toplo ogrinjal Tone Kralj?), vijolična melanholična, zelena je barva življenja ali sinja barva duha, in v tem smislu so barve, pogosto

MILČEK KOMELJ

SYMBOL, SIGN, COLOUR AND FINE ARTS

The creators of the Carniolan Festival of Fine Arts have envisioned this year's event in the light of the following three concepts - colour, a symbol, and a sign. Namely, all three concepts have defined art since long ago and also extended themselves into the modern creativeness.

Colour, in its universality, certainly encompasses the entire world's abundance – its fire or coolness (even by the basic division, the painters prefer to talk about the warm and cold colours), the earthly diversity, the spiritual universe, and the expressions of the painful or vivacious soul. Colour speaks to us, either with a blinding intensity, or with rainbows or colour values, in the picturesque expansions, transculent overlays and crawling layering, as in the case of Andrej Jemec. In addition to that, the colour can be restrained and reduced spiritually in a limited, but uniformly sensed scale, similar to Jože Tisnikar or wedged brightly into the embrace of a bending line, as, for example, in the case of Fauvists and, at first, in our country, in the case of Miha Maleš, or in the much more expressively spasmodic form of figurative works of Janez Bernik. And so forth, without an end.

The so-called Slovenian Impressionists have enlightened our art with colour; namely, by them, the colour and light are linked directly to the greatest extent possible, as the light revives everything and is also the bearer of colours. Moreover, as the painters use the light as the mediator of their message, it can even be equated with the biblical Word, the creator of the world.

Colours can encompass an indirect joyful shout of life or an expression of a much more dappled contemplation, as well as the carrier of magic that is most often based on the colour itself. The feelings of an individual or time are revealed through colours. That is why the colour of time, as well as the colour of an individual person or a creator, not only the art creator, is discussed so often (the colouristic painter France Gruden liked marking the poets with various colours). The effect of colours can be not only direct or expressively intensive, but also symbolic and characteristic. As, in accordance with the circumstances, the colours can, namely,

v zvezi s slikarstvom, vključevali v svoje predstave tudi pesniki, na primer Lorca, ekspresionisti Georg Trakl ali Anton Vodnik in Srečko Kosovel; najsilnejša rdeča pa je tako barva strasti kot krvi (npr. pri Mariju Preglju). A v barvah je lahko tudi skozi znakovno simboliko zajet mnogo neposrednejši, osebnejši izraz, saj resnično ustvarjalne osebnosti sleherno konvencijo preraščajo in tudi z barvami govorijo le iz sebe, pa naj svojo radoživost povezujejo s prostranostjo narave, tako kot v Kranju s svojimi morskimi motivi Klavdij Tutta, ali se izživljajo v duhu barvnega ekspresionizma; v abstraktnih ali iz predmetnih aluzij izhajajočih delih pa lahko barve usklajajo kot zvočno gradivo v muzikalni skladbi, tako kot Gojmir Anton Kos, ali skozi enakomerne barvne ploskve sevajo kozmično oziroma duhovno bistvo, bodisi modrino morja bodisi zelenino narave, tako kot na poznih platnih Bogdan Borčič.

Barvni registri lahko zajamejo vse, podobno kot glasba; predvsem pa ponazarjajo neizčrpno bogastvo, ki je dojemljivo le z očmi in skoznje sega v dušo. Sicer pa je barvno življenje neotipljivo, saj ne zajema substance predmetov, četudi jih lahko celo rentgensko prežarja, marveč le njihov videz oziroma lastnost, ki se s svetlobo spreminja, tako kot se v različni luči različno predstavljajo tudi umetniške slike. Zato včasih niti ne vemo, katero njihovo obličje je najbolj pravo in v kateri svetlobi naj si jih ogledujemo, ali v naravni luči galerijskega interiera, pod reflektorji ali pod žarki sonca. A ker se s spreminjanjem svetlobe spreminja vse, to morda niti ni bistveno, ampak nas že samo po sebi opozarja na neulovljivost in spremenljivost našega življenja, ki ga lahko primerjamo s spremenljivostjo barvnega dogajanja od jutra do noči, ko jutro prek dneva in večera zatone v temo, ki jo razsvetljujejo le zvezde. In čeprav črna, tako kot bela, kot nas uči teorija, v bistvu nista barvi, lahko tudi ti dve nebarvi obsegata vrsto odtenkov. Grafik Marjan Pogačnik mi je dopovedoval, da je črnih barv kar za celo procesijo, v odtenkih beline, kakršno je uporabljal Gabrijel Stupica, pa lahko dojemamo odtenke smrti, četudi pri nas po konvenciji smrt ponazarja črna. A umetnost lahko tudi v znamenju barv premaguje vse konvencije in presega ali zanikuje celo vsa pravila.

Tega se je med umetniki, s katerimi sem se pogosto družil, morda najbolj zavedal Marijan Tršar, ki je – hkrati slikar in likovni teoretik – pred kakim likovnim delom večkrat vzkliknil: “Vse je narobe, a vendar je pred nami polnokrvna umetnina.” In nasprotno. To pa pomeni, da lahko polnokrvnost umetnini zagotovi šele ustvarjalen duh, ki z védenjem o umetnosti ali barvah ne le razumsko razpolaga, ampak je v bistvu predvsem medij,

also be ascribed a conventional meaning, due to which they can also function in the role of a marker, as can be seen in the case of the prescribed liturgical garments, or the national flags (the white, blue, and red colours are perceived as national in our country; therefore, in some cases, the art incorporates them wilfully and, in this spirit, were also chosen by Helena Vurnik and Tone Kralj). Otherwise, for example the brown colour, is considered as earthy (is this why Tone Kralj donned his peasants so tenderly and warmly in it?), the purple as melancholic, the green as the colour of life, and the azure as the colour of the spirit; in this sense, the colours, often in connection with painting, were included into the performances of the poets, for example Lorca, the expressionists Georg Trakl or Anton Vodnik and Srečko Kosovel; the most powerful red colour is the colour of both passion and blood (as in the case of Marij Pregelj).

However, the colours can encompass a much more direct and personal expression even through the sign symbolism, as the personalities who are truly creative outgrow each convention, and also use colours to speak from their depths only, whether they link their joyousness with the vastness of nature, as can be seen in Kranj, in the case of Klavdij Tutta’s maritime motifs, or they take pleasure in the spirit of the colour expressionism; from the abstract or object-related allusions’ originating works, the colours can be harmonised as acoustical material in a musical composition, as in the case of Gojmir Anton Kos, or they can radiate cosmic or spiritual essence through even colour surfaces, either the blueness of the sea or the greenness of nature, much as can be seen in the late canvases of Bogdan Borčič.

The colour registers can include everything, similar to music, but, above all, they illustrate an inexhaustible wealth, which is only visible to the eyes and passes through them right into the heart of the soul. Otherwise, the colour life is intangible as it does not include the substance of the objects, even though it can beam them radiographically, but only their appearance or characteristic that changes with light in a way as the art paintings present themselves differently in different lights. Therefore, sometimes we do not even know which of their visages is the most correct one and in which light we are supposed to view them, whether in the natural light of the gallery interior or under a spotlight or the sun’s rays.

ki ga barve na njegovih delih razkrivajo v njegovem bistvu, kot bi se prerajale in oživljale skozenj, tudi ko prehajajo vanj s posredovanjem pigmentov oziroma z barvo napolnjenih posodic ali tub. Likovna teorija je v ustvarjalnem pogledu bolj kot usmerjevalka nekakšna slovnica, ki omogoča, da analiziramo likovne postopke, s katerimi skušamo razlagati umetnine post festum, a bistveno je, da umetnik vse te možnosti, ki mu jih likovni jezik omogoča, ne le pohlevno realizira, ampak vselej na novo vzpostavlja in oživlja, in to po svoji notranji nujnosti, milosti ali volji, kajti umetnik je po svojem bistvu kreator. In je – tudi če se zdi izgubljen v množici ustvarjalcev – vendar tudi svoj bog. Glede na to pa je tudi razumljivo, da nam sámo poznavanje likovne teorije pri umevanju likovnega dela kot umetnine ne zadošča, ampak ga je mogoče dojeti le z intuicijo, pri čemer je pomemben tudi duhovni diapazon samega umetniku bolj ali manj doraslega interpreta.

Predvsem v tem eminentno ustvarjalnem pogledu je umetnost ne le izrazna, marveč tudi simbolna, saj presega zgolj izpovedovanje osebnosti ustvarjalca, kajti njena simbolna vrednost se očitno nakazuje v stiku z božjim, z misteriji sveta, ki jih razkriva ali nam jih sugerira v zavest samo umetnost, ki je vez med človekom in kozmosom. Zato se tudi razsežnosti simbola najjasneje kažejo v nejasnih slutnjah in skrivnostih in presegajo sámo motivno izhodišče, ker ga razširjajo na univerzum; tako je Ivan Grohar naselil svojo duhovno navzočnost v samoten macesen in pomlad svojega srca v prebujajočo se slovensko pokrajino, Rihard Jakopič pa je žarenje svojih sončnih zahodov spremenil v slutnjo transcendence.

Pojem znaka, ki je navzoč tudi v umetnosti in še bolj v vsakdanjem življenju, kjer so znaki plod konvencij in pogosto poudarjeni z barvami, pa se v osnovi nanaša bolj na razmerja med samimi ljudmi in je sam po sebi bolj konkretno omejen, medtem ko je simbol večpomenski in manj določno razložljiv. Zato je v monumentalnem leksikonu likovne teorije slikarja Jožefa Muhoviča upravičena opredelitev, da so vsi simboli znaki, ni pa vsak znak tudi že simbol. Znaki so v umetnosti najpogosteje tudi samo redukcija predmetov, ki konkretnost s povzemanjem preseže in jo prilagodi umetnikovi estetiki. Tako so se zlasti pri naših grafikih predmeti reducirali v znake, znake za čolne, ljudi, ptice, radožive bike ali skrivnostne školjke, a v svoji kombinaciji in povezavi, predvsem pa z rafinirano likovno obdelavo, tudi ti prav tako lahko zadobijo nov kompleksnejši pomen in postanejo le izhodišče za upodobljeno življenje, razvidno v barvi in pretanjeni strukturi, to pa lahko umetniško celoto prestavlja na nadosebno,

But, since all things change by changing the light, this may perhaps not even be significant, but can itself remind us of the elusiveness and changeability of our lives that can be compared to the changeability of the colour happenings, starting from morning to the night time, when over the daylight and evening, the morning fades into darkness, illuminated solely by the stars. And, even though the black and white are essentially not colours, as taught by the theory, even these two non-colours can encompass a series of shades. The graphic designer Marjan Pogačnik kept explaining to me that there are plenty of black colours, while, in the shades of white, as used by Gabrijel Stupica, we can perceive death, even though, in our country, according to the convention, death is depicted with black. However, even with colours, art can overcome all conventions and surpass or even deny all the existing rules.

Among the artists whom I have often had the opportunity to socialise with, it was Marijan Tršar, a painter and, at the same time, an art theoretician, who was perhaps the most aware of this fact. On several occasions when looking at an art work he would exclaim: "Everything is wrong, but, nevertheless, there is a full-blooded work of art staring us in the face." And vice versa. This means that the full-bloodedness of the work of art can be provided only by the creative spirit, which not only disposes of the knowledge of art or colours rationally, but is basically, above all, a media that the colours on its parts unveil in its essence, as if they would revive themselves through it also in the moment when they go into it by passing the pigments or with the colour filled containers or tubes.

From the creative point of view, art theory is seen more as a grammar than a guide, which enables us to analyse the art procedures, with the aid of which we try to explain the works of art "post festum". However, it is essential that the artist does not only accomplish all these opportunities made possible by the art language tamely, but, at all times, restores and revives them again newly – by his or her internal necessity, mercy or volition, as, above all, the artist is a creator in his or her essence. And is – even if the artist seems lost in the crowd of creators – his or her own god. Taking that into consideration, it is also understandable that the knowledge of the art theory itself does not suffice when trying to comprehend the art work as a work of art, but can only be understood with the intuition, by which the

ne le osebno ali brezosebno raven in jo tudi prepusti umetnikovemu doživljanju impulzov od zunaj, iz globin podzemlja ali nebesnih pojavov. Zato imajo take zamisli v sebi pogosto tudi nekaj arhetipskega, kar je ukrojeno v človeško najbolj prvinsko dojemanje sveta in njegovih temeljnih predstav.

Kako lahko postane znak ne samo derivat predmetnega, pogosto civilizacijsko obarvanega sveta, ampak tudi sam človek, pa nam v slovenski likovni umetnosti morda najzgovorneje ponazarja kipar in slikar Drago Tršar. V svojem delu je znakovno človeško formo vključil v temeljno strukturo svojih kipov, ki jih včasih celo dopolnjuje z barvo in v neštetih variacijah spreminja tudi v simboliko življenja, človeške znake na svojih risbah na japonskem papirju pa povezuje celo v rastlinske liste ali kozmične pojave, v sončne ali lunine žarke in rimske ceste. V grafiki je v znake, ki so hkrati tudi trpki simboli trpežnosti in neuničljivosti, povzdignil svoje Kraševke Riko Debenjak, ki so mu sledili še številni. Ptice Vladimirja Makuca so znaki, a so hkrati napolnjene z življenjem, ki presega vsakršno omejenost, zato se v resnični umetnosti lahko zabrisujejo tudi razlike med simboli in znaki, tako kot celo med barvo in nebarvo, kajti vse v njej izhaja iz ustvarjalne dojemljivosti umetnikov do samih sebe, do sveta in do kozmosa.

Najbolj vznemirljive pa so gotovo tiste oblike ustvarjalnosti, katerih duhovni diapazon je najširši. To pa je gotovo odvisno od bogastva umetnikove osebnosti, ne od uporabljenih barv, simbolov ali znakov, kajti šele ustvarjalna osebnost vse take možnosti oživlja in jim vzpostavlja pomen po lastnih unikatnih merilih svojega duhovnega sveta. Zato je izhodišče ustvarjalnosti v umetniku, ta pa se še posebej v likovni umetnosti uresničuje v povezavi z vidnim svetom, ki ga doživlja tudi v njegovih nevidnih globljih dimenzijah in ga s tem dojema v razponu od oživljanja njegove plastične realnosti do zgolj duhovnih dimenzij, ki jih lahko abstraktni slikar črpa tudi zgolj iz neotipljivih, a barvno intenzivno razvidnih prelivov neba, na primer sončnega zahoda ali vseh dnevnih časov, kakršne je pred slovesom od življenja v prosojnost svojih monotipij prestregel France Kralj.

Konkretno življenjsko realnost so nam v novejši umetnosti z živo barvitostjo skušali prvi približati realisti, v njenih globljih, simbolnih pomenih in zlitosti s kozmosom pa jo je najbolj dojel panteistično naravnani Jakopič. Pri tem je prav muzikalno preigral tudi vse možnosti, ki jih je odkril v barvah in simbolnem doživljanju sveta, v katerem je dojel kot simbol življenjske energije »neupodobljivo« Sonce. A tudi vodo in zrak,

spiritual range of, to the artist, more or less suited interpreter is also important.

In this eminently creative perspective especially, the art is not only expressive, but also symbolic, as it goes beyond the declaration of the creator's personality, for its symbolic value is indicated evidently in the contact with the divine and the mysteries of the world, which are unveiled or suggested into our consciousness only by art, which presents a link between a man and the cosmos. At the same time, this is also the reason why the dimensions of a symbol are seen most clearly in ambiguous premonitions and mysteries and surpass the motif basis itself, as it is being spread in the universe. This is how Ivan Grohar put his spiritual presence in the lonesome larch tree and the spring of his heart into an awakening Slovenian landscape, while Rihard Jakopič changed the glowing of his sunsets into the premonition of the transcendence.

The concept of a sign, which is present also in art, and even more so in everyday life, where the signs are the product of conventions and are often highlighted in colours, basically refers more to the relations between people themselves, and is limited more concretely in itself, while the symbol is equivocal and less specific.

For this reason, the justified definition in the monumental lexicon of the art theory of the painter Jože Muhovič is that all the symbols are signs, but not each sign is already a symbol. The signs in art are most often only a reduction of objects, which exceed the concreteness by summarising it and adapting it to the artist's aesthetics. Thus, in the case of our graphics especially, the objects were reduced to signs, signs for boats, people, birds, joyous bulls, and mysterious seashells. However, in their combination and connection, and, in particular, with a refined art processing, these also can get a new and more complex meaning and, consequently, become the starting point for a depicted life, evident in colours and refined structure. This can shift the artistic whole not just to personal or impersonal levels, but to an above personal, and then leave it to the artist's experience of impulses from the outside, from the depths of the underworld or the heavenly phenomena. Because of that, such ideas often carry something archetypal within themselves, something that is tailored into the human`s most primal perception of the world and its underlying performances.

sámo Zemljo pa je presvetlil in poveličal z rodovitnostjo duha, ki jo je zmogel naseliti celo v cvetlično tihožitje. Podobno, a bolj lirično apolinično, je počel tudi muzikalni kolorist Stane Kregar in v bolj iluzionistično globinski, malone scensko reprezentativni barvni različici mediteranski Silvester Komel.

V preteklosti so povezovali z ustreznimi barvami tudi štiri zemeljske elemente, a pravo barvo jim je vselej dala le duhovna barva samega ustvarjalca, nehotenega tekmeca Boga. Zato se ustvarjalec v temeljnem bistvu razlikuje od zgolj oblikovalca, ki rokuje predvsem z znaki; a se pod ustvarjalnimi rokami lahko tudi taka dejavnost približa umetnosti in razširi svoj pomenski obseg od znaka na simbol in celo v vizijo. Zato mislim, da so vsakršne opredelitve, ki temeljijo na razločevanju, lahko samo okvirne in shematične, da barvna pisanost še ne izpričuje smisla za kolorizem, da je moč zaslutiti barvo tudi v črno-beli grafiki ali celo v temi, da se simboli in znaki lahko povežejo ali prelijejo in da se morajo umetniki, ki nosijo vse tako poznavanje likovnih sredstev zakodirano v sebi, med svojim ustvarjanjem bolj kot iskanju usmeritev s posnemanjem drugih prepuščati predvsem svoji lastni ustvarjalni svobodi.

Če so zares vsaj poklicani, če že ne izvoljeni, potem lahko tudi sami postanejo edinstvena barva samih sebe in skozse tudi svojega časa, usmerjevalci njihovih sporočil pa niso le konvencionalni ali celo konfekcijski znaki, ki nas danes pogosto najbolj zanimajo, ker usmerjajo »promet« našega vsakdanjega oblikovnega življenja, ampak tudi simboli, ki njihovo omejenost presegajo in vzpostavljajo ustvarjalnega človeka kot posrednika v razponu med snovnim in duhovnim, med zemljo in kozmosom, eksistenco in esenco.

MILČEK KOMELJ
doktor umetnostnozgodovinskih znanosti

How a sign can become not only a derivative of the objective and often culturally coloured world, but also a man himself is, in the Slovene fine arts, perhaps illustrated most loquaciously by the sculptor and painter Drago Tršar. In his work, Tršar has included a characteristic human form in the basic structure of his sculptures that he sometimes even complements with colour and, in countless variations, changes them into the symbolism of life, while he links the human signs in his drawings made on Japanese paper even to a plant's leaves or cosmic phenomena, to the sun`s or moon`s rays, and the Milky Way. In graphics, Riko Debenjak, who was followed by many others, elevated his "Kraševka" into signs, which are, at the same time, also bitter symbols of durability and indestructibility. Vladimir Makuc's "Ptice" present signs which are filled simultaneously with life that overcomes any limitation, due to which, in real art, the differences between the symbols and signs can be blurred, as also between the colour and non-colour, as everything in it derives from the creative perceptiveness of the artists towards themselves, to the world and to the cosmos.

The most exciting forms of creativeness are most certainly those whose spiritual range is the widest possible. This definitely depends on the richness of the artist's personality and not on the used colours, symbols or signs, as only a creative personality revives all such possibilities and gives them meaning according to their own unique measures of the spiritual world.

Because of that, the starting point of creativeness lies in an artist who, in fine art especially, is realised in connection with the visible world, which is also experienced in its invisible deeper dimensions and is, therefore, perceived in the range from the revival of its plastic reality to only the spiritual dimensions that the abstract painter can get only from the intangible, but colour intensive rinses of the sky, for example, the sunset or all times of the day, as intercepted into the transparency of the monotypes of France Kralj before departing from life.

In the newer art, the artists who first tried to draw the concrete life reality nearer to us by using vivid colourfulness were the realists; however, it can be claimed that the pantheistically set Jakopič was the one who comprehended it most in its deeper, symbolic meanings and its fusion with the cosmos. In this respect, Jakopič outplayed all the opportuni-

ties that he discovered in colours and the symbolic experiencing of the world, in which the "non-depictied" Sun was the symbol which he comprehended as the energy of life. Moreover, Jakopič illuminated even the water, air, and the Earth itself and glorified it with the fertility of the spirit, which he managed to put even in a floral still-life. Similarly, but in a more lyrical way, also did the musical colourist Stane Kregar and, in a more illusionally deep and near scenic representative colour version, the Mediterranean Silvester Komel.

In the past, the four earth elements were associated with the corresponding colours; however, the right colour was always given to them by the spiritual colour of the artist himself only, the unintentional competitor of God. This is why the creator in the fundamental essence does not differentiate only from the designer, who manipulates with signs especially, but, under creative hands, even such activity can get closer to art and expand its range of meaning from a sign to a symbol and even to a vision. Because of that, I believe that all definitions with their basis put on distinction, can only be indicative and schematic. Also, the colour variety does not yet express the meaning for colourism and that it is possible to observe the colour even in the black and white graphic or even in the darkness. Moreover, the symbols and signs can connect or overflow, and the artists who carry such knowledge of art means encoded in themselves have to indulge in their own creative freedom especially and not so much in the seeking of directions by copying of others.

If they are indeed at least the called ones, if not already elected, then they themselves can become a unique colour of themselves and also of their time, while the leaders of their messages are not only the conventional or even ready-made signs that interest us the most nowadays, as they direct the »traffic« of our everyday design life, but also the symbols that exceed their limitations and restore a creative man as an intermediary in the range between the material and spiritual, the earth and cosmos, and between the existence and essence.

prof. DR. MILČEK KOMELJ, PHD

PRIZORIŠČA MEDNARODNE RAZSTAVE

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE, OE KRANJ

GALERIJA DR. CENETA AVGUŠTINA

GORENJSKI MUZEJ

GALERIJA MESTNE HIŠE

STEBRIŠČNA DVORANA IN KLET V MESTNI HIŠI

GALERIJA IN KLET PREŠERNOVE HIŠE

LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ ZDSLU

MALA GALERIJA

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI – JSKD OI KRANJ

GALERIJA BALA

RAZSTAVNI PAVILJON JUGOVIC – *Spodnje Bitnje*

STOLP ŠKRLOVEC

GALERIJA JANEZ PUHAR

LAYERJEVA HIŠA

GALERIJA

UMETNIŠKE REZIDENCE

MERGENTALERJEVA ULIČNA GALERIJA / *TAM TAM*

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ

GALERIJA V KRANJSKI HIŠI

KAVARNA KHISLSTEIN 12.56 KRANJ

GALERIJA PREŠERNOVIH NAGRAJENCEV KRANJ

CAFE GALERIJA PUNGERT

MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

ETNO GALERIJA DESETNICA

RAZSTAVLJALCI

Armenija:

BAGRAT ARAZJAN

Avstralija:

EDMOND THOMMEN

Avstrija:

FRANZ JOSEF BERGER
KARL BRANDSTÄTTER
WOLFGANG DABORER
THOMAS GIRBL
SIBYLLE VON HALEM
WERNER HOFMEISTER
STEPHANIE KLAURA
NORBERT KLAVORA
RENATE KRAMMER
HELMUT MACHHAMMER
MELITTA MOSCHIK
ROBERT PRIMIG
FRITZ RATHKE
EVA STABER
FRANK TOMASSETTI
LARISSA TOMASSETTI
INES URACH
GERHART WEIHS
LAURENT ZIEGLER
KLAUS ZLATTINGER

Belgija:

GILBERT CLAES

Bosna in Hercegovina:

SEAD EMRIĆ

Hrvaška:

TOMISLAV ČERINA
NINA DRAGAN BELIĆ
NIKOLINA IVEZIĆ
ŽELJKA KOVAČIĆ
VLADO MARTEK
LIDIA MATULIN
ROBERT PAULETTA
KRUNISLAV STOJANOVSKI

Italija:

PIPPO ALTOMARE
MYRIAM CAPPELLETTI
ANTONIO MANFREDI
PIA PUONTI

Japonska:

TOSHIHIRO HAMANO
SUMIKO KIYOHARA
TAKAYUKI NAGAI
MICHIHIRO ONISHI
NORIAKI SANGAWA

Madžarska:

ISTVÁN BÁLIND
ESZTER BORNEMISZA
TIBOR BUDAHAZI
FERENC KIRAĹY

Makedonija:

ZORAN JAKIMOVSKI

Mehika:

LUISA POLANCO

Nemčija:

ANDREA BUCKLAND
CHRISTINE ENGELS

Nizozemska:

NIKOLAJ DIELEMANS
WILLEM VAN HEST
GREETJE VAN SON

Poljska:

MAŁGORZATA CHOMICZ

Portugalska:

MIGUEL VILLARINO

Rusija:

ULIANA DOROFEEVA
ALEXANDER KRUČAN

Slovenija:

POLONA BAJDE
EVA BAJEC
BORIS BEJA
FRANC BEŠTER
RAJKO BIZJAK
MAJA BOJANIĆ
VESNA BUKOVEC
BRUT CARNIOLLUS
BOLESLAV ČERU
RADO DAGARIN
BARBARA DEMŠAR
BOGE DIMOVSKI
TINA DOBRAJC
NATAŠA DRUŠKOVIČ
ANDREJA ERŽEN
JOŽE ERŽEN
ČRTOMIR FRELIH
KLEMENTINA GOLIJA
BOJAN GORENEC
IRENA GAYATRI HORVAT
IRWIN
MARKO JAKŠE
MILENA KAFOL
LOJZE KALINŠEK
BOŠTJAN KAVČIČ
LUČKA KOŠČAK
ANKA KRAŠNA
KAROL KUHAR
VLADIMIR LEBEN
POLONCA LOVŠIN
MARKO LUKAN
MARTINA MARENČIČ
PETER MAROLT
IRENA OREL
MARKO PAUŠER
TINA PAVLIN
AGATA PAVLOVEC
MIHA PERČIČ
ALEŠ PETERNEL
EVA PETRIČ

TANJA PRUŠNIK
MATEJ PLESTENJAK
ZMAGO PUHAR
RONE 84
KATJA SENEKOVIČ
SABA SKOBENE
NATAŠA SKUŠEK
JOŽE SLAK ĐOKA
NEJČ SLAPAR
NINA SLEJKO BLOM
JOŽE STRAŽAR
MATEJ STUPICA
ANDRAŽ ŠALAMUN
TOMAŽ ŠEBREK
IZTOK ŠMAJS MUNI
META ŠOLAR
MARUŠA ŠTIBELJ
KLAVDIJ TUTTA
MOJCA VALANT
PETRA VARL
JAKA VATOVEC
VERONIKA VESEL POTOČNIK
KARIN VESELIČ
MARGARETA VOVK ČALIČ
FRANC VOZELJ
KAJA URH
CATHERINA ZAVODNIK
TILEN ŽBONA
CVETO ZLATE
LEON ZUODAR

Srbija:
MILAN KEŠELJ
DUŠAN TODOROVIĆ

Španija:
OLGA MEST

Turčija:
HAKAN ESMER

Ukrajina:
EDVARD BELSKY

Prizorišče:

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE, OE KRANJ

GALERIJA DR. CENETA AVGUŠTINA

ANKA KRAŠNA

PRIZNANJE ZDSLU ZA ŽIVLJENSKO DELO

Anka Krašna, akademska slikarka, se je rodila leta 1950 v Mariboru. Diplomirala je na Akademiji za likovno umetnost (ALU) v Ljubljani leta 1976 pri prof. Gabrijelu Stupici (slikarstvo) in prof. Francu Kokalju (barvno okno – vitraj). Leta 1979 je zaključila specialistični študij za slikarstvo na ALU v Ljubljani pri prof. Jožetu Ciuhi in prof. Marjanu Tršarju. Sedaj je redna profesorica za slikarsko oblikovanje na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Svoja likovna dela je razstavljala na preko 80 samostojnih razstavah ter na preko 190 skupinskih razstavah doma in v tujini. Sodelovala je na številnih likovnih kolonijah doma in v tujini. Za svoja likovna dela je prejela 14 nagrad in priznanj.

ANKA KRAŠNA, Sinji vrh 2012 (foto - Ubald Trnkoczy)

Iz cikla OVCE - POTOVANJE V OBLJUBLJENO DEŽELO
mešana tehnika na platnu, 120 × 140 cm, 1988

Slikarske zgodbe Anke Krašna

Slikarka in redna profesorica za slikarsko oblikovanje na Pedagoški fakulteti v Mariboru Anka Krašna je za temeljni medij likovnega delovanja izbrala klasično »štafelajno« sliko, kot se je uveljavila v poznem modernizmu v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja, torej sliko, ki je omogočala tudi radikalna povezovanja različnih slogovnih pristopov in slikarskih postopkov, kar je postala tudi ena od značilnosti umetničinega slikarskega delovanja. Pri slikarskih kompozicijah Anke Krašna, ki praviloma nastajajo v ciklusih, je likovna kritika pogosto opozorila na njihovo dvojnost oziroma na hkratno prisotnost abstraktnega likovnega jezika in na težnjo po pripovednosti, ki je mogoča samo v sklopu figuralnega slikarstva. Zanimivo je, da so abstraktna likovna dela včasih nastajala vzporedno z upodabljanjem predmetne motivike, saj slikarka tu ni postavila trdne ločnice. Eno od vodil njenega slikarskega delovanja je namreč povezava med ustvarjalnim navdihom in možnostjo notranjega dialoga, ki ga omogoča proces slikanja.

Anka Krašna se je na začetku samostojne slikaske poti odločila za oblikovanje abstraktnih platen, pri katerih je bilo mogoče zaslediti vplive *informela* in zlasti španskega slikarja Antonia Tàpiesa. *Informel* jo je pritegnil zaradi čistosti oblik in intenzivnosti struktur.[1] Barvne nanose in risarske posege je povezovala z ne-

1 Melita Forstnerič Hanšek, »Slovenski delavci, pohojeni na razstavi«, *Večer,* 29. 10. 2015.

slikarskimi materiali (pesek, tkanina, slama, časopisni papir, lepenka). Premišljeno zasnovane kompozicije so kljub različnim, mestoma grobim slikarskim intervencijam izpričevale vtis lirične zadržanosti.

Monokromna abstraktna podoba je pri naslednjem večjem ciklusu slik ***Ovce*** (1987–1989) odstopila svoje mesto angažirani figuraliki in ekspresivni likovni atmosferi. Osrednji motiv ciklusa je ovca kot žrtvena žival, ki v tropu brezumno drvi v prepad. Ovce so naslikane zaprte za ograjo represije, žrtvovane zaradi svoje nevednosti. Ob truplu ovce na ražnju zmagovalci plešejo kolo. Aluzije na razpadanje Jugoslavije so bile dovolj zgovorne, kasneje pa so v ciklusu *Ovce* začeli razbirati tudi slutnjo balkanskih vojn. Slikarkin družbeni komentar stvarnosti bi lahko povezali tudi s tedaj aktualno t. i. »novo podobo«. Anka Krašna je pripovedno – družbeno angažirano noto svojih kompozicij podkrepila z nemirnimi barvnimi nanosi, med katerimi je zlasti rdeča barva dobila izrazit ekspresivni značaj.

Provokativen značaj je imel tudi naslednji slikarkin ciklus ***Oznanjenja*** (1990–1993). Podobno kot s sliko *Sv. Družina* (1983) se je Anka Krašna lotila demistificiranja biblijska téme in razkrivanja nekaterih protislovij v katoliški dogmi. Motive je preoblikovala v »poemo ljubezenskega nagovora med žensko in moškim ter jo na ta način izenačila s posvetno izkušnjo«.[2] *Sv. Družina* je naletela na nenaklonjen sprejem ne samo pri vodstvu katoliške Cerkve in občinskih oblasteh, s svojo neposrednostjo in zlasti z lascivnimi poudarki je vznemirila tudi posameznike, kar je presenetljivo, saj Anka Krašna poudarja, da je želela naslikati intimno sliko, »glorijo življenju – božanski naravi, bistvu življenja«, predstaviti svojo osebni pogled na življenje.[3]

Anka Krašna je začela sliko pojmovati kot nekakšno odprto polje, ki omogoča, da lahko pri izboru motivov sledi navdihu. Izhodišče za ciklus ***Vrtovi*** (1994–1995) so bili detajli iz slikarkinega vrta. Nastale so podobe, nabite z energijo oblik in barv. Prisotno je bilo prepuščanje spontanim vzgibom v procesu slikanja, zato je slikarka barvo nanašala z odločnimi potezami. Barve so bile sprva hladne, kmalu pa je posegla po pestrejši barvni lestvici in intenzivnim odtenkom posameznih barv, ki so postale nosilke intimnega slikarkinega razpoloženja ali burnih čustvovanj. Barvne kombinacije so bile drzne. Anka Krašna se je zavestno odločila uporabiti kontrastne barvne sestave, prevladovala so temno modra, zelena, rjava, oker, postopoma pa je za njene kompozicije postala značilna tudi hkratna uporaba rdeče in zelene barve. Nanosi barve so bili gosti, pastozni, slikarska poteza široka in močna. Pomembno vlogo sta dobila plastenje barv in upoštevanje njihove materialnosti. V barvnem tkivu, ki je nastalo s povezovanjem barv v debelejše nanose, se pojavijo drobni grafizmi in drugi strukturni učinki.

Slikarstvo Anke Krašna se je od angažiranih vsebin pomaknilo na simbolno raven. Ob intenzivni barvni lestvici je bila izostrena tudi stilizacija motivike, ki je nekatere konkretne motivne spodbude preoblikovala v abstraktne romboidne, trikotne in štirikotne oblike. Krožno zaobljene oblike pri ciklusu ***Jedra*** so prav tako vodile k odmiku od stvarnosti. Motivna redukcija je motive posplošila do stopnje znaka. Kompozicije so ohranjale samo asociativno povezavo s predmetnim svetom. V arhetipskih oblikah je bila prisotna bipolarnost: mehkoba/trdota, zaobljenost/oglatost in ostrost oblik, ženski in moški princip, pri čemer prevladuje ženski princip.[4]

Iz cikla ZGODBE, ZGODBE BREZ BESED
olje na platnu, 140 × 130 cm, 2002

2 Milojka Kline, besedilo v katalogu retrospektivne razstave Anke Krašna 1980–1996, Stroomhuis, Kunststichting Neerijnen, Nizozemska, oktober 1996, str. 5.

3 V: »Če bi znala pisati, bi pisala romane« (pogovor Andreja Brumna Čopa z A. Krašna), *Likovne besede,* št. 75/76, 2006, str. 74.

4 Marjeta Ciglenečki, »Slovenski delavci danes«, besedilo v katalogu razstave v Tovarni umetnosti, Breg-Majšperk, 2015, str. 5.

Ciklus ***Zgodbe*** (2000–2002) nas s poimenovanjem zgovorno opozarja na pomembno lastnost slikarskega opusa Anke Krašna: slikarka želi biti pripovedovalka likovnih zgodb. Anka Krašna je poudarila: če bi znala pisati, ne bi slikala; svoje slike bi lahko primerjala z novelami, v katerih bi bilo polno simbolike.[5]

Omenjeni ciklus *Zgodbe* (*Zgodbe brez besed*) tvorijo podobe glav in rok v abstraktnem barvnem polju, spremenjenih v znake oziroma simbole. Na večjih platnih je slikarka povezala glave in dele teles. V profilu naslikane glave imajo razprta usta in grozeči pogled. Intenzivna duševna stanja so podkrepljena z drznimi nanosi barv. Črna, ki izrisuje motive, skrbi, da intenzivne zelene, rdeče, modre in oranžne glave in barvno brezprostorje ostanejo v harmoničnem ravnovesju. *Monologi* so se pri kompozicijah z dvema glavama, ki sta simetrično razporejeni ena nasproti drugi, spremenili v ***Dialoge*** (2002–2004), čeprav se zdi da je edina komunikacija med dvojimi podobami, ki zrejo druga v drugo, kričanje, nerazumevanje, norčevanje, netolerantnost, sovraštvo in druga negativna človeška stanja.

Iz cikla DNEVNIK GOSPODIČNE SILVE BLONDY, RIBIČ
olje na platnu, 90 × 80 cm, 2004

Dnevnik gospodične Silve Blondy (2004) je ciklus slik, ki pripoveduje zgodbo o plavolasem dekletu in je bil zasnovan posebej za izbrani razstavni prostor. Slikarka je z ljubezensko tematiko kot osrednjim motivom ciklusa povezala vsakdanje dogodke, obisk tržnice (tihožitja), kopanje na morju in bivanjska razmišljanja. Predstavila je intimno življenjsko zgodbo, zato so nekateri motivni segmenti namenoma ostali nedorečeni. Barva ima simbolno in pripovedno vlogo. Postala je nosilec čustvene intenzivnosti, opozarja na prisotnost ljubezenske strasti. Zlovešče mačke sporočajo, da je zgodba tragična. Sliki, s katerima se ciklus dramatično zaključi in prikazujeta brutalno razkosano telo v živo rdečem barvnem polju, omogočata različne interpretacije (surova erotika, izginevanje v strasti, človeška drama, žrtvovanje). »Ko se strasti razplamtijo, prekrije platno rdeča barva, predmetnost izgine v zubljih strasti. Ni več telesa, je le še slast in barva. In ker je strast tudi in predvsem destruktivna, se potem, ko se poleže, na pogorišču ponovno pojavi telo – raztrančirano, razkosano, brezglavo. In glava je na drugi sliki, sama, brez telesa. In potem je čas za melanholijo in sneg in zimo in žalostno modrino.«[6]

Iz cikla HOMMAGE MARLENI HUMEK, POGOVOR
olje na platnu, 50 × 60 cm, 2009

Hommage à Marlena Humek (2008–2009) je ciklus slik, ki jih je Anka Krašna naslikala v spomin na prijateljico, mariborsko arhitektko in kulturno delavko.[7] Srečamo realistične portrete Marlene Humek, »portrete« mačk, za katere je skrbela, listi ginkovca, skupina dreves in rdeča zvezda simbolno opozarjajo na družbeno angažiranost Marlene Humek. Podobno kot pri ciklusu *Dnevnik gospodične Silve Blondy* abstraktna kompozicija z dvema trikotnikoma, ki se stikata s koni-

5 Izjava Anke Krašne v televizijskem portretu, Oddaja Glasnik, RTV Maribor, 9. 12. 2014.

6 Milan Pirker, »Čas metuljev«, besedilo v katalogu razstave A. Krašna, Galerija ZDSLU, Ljubljana 2008, str. 2.

7 Slike so bile predstavljene na skupni razstavi s Petrom Vernikom, ki je prispeval fotografije iz življenja Marlene Humek (Likovno razstavišče UKM, 2009).

cama X, ponazarja peščeno uro kot simbol naše skupne minljivosti.

Ciklus ***Neko sušno obdobje*** (2012) je nastal po starozavezni zgodbi o grešnem kozlu, žrtveni živali, ki je bil – kot razmišlja slikarka – žrtvovan zaman, kajti v obdobju suše ogromne kače prilezejo na dan. Slikarska razstava je bila dopolnjena s prostorsko instalacijo (trije kamni stražijo malega želatinastega medvedka). »Ogromna kačja telesa iztiskajo življenje iz svoji žrtev, njihove srepe oči so oči človeške zlobe, njihova strupena žrela ne poznajo milosti. Zaklenjen peskovnik z zapuščenimi igračami, ujet v kačji ris, ubija zadnjo misel na svetlobo sončnega dne.«[8] Angažirana sporočilnost je bila tokrat vezana na splošno, svetopisemsko motiviko (jagnje in kače so biblijski simboli) in hkrati na intimno zgodbo o slikarkinem razumevanju sveta, ki mu usodo krojijo grožnje, strah in bolečina.

Anka Krašna slikarstvo dojema kot medij za osebno, včasih avtobiografsko izpovedovanje. Skozi slikarstvo opazuje svoje življenje, zajame osebno predelane vtise na dogodke ali bivanje v nekem ambientu. Soočanje s samim seboj je pomembnejše kot izdelovanje všečnih slikarskih kompozicij.

Slike Anke Krašna omogočajo vpogled v umetničino osebno izkušnjo. Direktna sporočilnost je seveda največkrat prekrita s simboli, katerih pomen je znan samo avtorici. Včasih zaznamo samo pastoznost nanosa, žarjenje barv, pulziranje razgibanih potez, premišljene likovne oblike in motivne iztočnice, na podlagi katerih si lahko poskusimo oblikovati lastno zgodbo.

Med osrednjimi ustvarjalnimi spodbudami slikarstva Anke Krašna so seveda tudi vizualni vtisi in spomini na podobe iz vidnega sveta, ki jih slikarka po svoje predela, podoživi in interpretira z likovnimi sredstvi. Ciklus ***Tam, kjer umirajo metulji*** je nastal kot »likovni odtis« videnega in doživetega: gre za slikarkino bivanje na vulkanskih otokih Maldivih v Indijskem oceanu. Od konkretnega upodabljanja se Anka Krašna namenoma odmika v svobodno interpretacijo motivike, od katere je včasih ohranila samo barvo morja. Poimenovanje slik, na primer *Pokopališče metuljev*, opozarja na možno interpretacijo, da je vodilna téma ciklusa ljubezenska zgodba, podobno kot to velja za razstavo in prostorsko postavitev ***Med Sočo in Nadižo*** iz leta 2013. Tudi pri tem ciklusu se je slikarka odločila za nizanje stiliziranih segmentov resničnosti. Vodni element je poustvarjen v modrih, zelenih, turkiznih in smagardnih tonih. V prostorsko instalacijo s poslikanim platnom, kamni, vejam in skalnimi okruški je Anka Krašna vključila tudi steklene odlitke kamnov. Skulpture v steklu *Ujeti zrak*, v katere so ujeti zračni mehurčki, odsevajo okolico podobno kot kristalno čista voda. Preplet moškega in ženskega principa v upodobljenih likovnih oblikah in barvah na samosvoj način povzema ljubezensko zgodbo med pesnikoma – duhovnikom Simonom Gregorčičem in učiteljico Dragojilo Milek.

Sodelovanje na mednarodnih kolonijah in simpozijih je v slikarkin likovni svet privedlo nove motive. Na likovnem srečanju v Makedoniji je na primer nastal *Makedonski mozaik* (dvanajst geometrijsko stiliziranih krajinskih motivov). V Počitelju v Bosni in Hercegovini je začela slikati okna, ki so značilna za muslimansko in krščansko sakralno arhitekturo. »Skoraj klavstrofobično ujetost v iluziji brezprostorja Krašna dodatno ojačuje s kvadratnim ali pravokotnim podokvirjem ob robu platnenega nosilca, ki simbolizira ozek biotop, v katerem se izpoveduje neko življenje, neko sporočilo ljubezni in hkrati odtujenosti, ne le med ljudmi, marveč tudi notranje, duševne razkrojenosti posameznika.«[9]

Anka Krašna se izraža s slikarstvom, pa lahko vendar kot občutljiv seizmograf reagira na dogodke okoli sebe, s slikarskimi sredstvi lahko komentira celo družbena stanja.

Ciklus ***Slovenski delavci danes*** (2014–2015), ki je bil prvič v celoti predstavljen v obliki likovne instalacije 336 portretov na razstavi v Tovarni umetnosti v Majšperku leta 2015, ima socialnokritično ost. Lahko bi dejali, da je Anka Krašna neoliberalno družbo in ekonomske procese razgalila do obisti. V tehniki olje na prosojen papir je naslikala velike glave delavcev in delavk. Glave se zdijo šablonske, med seboj identične. Vendar imajo nekateri delavci razprta usta; kričijo v svoji brezpravnosti. Drugi ust in oči sploh nimajo, za poslušnost potrebujejo samo ušesa. Portrete delavcev je namreč slikarka prekrila s podobami »molčečnežev«. Zaradi prekrivanja so delavci razčlovečeni. »V svoji notranjosti, o kateri so pripovedovale spodnje slike, kričijo in na ves glas protestirajo, navzven pa so njihovi obrazi brezčutne, neprizadete in pohlevne maske, saj so svojega gneva v resnici ne drznejo javno izraziti. Sčasoma se njihov razboriti osebni značaj povsem izgubi – delavci postanejo navznoter in navzven otopeli molčečneži, zato so se v zadnjem delu razstavišča nizale le še podobe molčečnežev brez ust in z zaprtimi očmi.«[10]

Dvojni portreti delavcev so položeni na mrežo, narisano z ogljem. Velika mreža kot simbol omejenosti svobodnega izražanja je bila pritrjena na eno od sten.[11] Delavke in delavci imajo namesto imena na delovna

8 Meta Gabršek Prosenc, »Neko sušno obdobje in prilika o grešnem kozlu«, *Večer,* 7. 12. 2012.

9 Mario Berdič, besedilo v katalogu razstave A. Krašna, Razstavišče Kulturnega centra Laško, februar 2017, str. 3.

10 Marjeta Ciglenečki, besedilo o slikarstvu Anke Krašna, tipkopis, 20. 2. 2016.

11 Risbo žičnate ograje z bodečo žico na vrhu, takrat položeno na tla, je Anka Krašna predstavila tudi na razstavi Grenze/Meje (Pavlova hiša v Potrni/Laafeldu, 2012/2013). Podoben objekt (okno, zamreženo z žico) je izdelala že konec osemdesetih let, ko je slikala ciklus *Ovce.* Podobe »molčečnežev« je prvič predstavila na simpoziji pri Sv. Vidu v Vogavi/St. Veit am Vogau v Avstriji.

Iz cikla MED SOČO IN NADIŽO, STEKLENI KAMNI V NADIŽI
likovna instalacija, olje na platno, steklo, 2013

oblačila prišite številke. – Ali je njihov status podoben položaju zapornikov v koncentracijskem taborišču? Cikel ponazarja usodo, brezpravnost in nemoč slovenskih delavcev. Portreti so bili razporejeni na tleh. Obiskovalci so bili prisiljeni hoditi po slikah, kar je vodilo v nelagodje. V zrcalih, označenih s številkami, so se lahko ugledali tudi sami. Anka Krašna je na razstavo vključila tudi sliko *Pri koritu* (kot spomin na lasten ciklus *Rdeči in črni pri koritu* iz leta 1987) in portret osamljenega, izmozganega delavca.

Anka Krašna je pripravljalne risbe uporablja samo za slike z izrazito pripovednim značajem. Nanosi barv niso nikoli mehanični, načrtovani vnaprej. Barve, ki se na koncu zlijejo v likovno preprogo, so nanešene hitro, intuitivno in skicozno. Tovrsten način slikanja prispeva nepredvidljivo dinamiko.

Sam proces slikanja z nenehnim iskanjem ravnotežja med nadzorovanim in spontanim je za slikarko bistvenega pomena. Rada ima stik z materijo barv in platnom, zato pri nanašanju barv poleg slikarskih orodij, čopičev in lopatice, uporablja tudi prste in dlan. »Dela se lotim zelo spontano. Enostavno padem notri v sliko. Ali je to zdaj abstraktno ali figuralno, moja razmišljanja ali čustva, ne vem. S sliko vzpostavim nek dialog. Gradim jo sproti. Pri figuralnih kompozicijah še malo razmislim, kam bi kaj dala. Pri abstraktnih pa ne, grem pred platno in pustim, da me vodi, s platnom vzpostavim dialog, se pogovarjam z njim in imam občutek, da mi platno govori: Zdaj naredi to in to, malo te barve tu… in enostavno se prepustim temu, kar platno hoče.«[12]

ddr. DAMIR GLOBOČNIK,
muzejski svetnik in likovni kritik

[12] »Če bi znala pisati, bi pisala romane« (pogovor Andreja Brumna Čopa z A. Krašna), *Likovne besede,* št. 75/76, 2006, str. 78.

Iz cikla SLOVENSKI DELAVCI DANES (izsek)
olje na transparentnem papirju, 2015

ZLE SLUTNJE SE PLAZIJO V HIŠO
mešana tehnika na platnu, 130 × 140 cm, 1992

MONOLOG, ZGODBE BREZ BESED
olje na platnu, 140 × 110 cm, 2000

OGLEDALO
olje na platnu, 70 × 60 cm, 2000

ANKA KRAŠNA v ateljeju 2010 (foto - Branimir Ritonja)

Prizorišča:

GORENJSKI MUZEJ

GALERIJA MESTNE HIŠE
STEBRIŠČNA DVORANA IN KLET V MESTNI HIŠI
GALERIJA IN KLET PREŠERNOVE HIŠE

LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ – ZDSLU

MALA GALERIJA

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI – JSKD OI KRANJ

GALERIJA BALA

OSREDNJA RAZSTAVA FESTIVALA

ARMENIJA

BAGRAT ARAZYAN se je rodil leta 1958 Erevanu v Armeniji. Deluje na stičišču različnih medijev od tradicionalnih do multimedijskih praktik. Predstavlja enega izmed prvih v ruski umetnostni srenji, ki se je začel ukvarjati z monumentalnimi deli, ki so ustvarjena z uporabo digitalnih tehnologij. Od leta 1994 je soorganizator in kurator v galeriji in oblikovalskem studiu »Modius« v Moskvi. Od leta 2017 pa je soorganizator in kurator Centra sodobne umetnosti Pivka. Živi in dela v Sloveniji, Rusiji in Litvi.

BAGRAT ARAZYAN, KALIGRAFIKA 1, 2
giclee na papirju, 140 × 50 cm, 2017

AVSTRIJA

KARL BRANDSTÄTTER je rojen leta 1946 v Lautzu / Beljak. Študiral je na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju. Leta 1968 dobi štipendijo francoske države za Pariz, kjer je živel do leta 1978, po tem sledijo obiski Italije, Kitajske, Egipta, Turčije, Omana, ZDA, Nemčije, Maroka in Slovenije. V osemdesetih letih je zasnoval znamko «Moderne Kunst in Österreich». Leta 1999 si pridobi naziv profesor. Prejel je sledeče nagrade: 1966 in 1967 Förderpreise der Stadt Salzburg, 1976: Publikumspreis „Woche der Begegnung“ Klagenfurt, 2007: Woyty - Wimmer Preis Künstlerhaus Wien. Njegova dela so med drugim v lasti: Biblotheque National Pariz / Musee d›Art Moderne de la Ville de Paris / Wella Stiftung / Albertina Dunaj / Musee Ixell Brüsssel / Muzej moderne umetnosti Celovcu.
W: www.karlbrandstaetter.at

KARL BRANDSTÄTTER, LICHTSULE 1
olje na platnu, 100 × 80 cm, 2017

THOMAS GIRBL je bil rojen leta 1970 v Salzburgu. Študiral je na oddelku za gravirane na HTBLA für gestaltendes Kunsthandwerk v Borovljah. Leta 1993 je opravil mojstrski izpit v Innsbrucku, temu sledi zasebni študij klasične grafike pri prof. Alesu Vaicu v Pragi. Leta 1994 Meisterklasse pri prof. Güntherju Mecku v Millstattu in Mannheimu (prosto slikanje in akt). Leta 1997 / 98 odide na študijski izlet v Avstralijo, tam ob opazovanju požarov pride do ideje za svojo tehniko slikanja in jo poimenuje "burningpictures". Od leta 1998 deluje kot svobodni umetnik na Faaker See (Koroška).
W: girbl.com

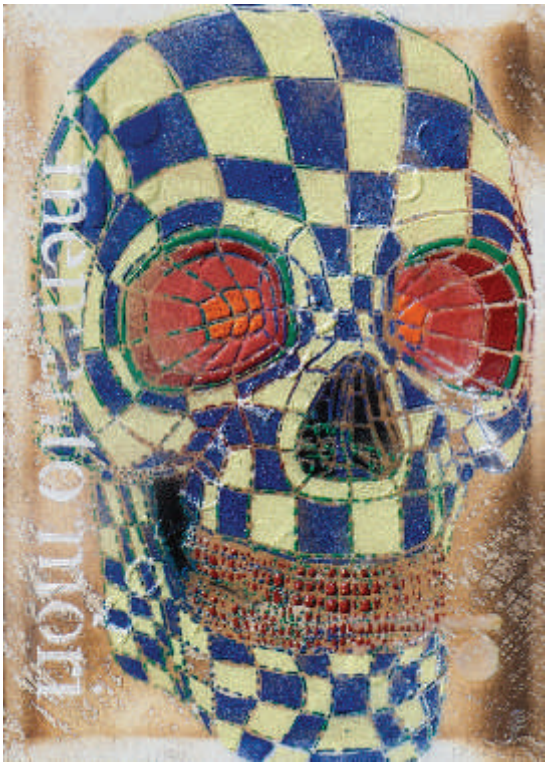

THOMAS GIRBL, SKULL PASSAGE
barva in ogenj na platnu, 70 × 50 cm, 2014

SIBYLLE VON HALEM se je rodila leta 1963. Odraščala je v ZDA in Pakistanu. Med leti 1975-2003 je živela na Škotskem, od leta 2004 pa živi v Avstriji. Od leta 1981 do 1985 je študirala na Glasgow School of Art, BA. Hons nato pa še na Birmingham Polytechic, MA: od leta 1985 do leta 1986. Ustvarja na področjih kiparstva, instalacije, fotografije, javne umetnosti, kuriranja hkrati pa vodi tudi različne projekte. Njeni projekti in razstave potekajo v Avstriji, Veliki Britaniji, Nemčiji, Franciji, na Cipru, v Tajvanu ter na Japonskem.
W: www: sibyllevonhalem.eu

SIBYLLE VON HALEM, SURROGATE
Fell-Imitat, Steinzeug, Holz. 30 x 30 x 30 cm, 2014
Foto © Eva Asaad

WERNER HOFMEISTER je bil rojen leta1951 v Klein St. Paul. Med leti 1974-1979 je študiral grafiko in oblikovanje v Darmstadtu ter serigrafijo v Trierju / Nemčija. Leta 2003 ustanovi Museum für Quellenkultur v Klein St. Paul v Avstriji. Leta 2006 so mu podelili naziv profesorja. Prejel je številna priznanja med njimi: leta 1988: Österreichisches Staatsstipendium, leta 1987: Förderungspreis für bildende Kunst des Landes Kärnten. Sodeluje na skupinskih in samostojnih razstavah doma in v tujini. Živi in dela v Klein St. Paul.
W: www.qnstort.at/qnstort.htm

WERNER HOFMEISTER, SEX
jeklena pločevina, laserski izrez, pozlata z zlatimi lističi
58 × 31 cm, 2016

STEPHANIE KLAURA je rojena 31. decembra leta 1984 v Kuchlu / Salzburgu. Odraščala je v Železni Kapli, danes pa živi in dela na Dunaju. Od leta 2004 do leta 2010 je študirala na Univerzi uporabnih umetnosti na Dunaju (Meisterklasse) slikarstvo pri prof. Adolf Frohnerju in medijsko in likovno umetnosti pri prof. Johanna Kandl. Leta 2014 ustanovi FabricFabrik e.U.
W: www. fabricfabrik.at / stephka.klaura.at

STEPHANIE KLAURA, LIEBESBRIEF 2
mešana tehnika, sitotisk 49,5 × 35 cm, 2013

NORBERT KLAVORA je rojen leta 1956 v Železni Kapli. Študijsko se je izobraževal v Berlinu in v Madridu. Od leta 1994 deluje kot samostojni likovni umetnik na avstrijskem Koroškem. Leta 2001 je bil soustanovitelj regionalne kulturne iniciative Kino Kreativ Kulturaktiv. Od leta 2004 deluje v Železni Kapli kot umetniški vodja galerije Vprega / Galerie Vorspann. Sodeloval je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah ter likovnih delavnicah doma in v tujini.

NORBERT KLAVORA,
WALLS AND BARBED WIRE FENCES
gvaš in akril na papirju, sprano, kolaž na platnu
51 × 87 cm, 2017

HELMUT MACHHAMMER je rojen leta 1962 v Kalwang na Štajerskem v Avstriji. Najprej je študiral na HTL na Ortweinplatz v Gradcu kiparstvo pri Josef Pillhoferju. Leta 1980 pa je odšel na ALU na Dunaj, kjer je nadaljeval študij kiparstva pri prof. Joannis Avramidis. Sodeluje na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in po svetu. Prejel je nagrade: 1986: Theodor Körner Preis, 1989: Preis der Wiener Handeskammer, 2001: Förderungspreis des Landes Kärnten. Živi v St. Margarethen v Völkermarktu.

HELMUT MACHHAMMER, ERZÄHLEN
svinčnik na papirju, 21 cm × 30.5 cm, 2016

MELITTA MOSCHIK se je rodila leta 1960 v Beljaku v Avstriji. Leta 1984 je diplomirala iz matematike in fizike na Univerzi v Gradcu. Leta 1986 pa je diplomira na Univerzi uporabnih umetnosti na Dunaju. Od leta 1991 dela kot svobodna umetnica in se ukvarja z interdisciplinarnimi projekti, ki združujejo umetnost, znanost in tehnologijo. Dela na področju medijskih instalacij, kiparstva/kovina, objektne umetnosti ter na številnih intervencijah na področju umetnosti v arhitekturi in umetnosti v javnih prostorih. Živi in dela v Gradcu, Beljaku in na Dunaju.
W: www.moschik.at

MELITTA MOSCHIK, METACHARACTER
aluminij, frezano, 74 × 80 cm, 2010

FRANK TOMASSETTI se je rodil leta 1973. Leta 1993 je zaključil strokovno šolo za zlatarja in srebrarja na HTBLA Borovlje, čemur je sledilo nadaljnjo izobraževanje na tem področju do leta 1995. Leta 1997 dobi naziv tehničnega risarja. Obiskuje Sommerakademie v Salzburgu pri prof. G. K. PFAHLER (1997) in kasneje prof. Ch. L. ATTERSEE (1999). Na Dunaju pa leta 2005 diplomira iz slikarstva pri Prof. Atterseeu na Univerzi uporabnih umetnosti. Od leta 2007 je član društva likovnih umetnosti Koroške / Celovec.

FRANK TOMASSETTI, IS S ALL OVER NOW
olje na platnu, 50 × 70 cm, 2017

INÉS URACH je rojena leta 1977. Od leta 2013 do 2017 je študirala na Freien Akademie der bildenden Künste und Literatur v Celovcu pod vodstvom prof. Luka Anticevica in Petra Kohla. Živi in dela v Celovcu.

INÉS URACH, BREZ NASLOVA
akril na platnu, 60 × 80 cm, 2017

BOSNA IN HERCEGOVINA

SEAD EMRIĆ se je rodil leta 1965 v Bihaću. Študiral je na Pedagoški fakulteti v Banja Luki na oddelku za likovno umetnost. Po končanem študiju je nekaj let delal na isti fakulteti. Imel je več skupinskih in samostojnih razstav v BiH in v tujini (Avstrija, Slovenija, Hrvaška). Od leta 1997 je član Udruženja likovnih umjetnika Bosne i Hercegovine. Živi in dela v Bužimu.

SEAD EMRIĆ, SUMMA BOSNIACA
akril in kolaž na platnu, 60 × 40 cm, 2017

HRVAŠKA

TOMISLAV ČERINA je bil rojen 1. februarja 1950 v Benkovcu. Leta 1975 je diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko v Banja Luki. Med študijem je začel slikati, istočasno pa je pokazal posebno žilico za krajinarstvo v tehniki akvarela in pastela. V drugi polovici sedemdesetih in zlasti v osemdesetih letih je ustvaril pomemben cikel abstraktnega slikarstva. Po dveh desetletjih zdaj ustvarja v novem figurativnem likovnem izrazu. Imel je 13 samostojnih razstav in 39 skupinskih. Za svoje delo pa je prejel več nagrad.

TOMISLAV ČERINA, SIMBOLI
olje na platnu, 130 × 100 cm

NINA DRAGAN BELIĆ je bila rojena v Zagrebu, odraščala je v Umagu. Danes pa živi v Pulju. Diplomirala je na Visoki šoli za risanje in slikanje v Ljubljani. Leta 2016 je ustanovila znamko “Vitrum in Fabula”. Ustvarja fuzijo stekla, vodi delavnice, organizira razstave in je soorganizator mednarodnega projekta “Sense of place”, katerega namen je združiti umetnike in njihovo umetnost.

NINA DRAGAN BELIĆ, NDB21
fuzija stekla in lesa, 28 × 18.5 × 18.5 cm, 2015

VLADO MARTEK je bil rojen leta 1951 v Zagrebu na Hrvaškem. Tam je študiral filozofijo in književnost na Zagrebški univerzi. V sedemdesetih, se je odločil podati v umetniške vode. Leta 1971 je ustvaril Skupino šestih umetnikov (Grupa šestorice autora), ki je bila aktivna do leta 1979. Z njo so nastopili z več kot dvajsetimi deli in ustvarili revijo MAJ/75. Je eden najvidnejših predstavnikov konceptualne umetnosti na Hrvaškem in širše v regiji.

VALDO MARTEK, BOLJŠE ŽIVLJENJE
akril na platnu, 130 × 110 cm

ROBERT PAULETTA se je rodil leta 1961 v Premanturi. Končal je študij na oddelku za notranjo opremo in dekoracijo na COUO Branka Semelića (kasneje Šola uporabnih umetnosti in oblikovanja) pod vodstvom Ivana Obravca. Leta 1985 je na ALU v Zagrebu diplomira iz slikarstva pri prof. Kulmerju. Od leta 1983 do 1985 je bil asistent v studiu slikarja Eda Murtića. Je soustanovitelj HDLU Pulj, kasneje HDLU Istre. Od leta 2003 do 2005 je bil član Sveta za likovno umetnost na Ministrstvu za kulturo. Leta 2009 je postal član HZSU in pridobi status profesionalnega umetnika.

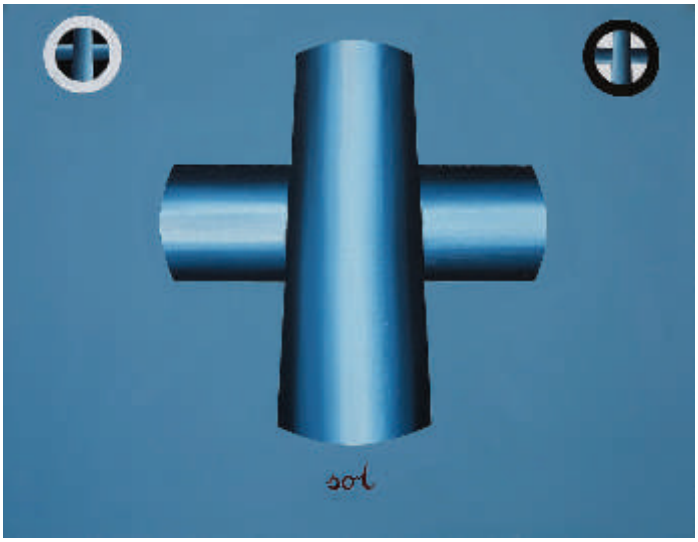

ROBERT PAULETTA, SOL
akril na platno, 85 × 110 cm

ITALIJA

PIPPO ALTOMARE je bil rojen leta 1958 na Siciliji. Od leta 1984 je razstavljal na samostojnih in skupinskih razstavah v Italiji, kot tudi v tujini (Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Danska, Anglija, Estonija, Finska, Nemčija, Libanon, Nizozemska, Poljska, Češka, Sirija, Slovenija, Turčija, Madžarska, USA). Živi na Siciliji in uči na Akademiji upodabljajočih umetnosti Catania.
W: www.altomarte.it/pippo.asp

PIPPO ALTOMARE, ZNAK
akril, kreda in avtolak na platnu
150 × 120 cm, 2014

MYRIAM CAPPELLETTI je bila rojena v Umbriji, trenutno pa živi in dela v Pratu, Toskana. Diplomirala je na šoli za oblikovanje leta 1971 in nadaljevala s študijem na Akademiji upodabljajočih umetnosti v Firencah. Kasneje je magistrirala na grafičnem oddelku in opravila specializacijo iz tehnike freske.
W: www.myriamcappelletti.it/index.htm

MYRIAM CAPPELLETTI, ALTRE STRADE 1
mešana tehnika na naravnem platnu
70 × 64 cm, 2014

ANTONIO MANFREDI je bil rojen v Neaplju leta 1961. Razstavljal je po velikih pomembnih mestih po vse svetu. Sodeloval je v več kot 300 samostojnih in skupinskih razstavah. Leta 2004 je odprl svojo galerijo Casoria Contemporary Art Museum. Leta 2007 je bil nagrajen za delo upodobitve italijanskih žrtev ob padcu Dvojčkov v New Yorku. Sedaj deluje kot direktor moderne galerije Casoria v Italiji.
W: www.antoniomanfrediart.com/

ANTONIO MANFREDI, POD VEZUVOM
akril in emajl na platnu, 80 × 60 cm

MADŽARSKA

ISTVÁN BÁLIND je bil rojen leta 1953 v Adi (Vojvodina). Leta 1981 je zaključil Akademijo za likovno umetnost v Novem Sadu. Doslej je pripravil več kot trideset samostojnih razstav in sodeloval na skoraj stotih razstavah tako v doma kot v mednarodnem prostoru. Veliko je študijsko potoval in prejel več tujih štipendij. Za svoje delo je prejel številne nacionalne in mednarodne nagrade. Živi in dela v Budimpešti.

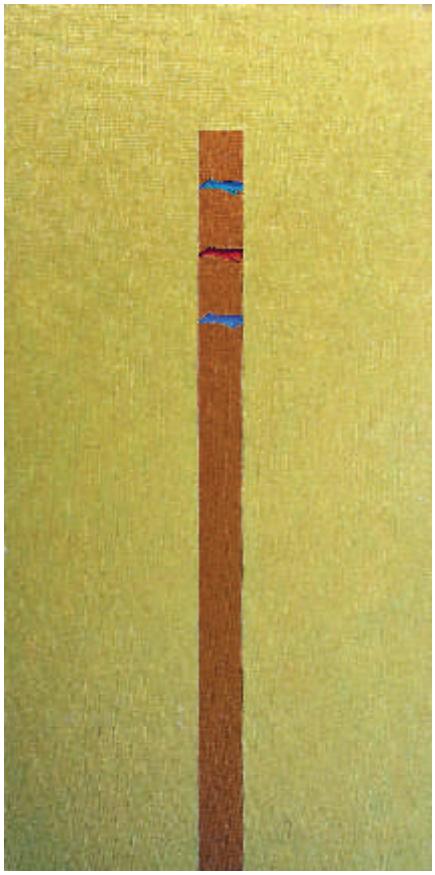

ISTVÁN BÁLIND, TOTEM
akril in pozlata na platnu, 100 × 50 cm

TIBOR BUDAHÁZI se je rodil leta 1954 v kraju Remetea Oasului v Romuniji. Likovno gimnazijo v Satu Mare je končal leta 1973. Šolanje je nadaljeval leta 1988 na Pedagoški fakulteti Gyula Juhász v Szegedu na Madžarskem, kjer je leta 1992 diplomiral na likovnem oddelku. Leta 2012 je magistriral na Okoljski in vizualni kulturi Univerze v Szegedu. Je član Društva madžarskih likovnih umetnikov, Združenja madžarskih likovnikov in obrtnikov ter Društva madžarskih slikarjev. Kot svobodni umetnik živi in dela v Zalaegerszegu na Madžarskem.

TIBOR BUDAHÁZI, BREZ NASLOVA
akril na platnu, 90 × 70 cm

FERENC KIRÁLY se je rodil leta 1936 v Dolnjem Lakošu. Po končani Šoli za oblikovanje v Ljubljani se je vpisal še na Akademijo za likovno umetnost, v razred kiparja Frančiška Smerduja. Študij je nadaljeval na zagrebški Akademiji za likovno umetnost, kjer je leta 1964 diplomiral pri profesorju Franetu Kršiniću. Nekaj časa je tudi poučeval likovno umetnost, od leta 1973 je bil skozi 20 let direktor Galerije-Muzeja Lendava. Imel je več kot 50 samostojnih in skupinskih razstav. Leta 2005 je dobil nagrado Munkácsy.

FERENC KIRÁLY, SIGN
bron, 52 × 39 × 18 cm, 2015

MAKEDONIJA

ZORAN JAKIMOVSKI je rojen leta 1953 v Kumanovu v Makedoniji. Diplomiral je na Akademiji likovnih umetnosti v Beogradu v razredu prof. Boška Karanovića leta 1978. Končal je podiplomski študij grafike pri profesorju Marku Krcmanoviću. Dela kot redni profesor na Fakulteti likovnih umetnosti v Skopju. Od leta 1974 je član društva likovnih umetnikov Kumanovo, od leta 1981 član društva likovnih umetnikov Makedonije, od leta 1984 član Svetovnega grafičnega koncilija v San Franciscu in od leta 1997 član Beograjskega grafičnega kroga. Delal je v Franciji in Italiji. Živi in dela v Skopju in Kumanovem.

ZORAN JAKIMOVSKI, GNEZDO
akril in oglje na platnu, 70 × 50 cm, 2017

MEHIKA

LUISA POLANCO ARANA se je rodila 20. januarja leta 1970 v Puebli v Mehiki. Študirala je na likovni akademiji "Instituto de Artes Visuales del EDO v Puebli. Njeno področje ustvarjanja se navezuje na tehniko pastela, slika pa tudi v olju, akvarelu in akrilu. Blizu so ji surrealizem, fantazijsko slikanje in portreti. Sodeluje na skupinskih in samostojnih razstavah. Za svoja dela je prejela več nagrad, npr. leta 2005: Museo Nacional de la acuarela Edo. Mex.- 2.nagrada.
W: www.luisapolanco.barriodelartista.org

LUISA POLANCO ARANA, CAMINOS
olje na laneno platno, 100 × 75 cm, 2017

NEMČIJA

ANDREA BUCKLAND se je rodila leta 1967 v Hoyu / Weser. Študirala je v Oldenburgu in Regensburgu. Leta 2006 magistrira iz umetnostne zgodovine, muzikologije in nemške literature. Od leta 2008 je svobodna umetnica. Je članica BBK Oberfranken in GEDOK Franken. Njene slike se nahajajo v številnih zasebnih zbirkah med drugim v Londonu, Parizu, Berlinu in Washington D.C. Sodeluje na skupinskih in samostojnih razstavah.
W: www.andrea.buckland.de

ANDREA BUCKLAND, DENKSYSTEME
olje na platnu, 130 × 100 cm, 2008

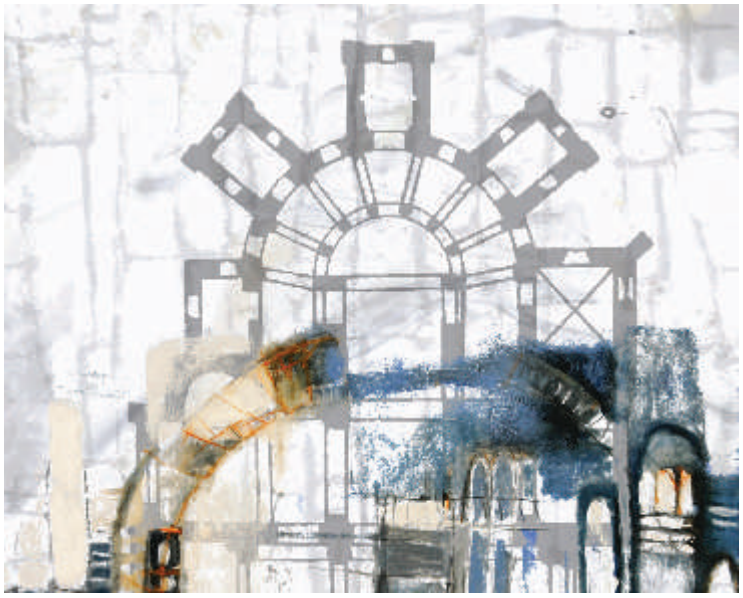

CHRIS ENGELS se je rodila 1961 v Nemčiji. Diplomirala je na Evropski umetniški akademiji v Trierju. Med leti 2002 – 2006 je bila gostujoča študentka na Akademiji za likovno umetnost v Nürnbergu. Je članica Berufsverbandes Bildender Künstler (BBK) ter mednarodnega umetniškega združenja. Sodelovala je na številnih likovnih simpozijih, delavnicah ter samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Leta 2016 je dobila pohvalo za svoja dela na 1. Slikarskem Extemporu Bled.
W: www.art-engels.de

CHRIS ENGELS, TOURNUS
digitalno obdelana fotografija, 60 × 80 cm, 2017

NIZOZEMSKA

WILLEM VAN HEST je bil rojen leta 1953 v Rotterdamu. Študiral je ne tamkajšnji Akademiji za likovno umetnost. Razstavljal je v pomembnih galerijah, kot so: Galerija Pfefterberg v Berlinu, Galerija Zero Barceloni, Galerija d'Aete Gnaccarini v Bolonji, Galeija Wallhof v Bazileji, Galerija de KunstRAI v Amsterdamu, Galerija Maas in Galerija Kunsthal v Rotterdamu. Slikal je tudi za Belo hišo v Washingtonu in za banko Fortis v Rotterdamu. Živi in ustvarja v Rotterdamu.

WILLEN VAN HEST, AKTA
serigrafija, 29 × 42 cm, 2016

POLJSKA

MAŁGORZATA CHOMICZ je bila rojena leta 1970 v Olsztynu na Poljskem. Leta 1995 je diplomirala na ALU v Poznańu. Od leta 2007 je izredna profesorica na Univerzi Varmia - Masuria v Olsztynu. Imela je 50 samostojnih razstav in sodelovala je na več 150 skupinskih razstavah ter grafičnih bienalih doma in v tujini. Za svoje delo je prejela številne nagrade in priznanja, mdr. nagrado od župana mesta Olsztyn za delo na področju kulture. Živi v mestu Ripa (Italija).

MAŁGORZATA CHOMICZ, SILENCE
aquaforte, akvatinta, 49 × 35.5 cm, 2017

PORTUGALSKA

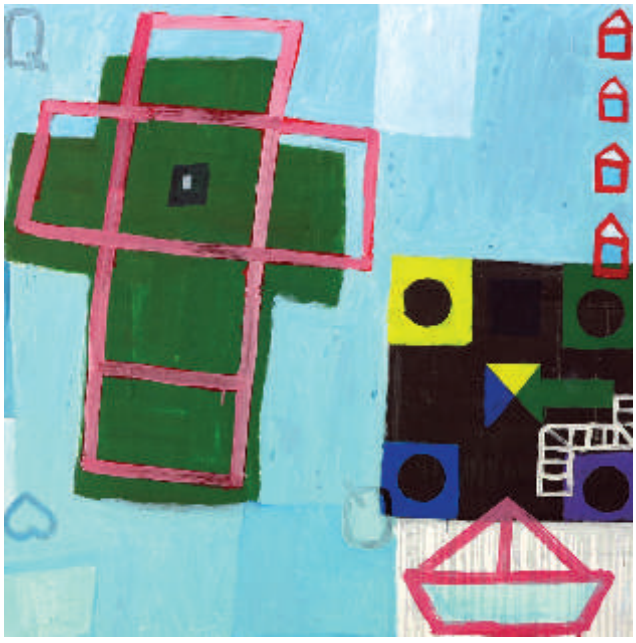

MIGUEL VILLARINO je bil rojen leta 1959 v Morales de Rey - Zamora. Sprva je študiral filozofijo, kasneje se je posvetil študiju likovne umetnosti pri mnogih znanih španskih umetnikih. Deloval je na kraljevi akademiji lepih umetnosti v Madridu. Sodeloval je na pomembnih razstavah v Španiji in v mednarodnem prostoru. Za svoje delo je prejel več nagrad na področju grafike in slikarstva.

MIGUEL VILLARINO, SIMBOLI CONTEMPORANEI
akril na platnu, 90 × 90 cm

RUSIJA

ULIANA DOROFEEVA je ruska umetnica, ki ustvarja na področju peskovne animacije (sand animation). S svojimi nenavadnimi in nepozabnimi nastopi ter video kreacijami pripoveduje zgodbe s pomočjo risanja s peskom na svetlobni mizi in navdihuje gledalce vseh generacij. Trenutno živi in ustvarja v Sloveniji.

ULIANA DOROFEEVA, NI POTI NAZAJ
video animacija, 2017

ALEXANDER KRUČAN se je rodil leta 1960 v Ussuriysku / Rusija. Študiral je slikarstvo na Kubanski Državni univerzi v Krasnodaru, kjer je tudi diplomiral in sicer na tehniški in umetniški fakulteti ter se zaposlil kot profesor umetnosti v Jeisku ob Azovskem morju. Od leta 1995 dela kot svobodni umetnik in je član Ruskega slikarskega združenja. Sodeloval je na številnih skupinskih razstavah kot tudi samostojnih doma in v tujini.

ALEKANDER KRUČAN, ZLATI ČAS
akril na platnu, 100 × 100 cm, 2017

SLOVENIJA - izbrani gostujoči umetniki:

Letošnji mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj, že šesti po vrsti, poteka pod naslovom Simbol, znak in barva. Ta tema je glavni razlog, zaradi katerega sem povabilo organizacijskega odbora festivala za selekcijo slovenskih umetnikov brez razmisleka sprejela, saj v njej vidim poseben izziv. Vendar se mi izziv ne kaže toliko v tem, da med slovenskimi umetniki in umetnicami izberem vse tiste, ki v svojih delih uporabljajo takšne ali drugačne znake in simbole oziroma barvo na simbolni način, ampak predvsem v tem, da izberem posamezna dela, ki osvetljujejo, kako se z različno rabo znaka, simbola in barve (re)producira pomen. Pri tem sem izhajala iz spoznanj semiologije, splošne znanosti o znakih.

Semiologijo je uvedel jezikoslovec Ferdinand de Saussure (1851–1913) in jo opredelil kot znanost, ki preučuje življenje znakov v naročju družbenega življenja. Njen poglavitni predmet je torej znak. Za Saussurja je (jezikovni) znak dvoplastna entiteta, v kateri se vzajemno povezujeta označenec (miselni koncept) in označevalec (materialna podoba), zveza med njima pa je povsem arbitrarna. To pomeni, da v samem znaku ni ničesar, kar bi ga definiralo – tisto, kar ga definira, je zgolj njegova različnost od drugih znakov. Pomen znaka torej ne izhaja iz njega samega, temveč iz mesta, ki ga zavzema v nekem sistemu.

Saussure je preučeval izključno jezik kot sistem znakov, vendar je predpostavil, da bi bilo mogoče na isti način preučevati tudi kulturo nasploh. Pri tem je imel v mislih pojem kulture v širšem pomenu besede, ki označuje na eni strani način, kako se družbeno življenje neke skupine ljudi strukturira, na drugi pa tudi način, kako se tako nastala tvorba interpretira. Saussure je prvi opozoril na to, da vsi aspekti kulture posedujejo semiotično vrednost in vsi pojavi v kulturi lahko nastopajo kot znaki, tj. kot elementi v komunikacijskih sistemih, ki producirajo pomen. Tu je Saussurjevo delo nadaljeval in bistveno nadgradil literarni teoretik in filozof Roland Barthes (1915–1980), ki je pokazal, kako se znakovni sistemi združujejo v kompleksne sisteme drugega reda, znotraj katerih se proizvaja nek dodatni pomen (konotacija), ki 'parazitira' na izvornem pomenu znaka in je »fragment ideologije«. Pomen, ki se proizvaja v znakovnih sistemih, torej nikoli ni nevtralen, temveč ima vselej tudi neko ideološko dimenzijo. Te dimenzije pa v vsakdanjem izkustvu ne moremo spontano zaznati, ker jo izvorni pomen, ki jo prenaša, naturalizira. S tem, ko se določeni pomeni predstavljajo kot 'naravni', 'univerzalni', 'večni' (najbolj očitno v mitih), delujejo v interesu ohranitve obstoječega reda in oblasti, saj določeno interpretacijo realnosti vsiljujejo kot edino mogočo.

Prav tam, kjer se ustvarja dominacija v kulturi, pa se lahko organizira tudi kulturna subverzija. Ta v praksi deluje tako, da posamezne znake izolira iz sistema in jih na različne načine kombinira v novo (improvizirano) celoto. S tem na eni strani demontira naturalizirano konotativno rabo znakov, kar je za dominantno kulturo in red, ki ga ta legitimira, že samo po sebi dovolj subverzivno, obenem pa ustvarja nove pomenske sisteme, ki delujejo kot alternativne interpretacije družbene resničnosti.

Ta postopek, ki ga pozna vsaka subkultura, so na področju umetnosti prve uporabljale zgodovinske avantgarde, saj je bila njihova temeljna zahteva, da mora umetnost rasti sredi družbene realnosti, jo reflektirati, kritizirati in na sebi lasten, estetski način tudi spreminjati. Ker je ta postopek v veliki meri značilen tudi za sodobno umetnost, je bil moje glavno vodilo pri selekciji slovenskega dela razstave. Pri tem je bil moj namen oblikovati reprezentativni izbor del, ki na različne načine razbijajo naturalizirano rabo znakov in tako ustvarjajo nove pomene v zahodni kulturi kot sistemu splošno veljavnih načel, vrednot in norm nasploh oziroma v kulturnih podsistemih, kot so umetnost, folklora, religija, potrošniška kultura itd. Glede na to, s katerim od teh področij se posamezna dela (pretežno) ukvarjajo, sem jih razvrstila v manjše skupine. Pri tem pa opozarjam, da ta razvrstitev služi zgolj kot ilustracija, saj je večina del na preseku več področij in jih je zato treba interpretirati širše.

Prva skupina obsega dela, v katerih se umetniki poigravajo z znaki in simboli, ki jih običajno dojemamo kot gradnike slovenske nacionalne identitete. Med temi je na prvem mestu seveda Triglav *(Boštjan Kavčič: Troglav),* sledi France Prešeren *(Marko Jakše: Pesnik Kranjske in doline Šenflorjanske)* pa idilična gorska krajina in smučanje *(Rone84: Idila, Gaspari safari)* ter nenazadnje Mercator. V ta okvir spadajo tudi dela, ki zajemajo iz zakladnice slovenske folklore, kot so recimo avba kot najbolj prepoznavni kos narodne noše (*Tina Dobrajc: Na senčni strani Alp 2),* lisica kot osrednji lik slovenskega ljudskega izročila *(Črtomir Frelih: Vremena na bo, Fox in Space)*, bohkov kotek, lovska trofeja ali slika Franca Slane *(Nina Slejko Blom: Danes sem bila zlobna).*

V drugi skupini so zajeta dela, ki posegajo na področje religije, zlasti krščanstva, in s specifično rabo elementov krščanske doktrine, kot so denimo sv. Duh *(Nataša Skušek: Sveta duhica),* Marija *(Jože Slak – Đoka: Marija piščancev),* angeli *(Lučka Koščak: Angeli)* ali prilike iz življenja svetnikov *(Vladimir Leben: Skušnjava sv. Tomaža),* ponujajo drugačno interpretacijo krščanskega nauka.

Tretja skupina del posega na področje potrošniške kulture, ki se je pri nas razmahnila po osamosvojitvi, s prehodom v kapitalizem. V sistemu, ki ga poganja ideologija neskončne izbire *(Vesna Bukovec: Consumer Culture),* večne mladosti *(Matej Stupica: Tetovirani)* in optimizma *(Leon Zuodar: Stay Negative)*, v praksi pa predvsem kupčkanje denarja, se družbeni odnosi vrtijo zgolj okrog tega, koliko ima kdo pod palcem. In že četrt stoletja kasneje se je tudi pri nas izkristalizirala tipična kapitalistična struktura družbe: na eni stani je bogata manjšina, ki svoje imetje razkazuje prek statusnih simbolov, v katere spreminja osnovne dobrine, kot so stanovanje *(Vesna Bukovec: Moje sanje, lepo stanovanje),* avto *(Tilen Žbona: Zrcaljenje_Šasija-Châssis XXIII)* ali obleka *(Leon Zuodar: My New Mercedes Shoes),* na drugi pa revna večina, ki kljub redni zaposlitvi tava v začaranem krogu bede in nesmisla *(Boris Beja: Sizifovo delo).* Prav zares, delo je vselej prva žrtev kapitala *(IRWIN: Minotaure).* Skupna država, narodno bogastvo in javni prostor druga *(Saba Skaberne: Slovenija, bleda mati, Boštjan Kavčič: M, Petra Varl: Poljub).* In narava tretja *(Jaka Vatovec: Compost #1, Compost #2).* Toda ta je tudi poslednja, saj takrat, ko ne bo več čiste vode in zraka, rastlin in živali, ali preprosto samo čebel *(Polonca Lovšin: Back to the City),* ne bo tudi ničesar drugega. Ostal bo le goli planet, na katerega bo sijalo sonce *(Andraž Šalamun: Sonce)…*

MOJCA GRMEK, selektorica kuratorka in kritičarka

BORIS BEJA (1986) je diplomiral na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani, smer grafična tehnika, nato pa vpisal študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 2013. V času študija je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado. Leta 2015 in 2016 je bil nominiran za nagrado skupine OHO. V zadnjih letih je imel več samostojnih razstav in sodeloval na številnih skupinskih predstavitvah doma in v tujini. Njegova dela so v zbirkah Mednarodnega grafičnega likovnega centra v Ljubljani, Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki in Mestnega muzeja Krško. Živi in dela v Ljubljani.
W: borisbeja.eu

BORIS BEJA, SIZIFOVO DELO
instalacija, 2014

VESNA BUKOVEC (1977) je diplomirala in magistrirala iz kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Deluje kot samostojna avtorica in v okviru umetniške skupine KOLEKTIVA (z Metko Zupanič in Lado Cerar). Ustvarja v različnih medijih (risba, video, instalacija) in pri tem uporablja različne postopke (raziskava, apropriacija, participacija idr.). Predstavila se je na vrsti samostojnih in skupinskih razstav v lokalnem in mednarodnem prostoru. Živi in dela v Domžalah.
W: vesna-bukovec.net

VESNA BUKOVEC, CONSUMER CULTURE …
video, 1′ 30″, 2007

TINA DOBRAJC (1984) je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2007 diplomirala in štiri leta kasneje magistrirala. Svoje delo je predstavila na več samostojnih in skupinskih razstavah povsod po Sloveniji. Ustvarja na področju slikarstva, novih medijev, knjižne ilustracije in gledališke scenografije. Prejela je priznanje Riharda Jakopiča za mlade umetnike (2011) in plaketo Hinka Smrekarja na področju ilustracije (2016). Živi in dela v Škofji Loki.
W: tinadobrajc.com

TINA DOBRAJC, NA SENČNI STRANI ALP 2
akril in volna na platnu, 150 × 150 cm, 2016

ČRTOMIR FRELIH (1960) je diplomiral iz grafike na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in tam zaključil še specialistični študij grafike (1990) ter magisterij znanosti s področja likovne didaktike (1997). Je profesor za risanje in grafiko na Oddelku za likovno pedagogiko Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in avtor številnih člankov s področja likovne umetnosti, likovne teorije in likovne pedagogike. Na področju grafične tehnologije je razvil in uveljavil nekatere nove postopke kolagrafije. Ustvarja na področju grafike, risbe in slikarstva. Svoje delo je predstavil na več kot sedemdeset samostojnih in številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Zanj je prejel več nagrad in priznanj. Živi in dela v Radomljah in Bohinju.

ČRTOMIR FRELIH, VREMENA NE BO
stiroprint na odpadno embalažo, 74 × 58 cm, 2017

IRWIN je umetniška skupina, ki jo sestavljajo slikarji Dušan Mandič, Miran Mohar, Andrej Savski, Roman Uranjek in Borut Vogelnik. Leta 1984 se je skupina priključila umetniškemu kolektivu Neue Slowenische Kunst (NSK), ki ga sestavljajo še glasbena skupina Laibach, Gledališče sester Scipion Nasice (danes Kozmokinetični kabinet Noordung) in oblikovalski oddelek Novi kolektivizem. Skupina deluje po načelu »retroprincipa«. V svojih umetniških projektih se ukvarja z zgodovino umetnosti v Evropi, še posebej z dialektiko med zgodovinskimi avantgardami in totalitarizmi dvajsetega stoletja. Od leta 1990 se osredotoča na kritično raziskovanje zgodovine umetnosti „zahodnega modernizma“, tako da jo zoperstavlja „retro-avant-gardi“ fiktivnega „vzhodnega modernizma“. Leta 2004 je skupina prejela Jakopičevo nagrado. Deluje v Ljubljani.

IRWIN, MINOTAURE
mešana tehnika na platnu, 122 × 100 cm, 1984-90

MARKO JAKŠE (1959) je študiral slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1987 diplomiral. Od takrat je samozaposlen v kulturi. Razstavljal je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini, za svoje delo je prejel več domačih in mednarodnih priznanj in nagrad. Med drugim je leta 2015 prejel nagrado Prešernovega sklada za razstave v zadnjih dveh letih. Živi in dela v Rutah v vasi Mohorje.

MARKO JAKŠE,
PESNIK KRANJSKE IN DOLINE ŠENTFLORJANSKE
akril in olje na kartonu, 150 × 100.5 cm, 2015

BOŠTJAN KAVČIČ (1973) je leta 1997 diplomiral iz bančništva in financ na EPF v Mariboru. Naslednje leto je vpisal študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2003 diplomiral in štiri leta kasneje zaključil še podiplomski študij videa. V času študija je prejel univerzitetno Prešernovo nagrado za kiparstvo. Svoje delo je predstavil na številnih samostojnih in skupinskih razstavah, udeležil se je več mednarodnih simpozijev in postavil več javnih del. Njegova dela so uvrščena v zbirke AS Galerije (KD Artes), Umetnostne galerije Maribor, Dolenjskega muzeja Novo mesto, Galerije Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki in digitalni arhiv DIVA. Živi in dela na Rodinah v Beli krajini.
W: bostjankavcic.com

BOŠTJAN KAVČIČ, M
kamen nero zimbabwe, 25 × 20 × 20 cm, 2006

LUČKA KOŠČAK (1957) je študirala angleščino, slovenščino in srbohrvaščino na Pedagoški akademiji v Ljubljani, kjer je leta 1981 tudi diplomirala. Po nekaj letih poučevanja je vpisala študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in po končanem prvem letniku prešla na Ecole supérieure d`art visuel v Ženevi, kjer je leta 1990 diplomirala in dve leti kasneje zaključila še specializacijo iz kreativnosti na smeri tridimenzionalnega izražanja. Do danes je imela več kot 50 samostojnih razstav in sodelovala na številnih skupinskih predstavitvah doma in v tujini. Je dobitnica več nagrad in priznanj. Živi in ustvarja med Ljubljano in Ženevo.
W: luckakoscak.net

LUČKA KOŠČAK, ANGELI
skulptura, 2017

VLADIMIR LEBEN (1971) je študiral slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Je soustanovitelj Muzeja premoderne umetnosti. Do danes je imel številne samostojne in skupinske razstave doma in v tujini. Poleg slikarstva se ukvarja tudi z animacijo in ilustracijo. Za svoje delo je prejel več nagrad in priznanj, med drugim priznanje Hinka Smrekarja na 10. slovenskem bienalu ilustracije leta 2012. Živi in dela v Ljubljani.
W: vladimirleben.com

VLADIMIR LEBEN, SKUŠNJAVA SV. TOMAŽA
olje na platnu, 150 × 100 cm, 2016

POLONCA LOVŠIN (1970) je leta 1996 diplomirala na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Nato je vpisala študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 2001 diplomirala in štiri leta kasneje magistrirala. Leta 2015 je zaključila doktorski študij vizualne umetnosti na Univerzi Bauhaus v Weimarju v Nemčiji. Poleg svoje individualne prakse razvija projekte tudi znotraj skupine KUD Obrat, med katerimi je najbolj prepoznaven skupnostni vrt Onkraj gradbišča v Ljubljani. Svoje delo je predstavila na več kot petnajstih samostojnih in številnih skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini. Zanj je prejela nagrado zlata ptica 2010, za vizualno in intermedijsko umetnost. Živi in dela v Ljubljani.
W: lovsin.org

POLONCA LOVŠIN, BACK TO THE CITY
(serija 10 kolažev), kolaž št. 10
fotokolaž na papirju, 30 × 45 cm, 2011

RONE84 s pravim imenom Ron Preinfalk (1973) je diplomiral na Šoli uporabnih umetnosti Famul Stuart v Ljubljani, na oddelku za klasično grafiko. Ukvarja se s slikarstvom in slikarskimi intervencijami v javnem prostoru. Svoje delo je predstavil na več samostojnih in skupinskih razstavah povsod po Sloveniji. Leta 2013 je izdal knjigo umetnika z naslovom And the beat goes on..., za katero je prejel pohvalo na 6. bienalu vidnih sporočil Slovenije. Živi in dela v Ljubljani.

RONE84, GASPARI SAFARI
mešana tehnika, 40 × 30 cm, 2015

SABA SKABERNE (1962) je diplomirala iz kiparstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in od leta 1987 deluje kot svobodna umetnica. V letih 1995-2000 je sodelovala v kiparski skupini Voda&kipi. V letih 2003-2008 je živela in ustvarjala v Perthu v Zahodni Avstraliji. V letih 2008-2012 je poučevala predmet kiparstva na Šoli za uporabno umetnost Famul Stuart v Ljubljani. Poleg kiparstva se ukvarja tudi z oblikovanjem in likovno pedagogiko. Za svoje delo je prejela več nagrad. Živi in ustvarja v Ljubljani.
W: sabaskaberne.blogspot.com

SABA SKABERNE, SLOVENIJA, BLEDA MATI
les, ročno izdelana polst, tekstil
158 × 55 × 25 cm, 2015

NATAŠA SKUŠEK (1967) je študirala kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2002 diplomirala in tri leta kasneje magistrirala. V času študija je prejela univerzitetno Prešernovo nagrado. Ukvarja se s skulpturo, videom, fotografijo, performansom in novimi mediji. Osredotoča se na raziskovanje kulturne paradigme zahodnega človeka, zlasti na teme, kot so razmerje med spoloma, erotika, spolnost, telo, materinstvo, družina, prehranjevanje. Njena dela so v številnih zasebnih in nekaterih pomembnih javnih zbirkah. Živi in dela v Ljubljani.
W: natasaskusek.allyou.net

NATAŠA SKUŠEK, SVETA DUHICA
les, akrilna barva, električni ventilator
54 × 36 × 53 cm, 2014

JOŽE SLAK – ĐOKA (1951-2014) je študiral slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1975 diplomiral. Med leti 1985 in 1987 se je izpopolnjeval na podiplomskem oddelku akademije v Kjotu na Japonskem. Svoje delo je predstavil na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in na tujem. Je dobitnik nagrade zlata ptica (1981), Župančičeve nagrade (1993) in nagrade Prešernovega sklada (2007).

JOŽE SLAK – ĐOKA, MARIJA PIŠČANCEV
akril na lesu, 117 × 140 cm, 1987

NINA SLEJKO BLOM (1982) je diplomirala iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani in magistrirala na Valand School of Fine Art v Gothenburgu na Švedskem. Svoje delo je predstavila na številnih samostojnih in skupinskih razstavah po vsem svetu ter zanj prejela več nagrad in priznanj. Poleg umetniške kariere skupaj s švedskim umetnikom Connyem Blomom vodi center za sodobno umetnost CAC Bukovje Landskrona. Trenutno živi in dela v Landskroni na Švedskem.
W: ninaslejko.com

NINA SLEJKO BLOM, DANES SEM BILA ZLOBNA
akril na sliki Franca Slane, 45.5 × 55.5 cm, 2007

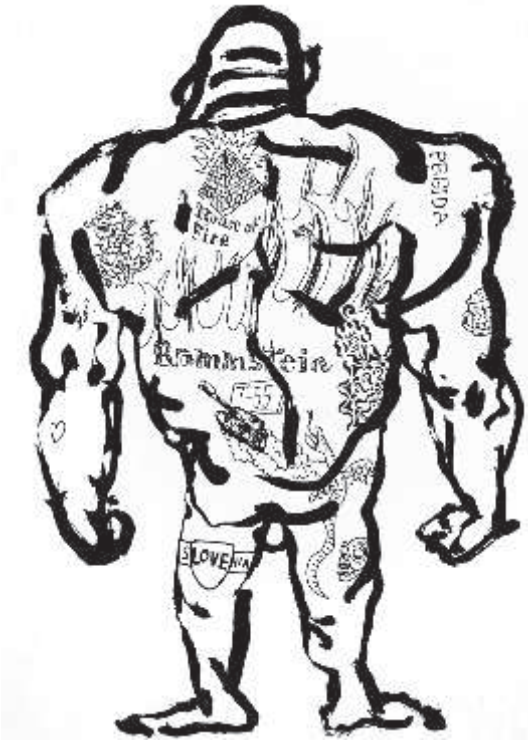

MATEJ STUPICA (1987) je diplomiral iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. V času študija se je izpopolnjeval na VŠUP v Pragi (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze). Ustvarja na področjih vizualne umetnosti in gledališča. Svoje ilustracije redno objavlja v Objektivu, sobotni prilogi Dnevnika. Imel je več samostojnih razstav in sodeloval na številnih skupinskih predstavitvah doma in v tujini. Za svoje delo je prejel več nagrad in priznanj, med drugim univerzitetno Prešernovo nagrado za slikarstvo (2011), skupaj z Lenko Đorojević nagrado skupine OHO (2015) in priznanje Hinka Smrekarja (2008, 2016). Živi in dela v Ljubljani.
W: www.matejstupica.net

MATEJ STUPICA, TETOVIRAN
(risba iz serije Tetovirani)
tuš in flomaster na papirju, 29,7 × 21 cm, 2015

ANDRAŽ ŠALAMUN (1947) je diplomiral iz primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Med letoma 1966 in 1971 je bil član skupine OHO. Razstavlja od leta 1975. Imel je več kot petdeset samostojnih razstav doma in v tujini. Leta 1993 je prejel nagrado Prešernovega sklada. Živi in dela v Kopru.

ANDRAŽ ŠALAMUN, SONCE
akril na platnu, 200 × 200 cm

PETRA VARL (1965) je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 1997 magistrirala. Od leta 2000 je redna profesorica na Oddelku za likovno umetnost Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, kjer poučuje risbo in grafiko. Ustvarja na področju risbe in prostorskih postavitev. Svoje delo je predstavila na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Živi in dela v Mariboru in Ljubljani.
W: www.petravarl.com

PETRA VARL, POLJUB,
(znak iz serije Poljubi in objemi) prometni znak
Maribor, 2012

JAKA VATOVEC (1989) je študiral slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2016 tudi diplomiral. Razstavlja od leta 2012, v tem času je imel nekaj samostojnih razstav in se udeležil več skupinskih predstavitev v Sloveniji in tujini. Deluje na področju slikarstva in zinovske produkcije. Živi in dela v Postojni in Leipzigu.
W: horridhabits.tumblr.com

JAKA VATOVEC, COMPOST #1
akril in kolaž na platnu, 100 × 70 cm, 2017

LEON ZUODAR (1977) je diplomiral iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Je soustanovitelj umetniške skupine Beli sladoled in založbe BS books and zines, ki izdaja avtorske risbe v obliki umetniških publikacij. Leta 2011 je skupina prejela nagrado OHO. Leon Zuodar ustvarja na področju slikarstva, grafike, risbe in zinovske produkcije. Svoje delo je predstavil na mnogih razstavah doma in v tujini. Živi in dela v Postojni.

LEON ZUODAR, MY NEW MERCEDES SHOES
akril na platnu, 40 × 30 cm, 2008

TILEN ŽBONA (1976) je diplomiral iz slikarstva na Akademiji lepih umetnosti v Benetkah (Accademia di Belle Arti di Venezia) in magistriral iz videa in novih medijev na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Leta 2012 je prejel priznanje za pomembna umetniška dela Univerze v Ljubljani. Od leta 2013 je docent za likovno izobraževanje na Univerzi na Primorskem. Je aktivni član društva za povezovanje znanosti in umetnosti ArtNetLab. Živi in dela v Kopru.

TILEN ŽBONA, MELIORIZEM
video, 6' 27'', 2016

SLOVENIJA - izbrani gorenjski avtorji na natečaju:

KLEMENTINA GOLIJA se je rodila leta 1966 na Jesenicah. Slikarstvo je študirala na Accademia di Belle Arti di Brera v Milanu, kjer je leta 1990 diplomirala. Podiplomski študij slikarstva in grafike je opravila na ALUO v Ljubljani. Doslej je imela 93 samostojnih razstav in je sodelovala na več kot 200 skupinskih predstavitvah doma in v tujini. Prejela je 15 nacionalnih priznanj in eno mednarodno nagrado. Leta 2007 prejme nagrado Mestne občine Kranj za likovne dosežke. Leta 2016 ji je univerza v Ljubljani podelila priznanje umetniških del za slikarstvo. Istega leta pa je prejela tudi naziv visokošolska profesorica - docentka.

KLEMENTINA GOLIJA
Iz cikla POTOVANJE SKOZI ČAS
akril in kolaž na platnu, 70 × 100 cm, 2017

IRENA GAYATRI HORVAT se je rodila v Zagrebu, ker je zaključila tudi likovno Akademijo pri prof. Miroslavu Šuteju. Trenutno dela doktorat iz razvojne psihologije na FF v Ljubljani. Ob likovni dejavnosti se posveča tudi art-terapiji. Sodelovala je na številnih projektih, samostojnih in skupinskih razstavah, ter na več mednarodnih umetniških simpozijih doma in po svetu. Je članica Hrvaškega društva likovnih umetnikov (HDLU) v Zagrebu in ZDSLU.

IRENA GAYATRI HORVAT,
ZGUBLJENA V GOZDU – Dan 93
mešana tehnika na platnu, 120 × 90 cm, 2015

MILENA KAFOL se je rodila leta 1947 v Novem Sadu. V letih 1965–1970 je študirala jezike na FF v Ljubljani. Preizkusila se je na različnih področjih umetniškega izražanja. Leta 2010 se je vpisala v prvi letnik rednega študija slikarstva na ALUO v Ljubljani, kjer je leta 2013 diplomirala. Leta 2016 je zaključila magistrski študij slikarstva na isti akademiji. Razstavljala je na nekaj skupinskih in samostojnih razstavah. Živi in dela v Ljubljani.

MILENA KAFOL, DREVO ŽIVLJENJA
mešana tehnika na platnu, 100 × 80 cm, 2017

KARLO KUHAR se je rodil leta 1952 v Spodnji Besnici pri Kranju. Od leta 1972 razstavlja doma in v tujini. Imel je več kot 60 samostojnih in več kot sto skupinskih razstav v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji in Franciji. Prejel je številne nagrade in priznanja (1987 Velika Prešernova plaketa gorenjskih občin, 1995 in 2006 nagradi na Slovenskem bienalu mesta Kranj, 2014 priznanje za kvaliteto likovnih del na Festivalu likovnih umetnosti Kranj – ZDSLU).

KAROL KUHAR, TROFEJA II.
olje, akril na žgani pločevini, 165 × 39 cm, 2017

PETER MAROLT je doktoriral s temo Pomen likovnosti za arhitekturni prostor. Sedemindvajset samostojnih likovnih razstav, od tega je dvakrat samostojno razstavljal na Madžarskem in v Federaciji BiH, v skupini pa tudi v Avstriji in na Hrvaškem, v nekdanji ZRJ, Franciji, Španiji in Angliji, ter v Galeriji ZDSLU. Med drugim je prejel tudi Priznanje za kvaliteto likovnih del na mednarodnem festivalu Srečanja 2013 Kranj - ZDSLU.

PETER MAROLT, ZEMLJA IN NEBO
akril na les, kovina
krog premera 18.7, višine 4 cm, 2017

MIHA PERČIČ se je rodil leta 1972 v Kranju. Diplomiral je leta 1997 na ALUO v Ljubljani smer vizualne komunikacije. Leta 2002 je končal podiplomski študij grafike, pri prof. Branku Suhyju in si pridobil naziv magister likovnih umetnosti. Sodeluje na samostojnih in skupinskih razstavah doma in po svetu. Na Festivalu likovnih umetnosti v Kranju 2013, je prejel priznanje ZDSLU za kakovost likovnih del. Dela kot samostojni kulturni delavec.
W: miha-percic.weebly.com

MIHA PERČIČ, SEMAFOR RDEČA12.01.07.05.2017
visoki tisk platno, 70 × 70 cm, 2017

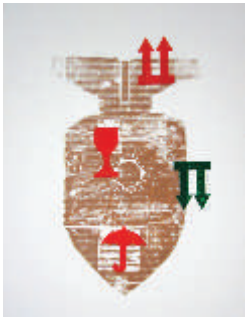

Žirija je izbrala likovno delo avtorja Miha Perčiča za reklamne namene 6. Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj - ZDSLU 2017.

ZMAGO PUHAR se je rodil leta 1952 v Kranju. Na ALUO v Ljubljani je leta 1977 diplomiral iz slikarstva. Njegov opus obsega več kot 60 samostojnih razstav po Sloveniji in v evropskih državah, ter v New Yorku. Poleg tega je sodeloval v številnih skupinskih likovnih projektih doma in v tujini. Od marca 2007 se v lastnem ateljeju v okviru družinskega podjetja Puhart v Kranju posveča samostojnemu ustvarjanju in likovnemu izobraževanju vseh generacij.

ZMAGO PUHAR, REZ
akril na platnu, 50 × 50 cm

NEJČ SLAPAR se je rodil leta 1945 v Stražišču pri Kranju. Po končani gimnaziji se je najprej odločil za študij gradbeništva, nato pa se je preusmeril v grafično industrijo. Kasneje se je kot grafik popolnoma predal likovni umetnosti, vmes je nekaj časa deloval kot svobodni umetnik. Imel je preko sto samostojnih in okoli petdeset skupinskih razstav pri nas in v tujini. Udeležil se je več likovnih kolonij in ex-temporov. Živi in ustvarja v Stražišču pri Kranju.

NEJČ SLAPAR, VIDIM TE
akril in print na platnu, 70 × 90 cm, 2017

TOMAŽ ŠEBREK se je rodil leta 1963 v Kranju. Osnovno likovno dejavnost posveča grafiki. Deluje na področju slikarstva in kiparstva. Slednja mu predstavlja dominantno vlogo njegovega delovanja. Izobraževal se je pod strokovnim vodstvom v Ljubljani, Novem Mestu in Kranju. Deluje od leta 1987, izključno na področju likovne umetnosti, samostojno pa od leta 2001. Imel je več samostojnih in skupinskih razstav doma in v tujini.

TOMAŽ ŠEBREK,
ZNAKOVNO STRUKTURNO SPAJANJE
tehnika polihromiran les, 21 × 34 × 13 cm, 2017

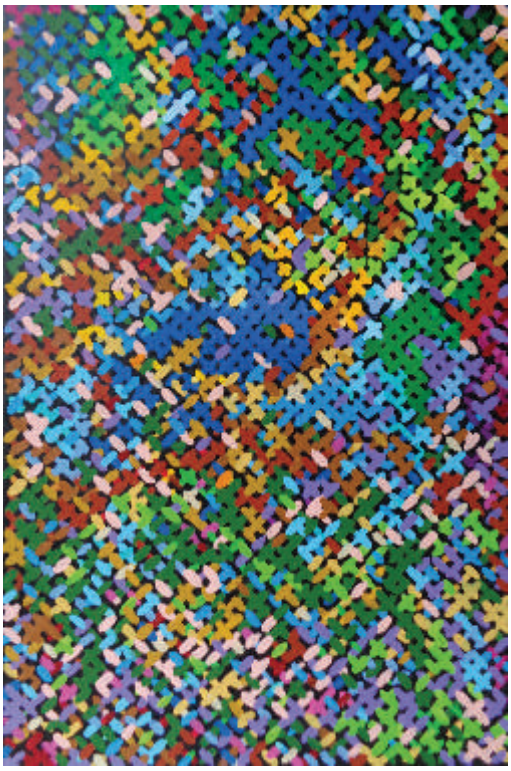

IZTOK ŠMAJS MUNI se je rodil leta 1953 v Velenju. V letih 1973-1977 je obiskoval Pedagoško akademijo v Ljubljani. Šolal se je tudi v tujini, med drugim na mednarodni univerzi Verbano v Italiji in po programu ICCP v Santa Barbari v ZDA. V Verbanu se je kasneje zaposlil kot akademski profesor in bil imenovan za častnega profesorja. Od 1980 je samozaposlen v kulturi in deluje na področju vizualnih umetnosti, glasbe, filozofije, poezije in fotografije. Je prejemnik številnih priznanj med drugim je leta 2016 prejel nagrado Leonardo Da Vinci, Florence, Borghese palace, inauguration 29.1.2016. Imel je številne razstave v tujini in bil štipendist simpozija novega slikarstva v Kanadi.

IZTOK ŠMAJS MUNI, FROM DXOM SERIES
akril na platnu, 90 × 60 cm

MARUŠA ŠTIBELJ se je po Gimnaziji Kranj vpisala na oddelek likovne pedagogike Pedagoške fakultete v Ljubljani. Izobraževala se je na področju filma in videa ter diplomirala na temo sporočilnosti barv v filmu. Delovala je tudi kot asistentka režije, delala reportaže ter foto-reportaže in se udeleževala različnih likovnih in filmskih delavnic. Od leta 2012 se ukvarja pred-vsem z tehniko kolaža in ilustracijo. Razstavlja doma in v tujini.
W: www.marusastibelj.com

MARUŠA ŠTIBELJ, WELCOME TO MY DREAM
kolaž na platnu, 80 × 140 cm, 2017

KLAVDIJ TUTTA se je rodil 1958 v Postojni. Dodiplomski in podiplomski študij grafike je opravil na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Imel je preko 220 samostojnih razstav, sodeloval pa na več 380 skupinskih, doma in po svetu. Za svoje delo je prejel 61 domačih in mednarodnih priznanj. Med nagradami izstopajo tiste, ki jih je prejel na mednarodnih bienalih v Ljubljani, Barceloni, Seulu, Cadaqes, Villachu. Za dosedanje delo je prejel nagrado Zveze društev likovnih umetnikov Slovenije – Hipo Alpe Adria Bank, Bevkovo nagrado za življenjsko delo na področju slikarstva. V Kranju je prejel veliko Prešernovo plaketo za področje kulture.
W: /klavdij-tutta.weebly.com

KLAVDIJ TUTTA, Iz cikla MEDITERANSKA PLOVILA
gibljive slike, akril kolaž, les na platnu
80 × 80 × 15 cm, 2017

KAJA URH se je rodila 1988. Diplomirala in magistrirala je iz slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Je članica ZDSLU in Likovnega društva Kranj. V svojem delu se osredotoča na odnos med tradicionalnim slikarstvom in digitalnimi mediji ter vprašanjem množičnosti podob, njihovi bežnosti, sestavljenosti in podvrženosti manipulaciji. Živi in deluje v Kranju.
W: www.kajaurh.com

KAJA URH, RINGA ROSES XVII
akril na platnu, 100 × 70 cm, 2017

VERONIKA VESEL POTOČNIK se je rodila leta 1987 v Kranju. Po končani Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo se je vpisala na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, smer slikarstvo, kjer je leta 2012 diplomirala pri prof. Hermanu Gvardjančiču in prof. Milanu Eriču. Leta 2010 se je izpopolnjevala na grafični delavnici v Rheinu, v Nemčiji. V letu 2016 je na Ex-temporu Bled prejela nagrado za mladega ustvarjalca do 30 let.

VERONIKA VESEL POTOČNIK,
VSAKDANJE STVARI II
akril na platnu, 70 × 80 cm, 2017

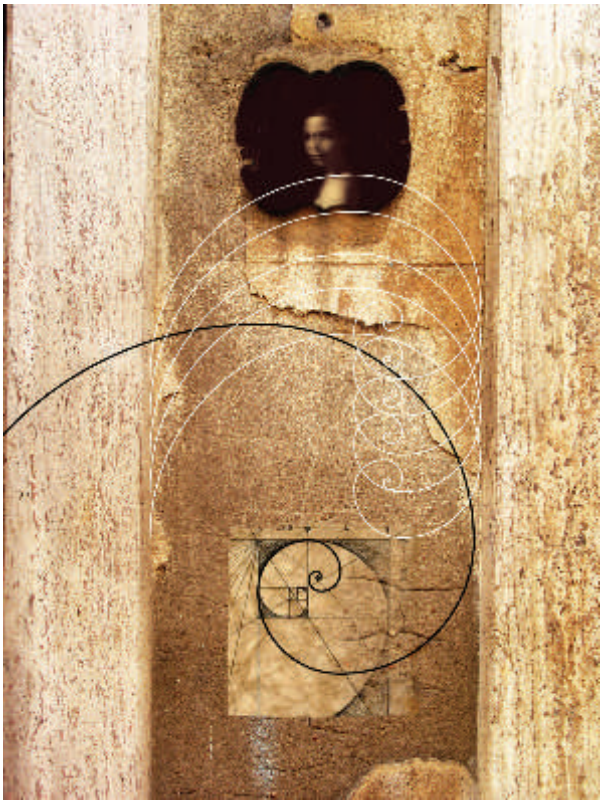

CATHERINA ZAVODNIK se je rodila 1975 v Ljubljani. Leta 2000 je diplomirala iz industrijskega oblikovanja, leta 2003 iz umetniške grafike, leta 2008 pa je magistrirala iz slikarstva na ALUO v Ljubljani. Med leti 2000 in 2004 je svoje grafično znanje nadgrajuje v Urbinu v Italiji. Razstavlja tako doma kot v mednarodnem prostoru. Leta 2011 je bila s sliko September sprejeta na javni poziv umetnikom v Severni Evropi, Spring Exhibition 2011 v Kunsthal Charlottenborg (Danska). Je članica LDK.
W: www.catherina1.com

CATHERINA ZAVODNIK, ZAPELJEVANJA
orig. giclée print, 70 × 50 cm, 2017

SLOVENIJA - oblikovalki:

NATAŠA DRUŠKOVIČ se je rodila leta 1976 v Kranju. Zaključila je SŠOF v Ljubljani. Leta 2005 je diplomirala na Visoki strokovni šoli za risanje in slikanje v Ljubljani pri prof. Daretu Birsi. Po končani diplomi je nekaj let opravljala likovno-pedagoško delo, kasneje se je angažirala tudi kot risarka arheoloških najdb. Ukvarja se z oblikovanjem in izdelovanjem nakita.

NATAŠA DRUŠKOVIČ, KODA
unikatni nakit, baker

TINA PAVLIN se je rodila leta 1978 v Kranju. Po zaključeni SŠOF je nadaljevala študij na Naravoslovnotehniški fakulteti smer modno oblikovanje. Kot modna kostumografinja sodeluje z BB teatrom, plesnimi skupinami Qulenium, Mana,...Zavod za turizem Kranj, oblikuje pa tudi plakate za družabne prireditve in revijalni tisk. Včasih šivanje zamenja z risanjem. Svoje risbe nato prenese na oblačila s pomočjo tiska.

TINA PAVLIN, SVOBODA
sitotisk, 2017

SRBIJA

MILAN KEŠELJ se je rodil leta 1949 v Savinem Selu. Študiral je na šoli uporabnih umetnost v Novem Sadu (grafiko) ter na Akademiji za likovno umetnost v Novem Sadu. Je član Udruženja likovnih umetnika Vojvodine, bil je član Académie Européenne des Arts / France in California Association of Bay Area Artists. Do sedaj je imel preko enaindvajset samostojnih razstav in več skupinskih, doma in po svetu. Prejel je sedem nagrad v Jugoslaviji in pet mednarodnih priznanj. Od leta 1993 živi v Savinem Selu / Srbija in Kaliforniji / ZDA.

MILAN KEŠELJ, BREZ NASLOVA
akril na platnu, 90 × 90 cm

DUŠAN TODOROVIĆ se je rodil leta 1945 v Kragujevcu. Diplomiral in magistriral je na Akademiji za likovne umetnosti u Beogradu, pod mentorstvom profesorja Đorđa Bošana. Na Akademiji umetnosti v Novem Sadu je bil od leta 2004 do leta 2009 dekan, od leta 2012 pa je tam redni profesor. Razstavljal je na velikih skupinskih razstavah v Parizu, New Yorku, Norwichu, Pécsu, Vroclavu, Moskvi, Bukarešti, Portu, Lizboni… Prejel je več prestižnih nagrad.

DUŠAN TODOROVIĆ, GOZD
akri in pesek na platnu, 90 × 90 cm

TURČIJA

HAKAN ESMER se je rodil leta 1973 v Trabzonu. Leta 1994 je diplomiral iz likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti / Tehnični univerzi v Karadenizu. Nato se je zaposlil kot asistent na Oddelku za umetnost na Fakulteti za likovno umetnost univerze v Anadolu. Magistriral je leta 1996. Do danes je imel več kot 36 samostojnih razstav. Sodeloval je na številnih skupinskih razstavah v doma in v tujini. Prejel je 15 nagrad. Njegova dela je mogoče videti v številnih nacionalnih in mednarodnih javnih in zasebnih zbirkah. Delo v katalogu je nastalo v okviru mednarodne rezidenčne izmenjave umetnikov, ki sta jo v letu 2017 izvajala Loški muzej Škofja Loka in galerija Guler Sanat iz Ankare.
W: www.hakanesmer.com/

HAKAN ESMER, ABSTRAKTNA KRAJINA
olje in akril na platnu, 60 × 60 cm, 2017
(avtor fotografije Janez Pelko, fotografija last Loškega muzeja)

UKRAJINA

EDWARD BELSKY se je rodil leta 1963 v Colki / Ukrajina. Diplomiral je na Republiški šoli umetnosti in Dnepropetrovski umetniški šoli. V letu 1991 je diplomiral na Ukrajinski umetniški akademiji. Od leta 1992 je član Nacionalne zveze umetnikov Ukrajine. Trenutno živi in ustvarja v Ljubljani. Sodeluje na številnih razstavah doma in v tujini.
W: belsky.kiev.ua/

EDWARD BELSKY, MODRA
mešana tehnika, 71.5 × 39.5 cm, 2017

Prizorišče:

RAZSTAVNI PAVILJON JUGOVIC - *Spodnje Bitnje*

IN MEMORIAM

poklon avstrijskima umetnikoma Robertu Primigu in Klausu Zlattingerju

Letošnja razstava v Razstavnem paviljonu Jugovic nadaljuje s povezovanjem ter izmenjavo avstrijskih in slovenskih umetnikov, ki poteka že od sedemdesetega leta prejšnjega stoletja, ko je imel glavno pobudo za to uveljavljeni umetnostni zgodovinar in galerist dr. Cene Avguštin, kasneje pa sta to vlogo prevzela magistrica umetnosti Klementina Golija ter mag. likovnih umetnosti Klavdij Tutta, predsednik umetniškega sveta *Likovnega društva Kranj*.

Tokrat je razstava nastala kot pobuda in hkrati poklon dvema pokojnima umetnikoma, ki sta se tako ali drugače povezovala s Kranjem ter njihovimi umetniki. Na eni strani imamo Roberta Primiga, ki nas je zapustil že leta 2015 in s katerim so se domači umetniki udeleževali različnih kolonij in kulturnih manifestacij. Na drugi strani pa imamo Klausa Zlattingerja, ki nas je zapustil leta 2016. Slednji se je v zadnjih letih večkrat predstavil kranjskemu občinstvu tako na izmenjalnih razstavah z mestom Gmünd in Špital ob Dravi kot na *Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj*, na katerem je prejel priznanje za kakovost svojih likovnih del v letu 2014. Oba umetnika sta se izkazala s svojimi deli ter prispevkom na področju umetnosti in kulturnem udejstvovanju tako doma kot v Sloveniji.

Poleg njiju pa se predstavljajo še drugi avstrijski umetniki, ki pa se neposredno navezujejo in povezujejo s predhodnima umetnikoma, saj jih druži večletno prijateljstvo ali celo družinske vezi. Tako razstava kaže na trdne vezi, ki združujejo in povezujejo slovensko -avstrijsko umetniško sceno.

ROBERT PRIMIG se predstavlja z ekspresivno, narativno navdihnjenimi deli, ki kažejo močno sporočilno noto, sicer pa razkriva elemente vizualne in komunikacijske kulture, kjer se prepletajo simbolična, barvna in znakovna podoba. Njegova dela nosijo humorno, ironično, groteskno in satirično noto, hkrati pa kažejo na avtorjevo odprtost, intelektualno zastrtost in interpretacijo odnosov. Dotika se vprašanja eksistence in vloge v zasičenem in nepredvidljivem svetu, zato so kolažni izrezki iz žurnalov in besedna sporočila še toliko bolj zanimiva in nas neprestano silijo, da se sprašujemo, kaj vse se skriva za vsebino del. Kljub močni intenzivni raznoliki barvni paleti, ki deli slikovno ploskev v več odsekov, je občutek tragičnosti, dramatičnosti in skrivnostnosti v prevladi.

KLAUS ZLATTINGER je svoje zadoščenje našel v foto-grafiki, ki je bila zaščitni znak njegovih del. Kljub temu da je občasno uporabljal tudi risarsko tehniko, je bila ta bolj ali manj potisnjena v ozadje. Kot fotograf je odkrival svet okoli sebe ter iskal navdih in možne kombinacije, ki bi mu nato v domačem ateljeju s pomočjo računalnika omogočile raziskovanje izbranega motiva. Njegova dela so kot subtilne celote, kjer ne ostane nič, kot je bilo v realnosti. So kot preslikave, redukcije, reinterpretacije in grafične stvaritve, v katerih se vse podreja prvinskosti, elementarni zasnovi ter barvni asimilaciji, ki je edina še oprijemljiva točka. Lahko pa tudi že ta izgine v čisto abstrahirano kompozicijo z rahlim pridihom neke spominske asociativne note, kjer je vse prepuščeno naši domišljiji in barvni občutljivosti.

FRANZ JOSEF BERGER svoja pripovedna likovna dela gradi izključno na simbolični osnovi. Nevsiljiva, skoraj bi lahko rekli diskretna, barvna podlaga, ki lahko zaobjame celotno površino ali pa jo deli v dva poglavitna dela, nosi glavno sporočilo, ki nastopa kot reliefna površina v kombinaciji različnih materialov, elementov ali pastoznih barvnih nanosov. Navkljub razgibanosti površine celota deluje umirjeno in harmonično. Na bazi znakovnih likovnih elementov pojavljajoči se reliefi so nenaključno nastajajoče izpovedi, ki temeljijo na globljem simbolnem pomenu in intuiciji. Večplastna dela nastajajo kot osebna, s čustvi prežeta izpoved, a hkrati neka želja in razmišljanje o soočenju s samim seboj, zavedanju minljivosti in iskanju smisla. Znakovni elementi, vključeni v zgodbo, so kot sledi ali tisto, kar bo ostalo za nami. Simbolično se pred nami nezavedno že plete asociativna povezava s križem, trpljenjem, nekim mračnim dejanjem ali potjo v onstranstvo.

WOLFGANG DABORER se ukvarja tako s slikarstvom, grafiko, objekti kot tudi s fotografijo. Skupna točka vseh je redukcija oblike ter s tem pogojena močna izrazna abstraktna podoba. Njegove fotografije kot tudi slike se podrejajo motivu raznolikosti form, njihovih zaporedij, kombinacij ter vzorcev, ki pri tem nastanejo. Različne kompozicijske rešitve in pogledi mu odpirajo nove možnosti, ki razkrivajo tako plastičnost kot ploskovitost elementov. Tokratna dela so nastala na podlagi grafične tehnike monotipije in se navezujejo na cikel „Glave“. Predstavljena je simbolična oblika

glave. Le-ta se odraža v različnih pogledih in oblikah, ki ponekod že čisto izgubi stik s prvotno stilizirano podobo. Dodaja pa ji spekter raznolikih črtnih vzorcev ali barvno podlago. Tako glava v vseh teh oblikah spominja na raznolikost ljudi ali značajev, barvna kombinacija pa označuje in izpostavlja izbrane, kot v resničnem svetu.

FRITZ RATHKE je fotograf in svoje okolje raziskuje z namenom razkritja skrivnostnih detajlov, za katere ljudem ni mar, saj si ne vzamejo časa, da bi uvideli, da se narava neposredno povezuje z likovnostjo in da se v detajlih skrivajo likovni elementi, ki umeščajo fotografijo v vejo umetnosti. V njegovem delu se tako srečamo z obmorsko pokrajino in arhitekturno okolico, lahko pa se prepusti čisto specifičnim elementom in išče v njih neko simboliko, tako kot v tokratnem delu. Deblo in letnice na njem so kot stilizirani krogi, ki potekajo iz središča in se širijo navzven ter tvorijo harmonično celoto. Krogi, kot neskončna, vedno obnavljajoča se zgodba, simbolizirajo tok časa in hkrati posredujejo neko zgodovinsko noto. Ravno zaradi nepopolne oblike pa krogi posredujejo občutek življenjske moči, ki usiha in se vrača ter v njih riše vzporednico s človekom.

LARISSA TOMASSETTI svojo likovno izpoved povezuje z naravo in njeno nezaključeno zgodbo. V sebi nosi raznolikost ter impresijo svetlobe, ki jo vedno znova preseneča. Vendar ne išče realne zaznave, temveč jo zanima inverzija ali obrnitev, ki predstavlja ključno idejo njenega likovnega jezika. Napetosti kontrastnih ali nasprotnih si elementov, kot tudi vprašanje vizualnega zaznavanja okolja, so točke, ki jo predramijo in spodbudijo, da ustvari neko videnje, ki se umakne v iluzijo ali fantazijsko predstavo, kjer podoba izgubi stik z resničnostjo in predstavlja beg v fiktivni in na koncu umik v abstraktni svet. Barvna in likovna simbolika prevzameta pobudo ter ustvarita dinamično igrivo kompozicijo, v kateri bi še razbrali naravno okolje, podrejeno raziskovalni vsebini in tehniki. Prisoten je preplet fotografije in slikarstva.

GERHART WEIHS svoj umetniški navdih prenaša v fotografijo, foto-grafiko, slikarstvo in grafično umetnost. Njegova dela so večplastne celote, kjer se prekriva in razkriva ravno toliko, kot je treba. Po drugi strani pa imamo občutek, kot da lovi bežeči čas in ga za tisočinko želi ustaviti in v tej zamrznjeni obliki vrniti med ljudi. Foto-grafika se koncentrira na simbol križa. Simbol križa je sicer zelo razširjen ter ga povečini srečujemo v verskem ali kulturnem prostoru, kot znak pa nosi pomembno vlogo tudi v našem okolju. Le-ta je kot vzorčasta mreža različnih velikosti v bolj ali manj popačeni obliki in večplastni zasnovi, v kateri ustvarja dinamično vzdušje. V ozadju lahko razberemo naravno statično okolje, ki ga zaznamujejo veje, medtem ko je vse, kar je pred tem, kot nekakšna zabrisana zavesa.

MELITA AŽMAN, dipl. univ. um. zg

ROBERT PRIMIG se je rodil 3. decembra leta 1951 v Radentheinu na avstrijskem Koroškem in je umrl 6. avgusta leta 2015 v Beljaku (Villach). Na dunajski univerzi je študiral zgodovino. Vrsto let je bil kulturni kritik pri časopisu „Karntner Tageszeitung». Ukvarjal se je s slikarstvom, bil pa je tudi uspešen organizator vrste likovnih srečanj in delavnic. Vse od leta 1985 je sodeloval na številnih skupinskih razstavah, udeleževal se je likovnih ex-temporov, likovnih delavnic in kolonij. Imel pa je tudi več samostojnih razstav. Za svoje delo je prejel mnoge nagrade in priznanja.

ROBERT PRIMIG, Iz cikla KEIN ORT
mešana tehnika, 150 × 100 cm

KLAUS ZLATTINGER je bil rojen 4. februarja 1956 v Špitalu ob Dravi in je umrl 20. decembra leta 2016 v Špitalu ob Dravi. Študiral je na Pedagoški Akademiji pri Prof. Siegriedu Tragatschnigu v Celovcu. V letih 1993-2005 je bil vodja galerije Schloss Porcia v Špitalu ob Dravi. Bil je član društva likovnih umetnosti Koroške / Celovec. Ukvarjal se je s fotografijo. Razstavljal je doma (St. Veit, Špital ob Dravi, Lind/Drau, Seeboden, Judenburg, Gerlitzen, Feldkirchen, Beljak) in v tujini (Friaul / I, Kranj / SLO).

KLAUS ZLATTINGER, BREZ NASLOVA
fotografik, 33 × 44 cm, 2016

FRANZ JOSEF BERGER se je rodil leta 1943 v Kitzbühel. Študiral je na Berufspädagogische Akademie Graz. Več kot 25 let velja za neutrudni motor srečanj umetnikov iz področja Alpe – Adria. Je koordinator mednarodnih likovnih simpozijih, ki potekajo v Avstriji, Italiji, Sloveniji in na Hrvaškem. Sodeloval je na številnih razstavah doma in v tujini in prejel številna priznanja za svoje delo. Deluje kot samostojni umetnik v Beljaku.

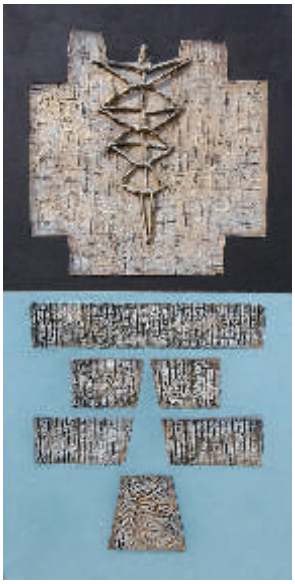

FRANZ JOSEF BERGER, Iz cikla REPAIR
mešana tehnika, 100 × 50 cm

WOLFGANG DABORER se je rodil leta 1963. Študiral je pri Prof. Wilhelmu Drachu od leta 1983 - 88 na „Die Graphische“ na Dunaju. Od 1989 leta živi in dela v Špitalu ob Dravi. Razstavlja od 1988 leta doma in v tujini (Mala Galerija in Galerija dr. Ceneta Avguština - Kranj (SLO), Künstlerhaus Klagenfurt, Casello di Guardia Porcia, Galerie SUR - Wien (P), Galerie Gabriel – Wien…). Od leta 2003 je član Likovnega društva Koroške.
W: www.daborer.at

WOLFGANG DABORER, KOPF
monotypie, 84 × 90 cm, 2017

FRITZ RATHKE se je rodil leta 1949 v Steinfeldu ob Dravi. Študiral je slikarstvo pri Prof. Gustavu Hessingu na Akademie der Bildenden Künste na Dunaju. Od leta 1975 do 2009 je delal kot likovni vzgojitelj na AHS: Bruck na Muri, Graz, Špital na Dravi, kjer se je ukvarjal s preslikovanjem in dokumentiranjem učnega gradiva, sedaj pa se že nekaj časa posveča izključno fotografiranju predvsem detajlov krajin in arhitekture. Razstavlja doma in v tujini.

FRITZ RATHKE, LEBENSSPIRALE
fotografija, 50 × 70 cm

LARISSA TOMASSETTI je rojena leta 1972 v Gmündu. Študirala je slikarstvo in grafiko pri Prof. Stejskalu na HS „Mozarteum“ v Salzburgu, kjer je opravila diplomo z odliko. Ukvarja se z inverzijo, obrnitvijo. Zanima jo risba, slikarstvo in fotografija. V kulturnem mestecu Gmündu ima z možem Atelje Larissa & Frank Tomassetti (Kropiunik), ki se nahaja v Parterju Maltatora, ter je dnevno odprt od maja do oktobra.
W: www.larissa-tomassetti.com

LARISSA TOMASSETTI, RPlyrical 1
Iz cikla RED POINT
mešana tehnika na platnu, 100 × 100 cm, 2017

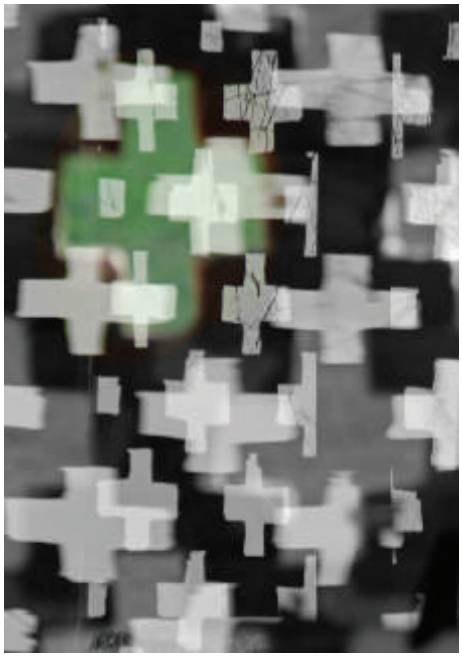

GERHART WEIHS se je rodil v Sachsenburgu na Koroškem. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko in fotografijo. Študiral je pri Heinz Brunu Galleju in Luisi Kloosom. Študijsko potovanja v Indijo, ZDA in Italijo. Razstave na Koroškem, v Trstu, Bellunu in drugih mestih v Italiji. Živi in dela v Seebodnu ob Miljskem jezeru na Koroškem.
W: www.gerrysfotos.eu

GERHART WEIHS, THE SYMBOL
Fotografik auf Aludipond, 100 × 70 cm, 2017

SOOČENJE

Likovnega društva Škofje Loka in Likovnega društva Kranj

Likovno društvo Škofja Loka

RADO DAGARIN se je rodil leta 1960 v Ljubljani. Leta 1980 se je vpisal na Pedagoško fakulteto, Oddelek za likovno pedagogiko, kjer je leta 1984 diplomiral pri prof. Ivu Mršniku. Sprva je deloval kot likovni pedagog, od leta 1990 pa je samostojni kulturni delavec. Od leta 1996 je član Društva likovnih umetnikov Škofja Loka ter ZDSLU-ja. Razstavlja na skupinskih in samostojnih razstavah tako doma kot v tujini. Živi in dela v Škofji Loki.

RADO DAGARIN, DVOJČKA
les, akril, keramika, 110 × 55 cm, 2016

BARBARA DEMŠAR je diplomirala iz likovne pedagogike pri prof. H. Gvardjančiču na Pedagoški fakulteti v Ljubljani 1997. Članica Združenja slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU) in Združenja umetnikov Škofja Loka. Študijsko se je izpopolnjevala v Cite Franciji in ZDA. Imela je 26 samostojnih ter preko 170 skupinskih razstavah doma in v tujini. Prejela 21 nagrad v Slovenij, Hrvaški in ZDA.
W: www.barbarademsar.com

BARBARA DEMŠAR, ZALJUBLJENA V ŽIVLJENJE
akril in kolaž na platnu, 100 × 100 cm, 2016 / 2017

AGATA PAVLOVEC se je rodila leta 1973 v Kranju. Leta 2002 je diplomirala na ALU v Ljubljani. Obiskovala je tudi Pedagoško fakulteto v Ljubljani. Od leta 2002 razstavlja samostojno, sodeluje na skupinskih razstavah, kolonijah in delavnicah. Poleg slikarstva se ukvarja tudi z gledališčem, pedagoško dejavnostjo in organizacijo razstav ter prireditev. Je članica Združenja umetnikov Škofja Loka in ZDSLU. Živi in ustvarja v Škofji Loki.

AGATA PAVLOVEC, VSRKAVANJE
akril na platnu, 80 × 80 cm, 2015

MATEJ PLESTENJAK se je rodil leta 1966. Študiral je na oddelku za kiparstvo na ALUO, kjer je 1991 diplomiral pri prof. Slavku Tihcu. Vzporedno je študiral še likovno pedagogiko. Ukvarja se s kiparstvom, s slikarstvom, riše, tiska ter vodi likovne tečaje in delavnice. Je član Združenja umetnikov Škofje Loke. Občasno se predstavlja s samostojnimi, bolj pogosto pa sodeluje na skupinskih razstavah tako doma kot v tujini.

MATEJ PLESTENJAK, TI NE ŽIVIJO ZA SIMBOLE
(kiparski triptih), modeliran mavec
47 × 40 × 35 cm, 2012/17

Likovno društvo Kranj

FRANC BEŠTER je bil rojen leta 1957. Maturiral je na gimnaziji Kranj. Študijsko pot je nadaljeval na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani kjer je leta 1983 diplomiral pri profesorjih: Š. Planinc, J. Bernik, G. Gnamuš. Do sedaj je imel okoli 50 samostojnih razstav, sodeloval pa je tudi na številnih skupinskih razstavah, kolonijah in Ex-temporih. Je član ZDSLU in LD Kranj.

FRANC BEŠTER, CVRTJE
akril na platn, 15 × 20 cm, 2017

BOLESLAV ČERU je bil rojen 1953 v Ljubljani. Že v rani mladosti se je ukvarjal z risanjem, z leti pa se je s poglabljanjem v slikarstvo razvil. Imel je več samostojnih likovnih razstav; udeležuje pa se tudi skupinskih razstav po Sloveniji in tujini (Zgonik / Italija, Trossingen, Konigsbrunn, Augsburg / Nemčija, Praga / Češka, Železna Kapla / Avstrija). Za svoje delo je prijel tudi priznanja. Je član ZDSLU in član LD Kranj. Živi in dela v Kranju.

BOLESLAV ČERU, BREZ NASLOVA
akril na platnu, 80 × 60 cm, 2017

ANDREJA ERŽEN se je rodila 1969 leta v Ljubljani. Leta 2009 je diplomirala iz slikarstva in likovne teorije na ALUO v Ljubljani. Deluje na področju slikarstva, instalacije, grafike, ilustracije, animacije in grafičnega oblikovanja. Prejela je priznanje za kvaliteto likovnih del na Festivalu likovnih umetnosti Kranj 2013 - ZDSLU. Do sedaj je imela več samostojnih in skupinskih razstav. Je članica ZDSLU in ima status samostojne ustvarjalke na področju kulture.

ANDREJA ERŽEN, RDEČA IN ZELENA
diptih, pleksi steklo, akril, LED moduli, MDF plošča
premer 28 × 8 cm, 2017

SUMIKO KIYOHARA se je rodila leta 1951 v Komaganu na Japonskem. Zaključila je študij na Fakulteti za sociologijo v Tokiu (1970-1974). Od leta 1974 živi v Stockholmu. Na Švedskem se je v likovni umetnosti izpopolnjevala s študijem na privatni umetniški šoli, dodatno pa se je izobraževala še pri umetnici - akvarelistki Rii Roes Schwarts v Stockholmu in s popotovanjem po Provansi. Imela je več samostojnih in skupinskih razstava doma in v tujini.

SUMIKO KIYOHARA, DROPS FROM TREE
inštalacija, japonski papir, naravne barve, 2016

MARKO LUKAN se je rodil 1988 v Kranju. Od rojstva je gluh. Osnovno šolo je obiskoval na Zavodu za gluhe in naglušne v Ljubljani. Po končani osnovni šoli se je vpisal na Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo, smer industrijsko oblikovanje v Ljubljani. Po opravljenem likovnem preizkusu je bil Leta 2007 sprejet na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je junija 2013 pridobil naziv akademski slikar.

MARKO LUKAN, GRIFON
akril na platnu, 70 × 70 cm, 2017

MARTINA MARENČIČ je leta 1998 zaključila Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo, smer grafični oblikovalec. Po nekaj letih življenja in izobraževanja v tujini (Ameriki, Kanadi, Franciji, Irskem) na področjih kiparstva, slikarstva in scenografije, se je leta 2002 vpisala na ALUO smer kiparstva v Ljubljani. Razstavlja doma in v tujini. Je članica ZDSLU in ima status samostojne ustvarjalke na področju kulture.
W: love4clay.com

MARTINA MARENČIČ, MULTIVERSE
žgana kamenina - stoneweare, železna žica
polirano s čebeljim voskom
25 × 20 × 20 cm, 2017

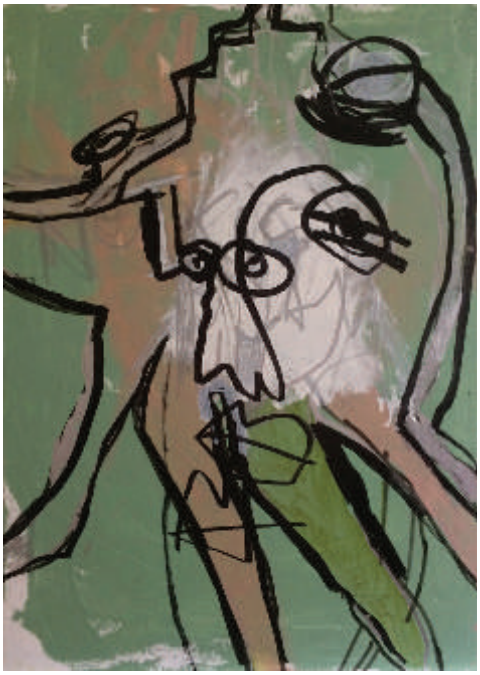

IRENA OREL je študirala likovno pedagogiko na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2006 tudi diplomirala na temo iz sodobne umetnosti. Istega leta je zaključila tudi šolo za kustose na SCCA. Trenutno zaključuje študij magisterija, smer slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Živi in dela v Ljubljani.

IRENA OREL, IN THE GARDEN
Iz cikla SUMMER IN THE GARDEN
mešana tehnika, 70 × 50 cm, 2017

FRANC VOZELJ se je rodil 28. marca 1954 leta v Kranju. Po končani šoli za oblikovanje se je vpisal na ALUO v Ljubljani, kjer je leta 1979 diplomiral na oddelku za slikarstvo. Leta 1981 je končal podiplomski študij slikarstva pri prof. Janezu Berniku. Doslej je imel preko 80 samostojnih razstav doma in v tujini, sodeloval pa je na več kot 100 skupinskih razstavah. Med priznanji, ki jih je prejel za svoje delo, je velika Prešernova plaketa mesta Kranja za leto 1999.

FRANC VOZELJ, TIHOŽITJE
olje na platnu, 30 × 30 cm, 2015

Prizorišče:

STOLP ŠKRLOVEC

GALERIJA JANEZ PUHAR

IZBRANI NAGRAJENCI PREJŠNJIH FESTIVALOV

V Galeriji Janez Puhar se letos predstavljajo trije umetniki, ki so s svojim delom prepričali mednarodno žirijo že na predhodnih festivalih, da jim je podelila priznanja za njihovo delo. Zato smo izbrali naslednje avtorje: avstrijsko umetnico Renate Krammer in slovensko umetnico Evo Petrič, dobitnici priznanja na 5. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj – ZDSLU, ki je potekal leta 2016 na tematiko Digitalna podoba in klasična slika, ter nizozemskega umetnika Nikolaja Dielemansa, dobitnika priznanja na 4. festivalu, ki je potekal leta 2015, na tematiko Sodobna pokrajina. Letos pa se vsi predstavljajo s tematiko simbola, znaka in barve.

AVSTRIJA

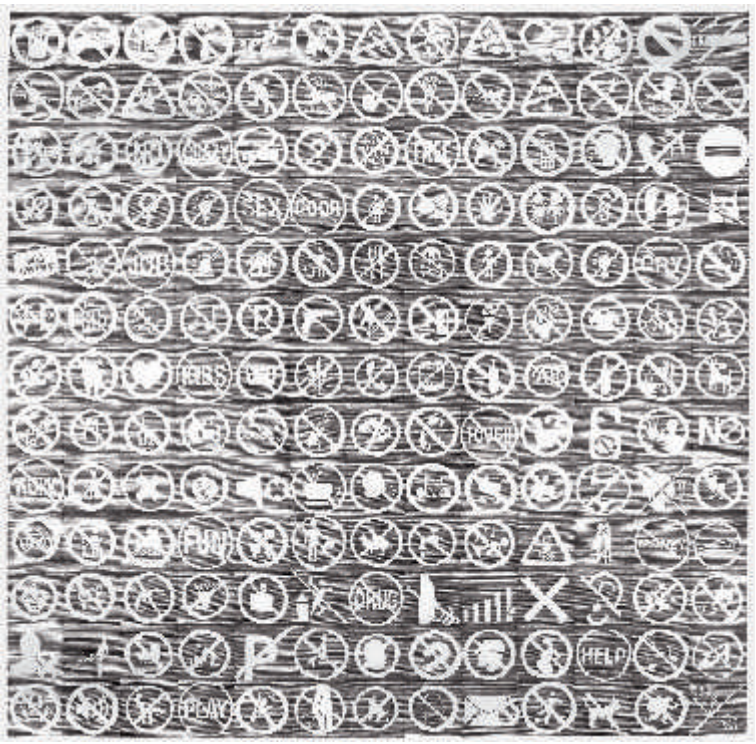

RENATE KRAMMER raziskuje problematiko piktografije, ki predstavlja pisavo, sestavljeno iz risb, ponazarjajoč predmete, pojme, dogodke ter dejstva. Gre za komunikacijsko sredstvo, torej znak, z dogovorjenim in neposredno pomembnim namenom. Najpogosteje jih srečamo v digitalnem komunikacijskem svetu, sicer pa so naši dnevni spremljevalci – tako v prometu kot v objektih. Usmerjajo in opozarjajo nas ter nam nudijo ustrezne informacije, da se lažje orientiramo ali pravilno reagiramo. Razumljivi so tako domačinu kot tujcu brez ustreznega znanja jezika ali analfabetu. Lahko bi rekli, da so samoumevne podobe, brez katerih si okolice ne bi mogli več predstavljati, čeprav zasičenost z njimi že vpliva odklonilno na nas. Tu pa imamo nov pristop v sami izvedbi le-teh, saj nastajajo na papirju ob pomoči grafitnega svinčnika ali tuša in prostoročne linije, ki ji omogoča natančno izpeljavo znaka na podlagi reducirane forme, kar kaže na karakternost likovnega jezika umetnice. Precizno podajanje linije kljub poenostavljeni podobi pove vse. Na prvi pogled je videti kot računalniška slika, stiskana na papir, šele pogled od blizu nam odpre oči, da zaznamo prefinjeno igro, ki se skriva za vsem.

MELITA AŽMAN, dipl. univ. um. zg

RENATE KRAMMER se od leta 1989 ukvarja s slikarstvom, grafiko, videom, fotografijo in scenografijo. Izobraževanje: Giselbert Hoke, Rivka Rinn, Helmessen, Staudacher, Rotterdam in Rebecca Little John. Je članica Gruppe 77, združenja ACRYL, notranje opreme za Time-Space-Existence ter društva likovnih umetnosti Koroške/Celovec. Sodelovala je na številnih razstavah doma in v tujini, med drugim na 15. Beneškem arhitekturnem bienalu leta 2016, Palazzo Mora, Benetke in na 57. Beneškem likovnem bienalu, 2017, Palazzo Mora. Za svoje delo je prejela priznanja. Živi in dela v Kumbergu pri Gradcu.
W: www.renate-krammer.at

RENATE KRAMMER, FORBIDDEN
tuš na papirju, 80 × 80 cm, 2013

SLOVENIJA

EVA PETRIČ se kot multimedijska umetnica predstavlja z instalacijo TRANShomoPLANTACIJA, v katero je združila čipke, kupljene ali dobljene iz različnih koncev sveta. Tem je dodala videoprojekcijo tkiva, posnetega med transplantacijo, ter zvok toka krvi skozi svoje srce. Celota nosi simboličen pečat, v katerem nam umetnica, kot pravi sama, poda misel, da raziskuje meje človeškega telesa in njegove ujetosti v nano in ekspo mreže. Inspiracijo je našla v človeški koži kot našem največjem organu. Ta nam služi kot zaščitna plast in čutilo z zelo kompleksno sestavo, ki ob poškodbi ožilja tvori hematom. Stanje hematoma pa nam predstavlja neko gmoto ali skupek, ki tvori spremembo. Transplantacija oziroma presaditev organov je lahko kot asociacija, ki jo neposredno povezujemo z medicino ali pa v njej vidimo skrito idejo, navezujočo se na samo človeštvo. Instalacija, ki predstavlja mrežo čipk, nas opominja na krhkost, gracilnost, lahkotnost, a hkrati v sebi nosi neko značilno noto področja, iz katerega prihaja, opozarja na drugačnost, raznolikost, prikazano skozi znakovno likovno podobo. A kljub drugačnosti se čipke kot celice povezujejo v mrežo, se prilagajajo in tvorijo celoto, so kot hematom, kot skupnost, ki naj bi se povezovala in zavedala medsebojne soodvisnosti.

MELITA AŽMAN, dipl. univ. um. zg

EVA PETRIČ, 2005 diploma psihologija in vizualna umetnost, Univerza Webster, Dunaj; 2010 magisterij iz novih medijev, Transart Institute Berlin/Danube University Krems. Njena dela so bila med drugim izbrana za BIAB bienale 2012 in 2015 na Kitajskem, za 2013 Hongkong Art Walk, za 2011 IPC New York, in za Display of the century v ACF New York v 2015. Trenutno samostojna razstava IN between UNIVERSES v Butler Institute of American Art/Youngstownu v ZDA.
W: evapetric.com

EVA PETRIČ, TRANShomoPLANTACIJA
večmedijska instalacija, 2017

NIZOZEMSKA

NIKOLAJ DIELEMANS ustvarja pastozna večplastna dela, ki se navezujejo na naravno okolje. Izbira umirjene mešane barve, med katerimi prevladujejo zemeljski toni, sivinski odtenki, tu in tam pa se pojavi modra ali zelena barva. Nastajajo kontrasti med hladno-toplo delujočimi barvnimi komponentami. Detajle, ki jih želi poudariti, slika z intenzivnejšimi odtenki. Že sama barvna paleta nakazuje na prenos naravnega okolja, na slikovno površino. Pred nami se pojavi krajina, ki je ne moremo docela razbrati, saj umetnik uporablja različne poglede. Ponekod imamo tlorisno podobo pokrajine, spet drugič nas preseneti s frontalnim pogledom, tako kot da bi želel pokazati svet, kot ga vidi on, z vsemi pomembnimi detajli, ki jih je treba izpostaviti. Izstopa narava s polji, zaznamo pa tudi naselja in mesta. Linijska risba izrisuje neke vrste zemljevid s stilizirano arhitekturno in urbano podobo. Po drugi strani pa kompozicijo dopolnjuje z znakovnimi likovnimi elementi, ki nosijo simbolno vsebino. Abstrahirane domišljijske zgodbe z vidno prepoznavnostjo okolja, dopuščajo svobodno interpretacijo ter nas umeščajo v fiktivni prostor.

MELITA AŽMAN, dipl. univ. um. zg

NIKOLAJ DIELEMANS se je rodil leta 1946 v Schiedamu na Nizozemskem. Leta 1977 je študiral na Academy of Visual Arts v Rotterdamu in leta 1988 na Academy of Architecture and Urban Design v Rotterdamu. Njegovo delo je v umetniških zbirkah velikih podjetij in ustanov. Stalno sodeluje s številnimi galerijami na Nizozemskem in v Belgiji, kjer pripravlja večje razstave. Je član art foundation Pictura v Dordrechtu in Kunstwerkt v Schiedamu.
W: nikolaj-dielemans.blogspot.si

NIKOLAJ DIELEMANS, LANDURB – SYMB. 3
akril na platnu, 60 × 60 cm, 2017

Prizorišče:

LAYERJEVA HIŠA

GALERIJA

SIMBOL, ZNAK IN BARVA V FOTOGRAFIJI

Večino avtorjev, ki v sklopu letošnjega likovnega festivala razstavljajo v Layerjevi hiši - *Rajko Bizjak, Brut Carniollus, Gilbert Claes, Olga Mest, Eva Staber, Greetje van Son, Edmond Thommen, Laurent Ziegler in Cveto Zlate,* povezuje predvsem zavezanost digitalni fotografiji in neskončnim slogovno-formalnim izraznim možnostim, ki jih ta, ob uporabi naknadni obdelavi posnetih fotografij namenjenih računalniških orodij oziroma programov v postprodukciji (npr. Adobe Photoshop, Corel Painter, Paint Shop itd.), na različne načine omogoča;

EVA STABER fotografira z analognim Lomo srednjeformatnim fotoaparatom DIANA F+ in z analognimi eksperimenti pri fotografiranju, razvijanju filma in izdelavi fotografij, dosega digitalno posnetim in obdelanim fotografijam podobne učinke (lomografija).

CVETO ZLATE, ki se je v svojem preteklem ustvarjalnem delu sicer uspešno ukvarjal tudi s črno-belo klasično fotografijo, pa je predstavljen z dvema slikama na platnu. Razstavljeni deli sta v slogovno-formalnem in motivnem smislu precej raznoliki. Cveto Zlate ostaja zvest svojemu slogovno-formalno in motivno prepoznavnemu slikarskemu izrazu v katerem imajo vidno vlogo tudi basensko (metaforično) ali simbolno konotirane upodobitve raznih živali.

Fotografiji **RAJKA BIZJAKA**, ki z motivom kroga učinkujeta precej abstraktno in nerealno, nas s svojo minimalistično formo lahko asociirata na znanstveno fotografijo, na vesoljske posnetke zvezd, planetov in meglic, ki nam jih posredujejo in delajo vidne razni teleskopi in sateliti.

Podobno abstraktno učinkujejo fotografije *Eve Staber,* le da je pri teh, kljub na videz nerealnim slogovno-formalnim učinkom, nekoliko bolj prisoten občutek realnega, konkretnega in materialnega.

Tudi **GILBERT CLAES**, ki se sicer posveča predvsem fotografiranju likovno zanimivih arhitektur oziroma njihovih detajlov (fasada, streha ipd.). Predstavlja se s fotografijama abstraktno učinkujočega stiliziranega rastlinskega motiva in nekakšne geometrijsko prostorske konstrukcije, ki s svojo formo asociirata na računalniško grafiko.

GREETJE VAN SON prav tako, ob makro in krajinski fotografiji, najraje fotografira likovno zanimivo arhitekturo oziroma njene detajle (fasada, streha ipd.).

EDMOND THOMMEN v svojem ustvarjalnem izrazu združuje fotografijo, slikarstvo in grafiko. Osrednji motiv njegovega dela je golo žensko telo, zajeto v detajlnih, skrbno premišljenih kompozicijah in vizualno nasičenih teksturah.

OLGA MEST se v svojem ustvarjalnem delu prav tako posveča predvsem fotografiranju golih ali oblečenih ženskih modelov, le da jo ob samem estetskem učinku posnetih fotografij zanima tudi zgodba, ki naj jo njene inscenirane fotografske upodobitve asociirajo.

LAURENT ZIEGLER se pri svojem ustvarjanju posveča predvsem upodobitvenim umetnostim (ples, performans) in dokumentiranju le-teh. Pri fotografijah, ki jih razstavlja, je sodeloval s koreografom Georgom Blaschkejem in plesalko Mirijam Morad.

BRUT CARNIOLLUS se v svojem ustvarjanju posveča predvsem iz fotografije izhajajočim digitalnim kolažem, ki s svojo kompleksno palimpsestno vizualno strukturo in sestavljanjem različnih podob, učinkujejo nerealno in fantastično.

MAJA MEDJA
absolventka umetnostne zgodovine

AVSTRALIJA

EDMOND THOMMEN se ukvarja s fotografijo. Njegov umetniški izraz je dokaz večletnega raziskovanja fotografij, kompozicije, svetlobe in oblikovanja. Ženska figura mu predstavlja osnovno izhodišče za njegova umetniška dela, ki nastajajo v plasteh in so vizualno ter intelektualno zahtevne do gledalca. Oblike so lahko jasno poudarjene ali skrite pod vsemi plastmi, vse pa je zopet odvisno od njegovega razpoloženja pri razvoju samega dela.
W: www.thommenart.com.au

EDMOND THOMMEN, STREET SIGN
fotokolaž

AVSTRIJA

EVA STABER (*1985) je leta 2009 diplomirala iz fotografije in avdio vizualnih medijev na “die Graphischen Wien”. Leta 2012 se je izobraževala v Avstraliji. Od leta 2015 pa deluje kot samostojna fotografinja. Poleti 2015 in 2016 je bila v gostja v ateljeju Maltator v Künstlerstadt Gmünd / A. Leta 2016 pa je kot samostojna fotografinja delala v Kuvajtu, med drugim tudi za RED BULL Kuwait. Razstavlja od leta 2008 na skupinskih in samostojnih razstavah.

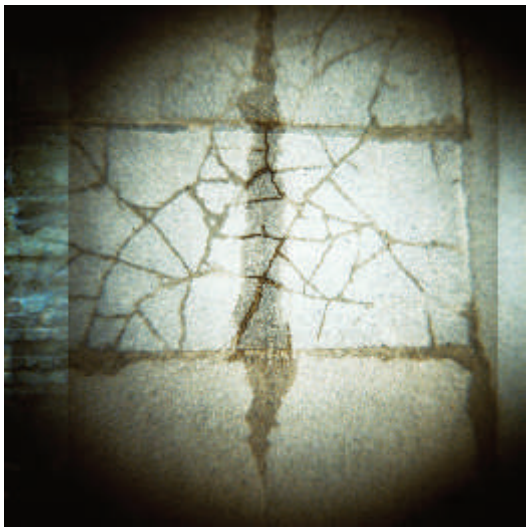

EVA STABER, CRACKED
fotokolaž

LAURENT ZIEGLER je bil rojen leta 1968 na Dunaju v Avstriji. Študiral je politične vede na Univerzi na Dunaju in zaključil izobraževalne programe v sodobnem plesu in filmu. Ukvarja se s fotografiranjem, instalacijami in performansom. Njegovo delo je mednarodno zastopano na skupinskih in samostojnih razstavah. Leta 2009 je začel program “Arts in Education” za fotografijo na Šrilanki (One World Foundation). Je član Künstlerhaus Wien in Bildrecht LLC.
W: www.unstill.net

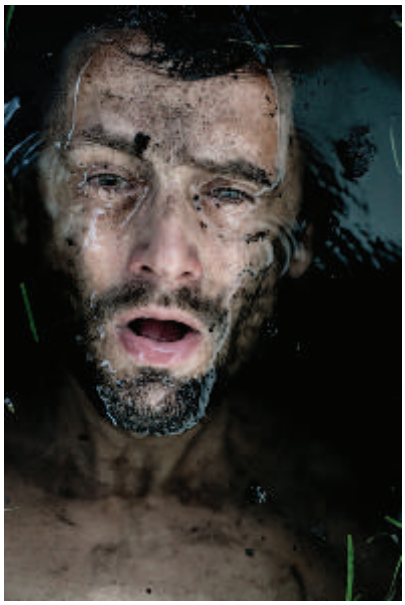

LAURENT ZIEGLER, 1/6 GRAY MATTERS VIENNA AT 2014

BELGIJA

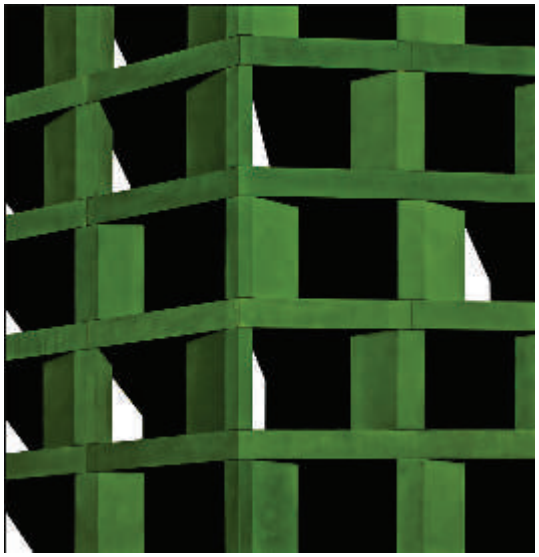

GILBERT CLAES se je rodil leta 1949 v Diestu v Belgiji. V mladosti se je ukvarjal z izdelavo kratkih filmov, s katerimi je sodeloval na številnih nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih. Pri 30 letih je postal predsednik kluba ljubiteljskega filma in fotografije. Takrat se začne ukvarjati z fotografijo. Študiral je na Art Academy of Hasselt v Belgiji. Ukvarja se z abstraktno kot tudi arhitekturno fotografijo. Je član mednarodno poznane fotografske strani “1X.com”. Sodeluje na razstavah doma in v tujini.
W: gilclaes.1x.com

GILBERT CLAES, UNDER CONSTRUCTION GROOT
fotografija

NIZOZEMSKA

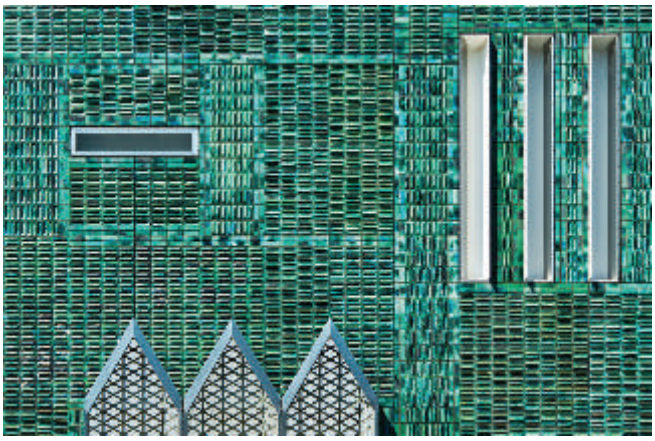

GREETJE VAN SON je rojena leta 1950. Živi v vasi Waalre blizu Eindhovna na jugu Nizozemske. Od leta 2005 se intenzivneje ukvarja s fotografijo. Julija leta 2014 je končala Photographerschool. Njena značilnost je vsestranskost, rada fotografira sodobno arhitekturo, makro fotografijo in fotografijo krajine. V predmetih želi izpostaviti detajle. Pogosto pa ta postopek kaže na odstopanja od fotografije izvirnega predmeta, ki ga ni več mogoče prepoznati.
W: www.grekenrooi.exto.nl/

GREETJE VAN SON, DE BIJENKORF
fotografija detajla Bijenkorf Eindhoven, 2015

SLOVENIJA

RAJKO BIZJAK se je rodil leta 1963 v Novi Gorici. Diplomiral je na Akademije Dramske Umetnosti v Zagrebu, smer Filmski in TV snemalec. S fotografijo se ukvarja od leta 1976. Kot snemalec je sodeloval pri več kratkih filmih ter na celovečernem dokumentarnem filmu LOV_e režiserja Bojana Maraža. Od leta 1992 vodi projekt FAIR. Ukvarja se s tehnologijo, teorijo in prakso fotografije ter predava fotografijo na Akademiji Umetnosti Univerze v Novi Gorici in Visoki šoli za fotografijo v Ljubljani. Pomembnejše samostojne razstave: 2005 Galerija LEE, Pariz, 2013 Mesec fotografije Bratislava, 2016 Galerija sodobne umetnosti Celje.

RAJKO BIZJAK, SMALL FIN S1

BRUT CARNIOLLUS je vizualni umetnik in fotograf, ki se ukvarja z digitalnim kolažem in digitalno grafiko, pri čemer njegova dela praviloma izhajajo iz fotografskega zapisa in se kot razstavni eksponat materializirajo v obliki digitalnega UV tiska. Njegova dela so razstavljena in nagrajevana po vsem svetu. Od leta 2012 v vlogi paparazza zalezuje udeležence mednarodnega likovnega simpozija na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Živi in dela v Radovljici.
W: http://carniollus.com

BRUT CARNIOLLUS, SO YOU REALLY FUCKED UP BIG TIME
digitalni UV tisk, 2015 - 2017

CVETO ZLATE je rojen leta 1955 v Vogljah pri Kranju. Leta 1977 je diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, diplomo tretje stopnje je opravil 1980 pri prof. Janezu Berniku. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko, fotografijo in uporabno grafiko. Imel je 20 samostojnih razstav in 97 skupinskih razstav. Je član ZDSLU in LD Kranj.

CVETO ZLATE, METULJ V VODI
fotokolaž, 50 × 50 cm, 2017

ŠPANIJA

OLGA MEST je fotografinja in se ukvarja z umetniško fotografijo. Prihaja iz Moskve, že dve desetletji pa živi v Barceloni. Svojo umetniško pot je začela v likovni umetnosti, potem pa se je obrnila k fotografiji z namenom najti močnejši vizualni učinek, ne da bi spremenila temelj svojega dela, ki je v izražanju čustvene lepote, v širšem pomenu. Njeno delo je bilo zastopano v revijah nacionalnega in mednarodnega okolja, kot tudi v priznanih spletnih galerijah umetniške fotografije. Sodelovala je na razstavah v Kataloniji in na Portugalskem.
W: 1x.com/member/olgamest

OLGA MEST, A MIME'S BREAKFAST
fotografija

Prizorišče:

LAYERJEVA HIŠA

UMETNIŠKE REZIDENCE

GOSTJE IZ HRVAŠKE USTVARJAJO NA TEMO FESTIVALA

NIKOLINA IVEZIĆ je bila rojena leta 1970 v Zagrebu. Diplomirala je leta 1998 pri prof. Eugenu Kokotu na ALU v Zagrebu. Njeno delo temelji na POP-ARTu. Ukvarja se z ilustracijo, scenografijo v gledališču in pri filmu, videom ter konceptualno umetnostjo. Njena dela so prisotna v vseh večjih hrvaških zbirkah. Do danes je imela 50 samostojnih in okoli 100 skupinskih razstav doma in v tujini. Za svoja dela je prejela dve nagradi. Je članica HDLU-a, HULULK-a i HZSU-a. Živi in dela v Zagrebu.

LIDIJA MATULIN je bila rojena leta 1987 v Čakovcu. Leta 2006 se je vpisala na oddelek likovne vzgoje na Akademiji uporabnih umetnosti, Univerze na Reki, kjer je diplomirala iz uporabne umetnosti na oddelku za slikarstvo. Likovno izobraževanje dopolnjuje na rezidencah, kolonijah in simpozijih. Od leta 2011 razstavlja na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Njena dela so del javnih in privatnih zbirk. Je članica HULULK-a, HDLUM-a i CeZam-a. Živi in dela v Čakovcu.

KRUNISLAV STOJANOVSKI se je rodil leta 1969 v Skopju. Leta 1998 je diplomiral iz slikarstva pri prof. Đuru Sederju na zagrebškem ALU. Leta 1997 je nadaljeval študij in diplomiral iz Public Art na SOMMERAKADEMIE v Salzburgu. Leta 1998 dela in se izpopolnjuje na Cable Factory v Helsinkih, na Finskem. Trenutno pa je vpisan na specialistični študij kreativne terapije na Univerzi v Osijeku. Je član je HDLU-a, HZSU-a in HULULK-a. V svoji umetnosti se ukvarja z ambientalno instalacijo, fotografijo, videom, vodi različne likovne delavnice ter prireja in organizira različne mednarodne umetniške projekte. Prejel je več nagrad in štipendij. Razstavljal je na 50 samostojnih in 50 skupinskih razstavah v več kot dvajsetih državah. Živi in dela v Zagrebu.

Prizorišče:

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ

GALERIJA V KRANJSKI HIŠI

SIMBOL, ZNAK IN BARVA umetniki iz Zagreba

Rezidenčni program LD Kranj v okviru festivala likovnih umetnosti Kranj 2017

Trije izbrani hrvaški vizualni umetniki (člani HULULK-a) tako rekoč s svojim celotnim ustvarjalnim opusom tematizirajo simbol v likovni govorici, pri čemer barvo in določene znake uporabljajo tako, da postanejo nepogrešljivi elementi njihovega vizualnega izraza.

NIKOLINA IVEZIĆ je izbrala slike svojega novejšega cikla, s katerim se je letos predstavila na veliki razstavi v Galeriji Klovićevi dvori v Zagrebu. Gre za slike t. i. »srečnega cikla«, ki govori o avtoričinih preokupacijah in življenjskih situacijah. Upodabljajo srečo, se pravi tiste kratke srečne trenutke, ki jih doživljamo vsak dan, pa se jih niti ne zavedamo. To ironijo življenja slikarka prikazuje s komentiranjem potrošniških navad sodobnega časa, pri čemer uporablja prav prepoznavne *znake* – logotipe znanih svetovnih blagovnih znamk, ki danes predstavljajo *simbole* lažnega obilja, varnosti, kvalitete… Na slikah se pojavljajo tudi emotivci (»smeški«), *znaki,* brez katerih si današnje komunikacije ne moremo zamisliti. S tem prikazane motive postavlja v povsem drugačen kontekst, pri čemer vse poudarja z izborom barvne podlage. Tako je vsaka slika, prepolna prefinjenega humorja, nosilka svoje *barve*. Bogata v likovnih sredstvih in ikonografiji so dela te vznemirljive hrvaške umetnice simbol družbene sodobnosti, ki obkroža tudi nas.

KRUNISLAV STOJANOVSKI je izbral prav enega od najslavnejših *znakov* hrvaške likovne umetnosti. Navdihnjen z znamenitim meandrom, s katerim je Julije Knifer svojčas postavil pod vprašaj smisel slikarstva, reinterpretira prepoznavno obliko tako, da jo obogati s paleto čistih barv. S tem izraža »vrnitev k slikarstvu« z elementoma, ki ta medij v največji meri simbolizirata: z *barvo* in *znakom*. S cikličnim ponavljanjem slikar meandru vrača časovno digniteto, dodeljujoč mu arhetipski pomen simbola nezaustavljivega življenjskega toka. Navdihnjen z bogastvom asociacij, ki jih ta *znak* sproža, Stojanovski disciplinira lastno koloristično potezo, ki je zdaj omejena v geometrijsko formo. Izraža vrnitev k slikarstvu kot reakcijo na smrt, ki jo je proglasil Knifer, in mu tako paradoksalno vrača digniteto skozi *simbol* njegove negacije. V motivu si prizadeva razbrati širše pomene, njegov močan *kolorističnі* pristop pa sliki dopušča bogatejše rešitve, saj je za Stojanovskega slika prizorišče delovanja, v katerem je barva temeljni *simbol* slikarskega gradiva.

LIDIJA MATULIN je našla lastno matrico gestualne in *kolorističnе* identitete z balansiranjem med ekspresijo in ilustrativnimi elementi ter željo, da s svojimi slikami vzbudi pozitivna, optimistična stanja pri tistih, ki jih gledajo. Pri tem, ko vse bolj teži k hibridnemu značaju slike, s prizori, ki so produkt geometrijsko-kolorističnе fuzije, ustvarja svoje fantastične krajine z motivi oblakov in gora, pa tudi z geometrijskimi telesi kot presenetljivimi *znaki*, ki samo na prvi pogled delujejo odvečno. Slikarka spretno kroži med vizualno psihedeličnostjo in pretirano narativnostjo motivne predloge, pri čemer se nagiba k rabi starodavnih *simbolov* – z “renesančnim” spajanjem geometrije s perspektivičnimi eksperimenti ob realističnem predstavljanju motivov. S svojimi novimi slikami ukinja razliko med dvodimenzionalnim in tridimenzionalnim doživljanjem slike z izkušnjo umetniške sinestezije. V novem ciklu namreč dodaja zvok, opiraje se na starodavna učenja, da ima vsak ton *barve* tudi svojo frekvenco zvoka. To so večdimenzionalno strukturirane slike, prepolne *simbolov,* ki priklicujejo paralelnost svetov in koncept multiuniverzuma.

SANDA BAJZEK (HR)
umetnostna zgodovinarka in samostojna likovna kritičarka

NIKOLINA IVEZIĆ, LAJK U DUBRAVI
kombinirana tehnika, 100 × 100 cm

LIDIJA MATULIN, ZEČJA RUPA
(diptih), akril na platnu, 2 × 60 × 60 cm, 2017

KRUNISLAV STOJANOVSKI, MEANDAR 1
akril na platnu, 100 × 100 cm

Prizorišče:

CAFE GALERIJA PUNGERT

JAPONSKA SIMBOLIKA

Izbor del japonske skupine RYU

Po drugi svetovni vojni si je Japonska umetnost zelo hitro opomogla. Umetniki so s svojimi deli radi razstavljali tudi zunaj svoje matične domovine, najpogosteje v Zahodni Evropi in Ameriki. Grafično umetnost so s svojim eksperimentiranjem in s sodobnimi pristopi radikalizirali. Posluževali so se tradicionalnih tehnik visokega tiska, lesoreza in globokega tiska, jedkanice, akvatinte, mezzotinte in litografije. Tiskali so grafike velikega formata, uporabljali tisk za množično (re)produkcijo kot je offset tisk, delali kolaže, uporabljali industrijske rastre, stare matrice, fotografije, sitotisk, mešane tehnike, kolografijo ter digitalno tehnologijo. S sodobno vsebino in sodobnimi raziskovalnimi pristopi so bili prisotni na mednarodnih razstavah doma in v tujini. Tudi teme s katerimi so se ukvarjali so bile različne; od abstrakcije do realizma, s konceptualnimi ali tradicionalnimi izhodišči vseh aktualnih modernističnih smeri prejšnjega stoletja in 21. stoletja. Ambiciozni obetavni mladi umetniki željni uspeha so bili za svoja dela nagrajeni, saj so presenečali z idejami, profesionalnim pristopom, perfekcionizmom, čistostjo in prepričljivostjo izvedb. Japonski grafiki so postali med vodilnimi v svetu, zaradi njihove vztrajnosti, zavzetosti do dela, pozitivne miselnosti, izkušenj podkrepljene s tradicijo in samozavestjo, ki so jo prinesli tehnično in tehnološko kakovostni izdelki.

Na *6. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti Kranj - ZDSLU* se predstavljajo štirje japonski umetniki, člani skupine RYU: ustanovitelj in mentor prof. Toshihiro Hamano in trije mlajši člani: Michihiro Onichi, Noriaki Sangawa in Takayuki Nagai.

TOSHIHIRO HAMANO

Prof. TOSHIHIRO HAMANO je v svojem umetniškem izrazu tradicionalen, sodoben in globalen. Ustvarja na različnih področjih od slikarstva, grafike, kiparstva in oblikovanja. Uporablja različne tehnike in smeri od realističnih do konceptualnih ter minimalističnih abstraktnih izvedb. Na pričujoči skupinski razstavi v galeriji Pungart se predstavlja z grafičnimi deli v tehniki sitotiska. Toshihiro Hamano je pobudnik in mentor skupine RYU, ki je bila ustanovljena leta 1971 na Japonskem. Člani te skupine so mladi umetniki in umetnice, ki čutijo člansko pripadnost, saj jim le-ta daje moč in ustvarjalno silo, jih vpeljuje v sodobno umetnost in v globalni način izražanja. Toshihiro Hamano je kot duhovni vodja pomagal članom pri njihovi afirmaciji doma in v tujini, iskal rešitve ter jih vzpodbujal k podiplomskemu študiju v tujini, saj so se pri tem seznanili s kulturo in tradicijo ostalega evropskega zahodnega sveta ter Amerike. Sedem obetavnih članov skupine RYU se je v 80. letih prejšnjega stoletja izobraževalo tudi na podiplomskem študiju na ALU v Ljubljani. Japonski umetniki, grafiki so sodelovali na Ljubljanskem mednarodnem grafičnem bienalu od leta 1955 pa do leta 1999 ter prejeli sedem nagrad.

Dela Toshihiro Hamana so prepoznavna po močno stiliziranih oblikah in elementih iz tradicionalne Japonske arhitekture. Njegova ustvarjalnost je miselno univerzalna, globalna, obenem pa izhaja iz domače tisočletne japonske tradicije iz katere je povzel bistvo in ga umestil na višjo, sodobno, meditativno duhovno raven. Ustvaril je osebno, vizualno govorico v vsebinskem smislu in likovno prepričljivem dojemanju. Upodablja geometrijske znakovne, simbolične oblike vzete iz japonskega stavbarstva, ki jih stilizira v elegantno, oblikovno precizno in perfektno, popolno govorico. Oblike so čiste, pretehtane, dinamične, povzete iz budističnih svetišč. Pri interpretaciji izvedb si pomaga z meditacijo. Sam ustvarjalni proces je tehnično in tehnološko zahteven, individualen, minimalistično poenostavljen do abstraktnosti tako v tridimenzionalnih objektih, konstrukciji raznovrstnih materialov in oblik kot v sami izvedbi grafičnih listov. Cikel s to tematiko je bil predstavljen na svetovnih mednarodnih grafičnih razstavah, zanj pa je prejel številne mednarodne nagrade in priznanja.

NORIAKI SANGAWA

Kreativna umetniška svoboda se pri avtorju kaže v kontrolirani improvizaciji barvnih naključnosti, ki se mehko, nežno pretakajo druga v drugo kot se valovi prelivajo čez rob, se ploskovno dotikajo in ustvarjajo strukturirano iluzijo. Zato so slike barvno močne, intenzivne, organsko-oblikovno zgoščene, nebeško sijoče. V monokromnih izvodih ali barvitih komplementarnih refleksijah postanejo iz ptičje perspektive trajni domišljijski in neposredni zapis raznolikih hladno toplih odtenkov. V iskanju harmoničnih rešitev Noriaki Sangawa svoj proces nastajanja podob neprenehoma usmerja tako, da tekočo barvo brez uporabe slikarskega čopiča ali lopatice neposredno izliva po površini. Zato je končni učinek njegovih del voden, zračen, zemeljsko vzvalovan z vijugastimi plastmi in baročnim navdihom.

TAKAYUKI NAGAI

Takayuki Nagai in Mchihiro Onishi imata podoben sporočilni koncept, ideje, način dela, tematiko in vsebino, vendar so organske oblike pri Takayuki Nagai bolj zgoščene. V svojem bistvu nas spomnijo na kolaž. Obvladuje celovit likovni red, kompozicijo, s poudarjenimi graficizmi in nemirnim barvnim kontrastom. Pri geometrijskih likih in organskih oblikah se avtor odloča za različne strukturno-teksturne pristope kot je npr. asociacija na uprizorjeno »fantazijsko« vesoljsko atmosfersko pokrajino okroglih likov, znotraj katerih se oglašajo senčne poteze iz narave, rastlinskega sveta kot sta trava ali voda. Prostor je zasičen, izpolnjen, zato ni poglobljene brezkončne perspektive, globine in zračnosti. Celoten prizor je nadrealistično vakumiran z barvno strukturnimi potezami. Poenostavljena, abstrahirana geometrijska oblika je sestavljena tako iz vodenih transparentnih (narava, zemlja, voda, vesolje) kot kritnih barv, zato je raznovrstna, obogatena z graficizmi.

MCHIHIRO ONISHI

Hladno-toplo, živo komplementarno ozadje s krogom v ospredju bi lahko predstavljalo lunin ali sončni mrk. Črno sivi odtenki zemlje, osvetljeni s svetlejšimi sivimi niansami poudarijo volumen krogle. Na simbolni ravni bi motiv lahko opredelili kot ekološko, znanstveno uprizoritev ekspresionistično prikazane predstave. Motiv zemeljske krogle nikoli ne postavlja simetrično, centralno, vedno ga asimetrično premakne, nakaže v kadru. Krog ni sklenjen, poln in je v zgornjem desnem delu formata vedno odrezan. Kompozicijsko dogajanje je pestro, zgoščeno, geometrijsko, barvno zasičeno in ploskovno naslikano. Zaradi velikega okroglega objekta ni prisotne zračnosti, svobode, zato tudi odprtost perspektive ne more priti do izraza. Ostre konture odločno posegajo v prazen prostor, kar predmet dodatno loči od ozadja.

mag. BOGE DIMOVSKI
muzejski svetnik

TOSHIHIRO HAMANO (1937) deluje na pedagoškem in kulturnem področju v mednarodnem okolju. Leta 2007 je organiziral veliko retrospektivno razstavo na sedežu Unesca v Parizu. Na odmevnih mednarodnih razstavah doma in v tujini je prejel številne nagrade in odlikovanja, med drugim: leta 2007 odlikovanje za kulturo Republike Poljske in odlikovanje Mednarodnega trienala grafike v Krakowu, leta 2015 odlikovanje japonske nacionalne Agencije za kulturo, leta 2017 odlikovanje japonskega zunanjega ministra, francosko državno odlikovanje Oficir reda umetnosti in literature, odlikovanje ob 50-letnici Mednarodnega trienala grafike v Krakowu ter japonsko državno odlikovanje Red vzhajajočega sonca, zlati in srebrni žarki. Je dopisni član SAZU, častni doktor Univerze Northumbria, častni senator Univerze v Ljubljani in častni doktor Akademije za umetnost v Krakowu.

TOSHIHIRO HAMANO, VHOD V NEBESA
sitotisk ,105 × 76 cm

TAKAYUKI NAGAI se je rodil leta 1962 v mestu Marugame. Na specialki ALU v Ljubljani je študiral kiparstvo in grafiko. Leta 1993 je kot prvi tujec zaključil specialko kiparstva na ALU. Leta 1994 se je preselil v Anglijo, kjer je leta 1997 zaključil magisterij na likovni akademiji za umetnost Univerze Northumbria. Leta 2007 je prejel priznanje na tekmovanju Sakaide Art Grand Prix. Leta 2016 je sodeloval na razstavi „Japonska in slovenska umetnost - dinamičnost lepote“. Svoja dela je razstavljal na številnih samostojnih in skupinskih razstavah na Japonskem in po svetu.

TAKAYUKI NAGAI, VALOVANJE 2
akril na platnu, 105 × 76 cm

MICHIHIRO ONISHI se je rodil leta 1964 v Kawanoe, / Ehime. Leta 1987 je diplomiral na Tama University of Fine Art, Tokyo. Podiplomski študij restavratorstva pa je končal leta 1990 na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Leta 1997 je zaključil MA tečaj na Fine Art at Northumbria University in Newcastle, UK. Od leta 1998 je član skupine Ryu Art Centre in Northumbria University. Razstavlja po vsem svetu.

MICHIHIRO ONISHI, OBSTOJ, ČAS IN FENOMEN 2
akril na platnu, 100 × 80.3 cm

NORIAKI SANGAWA se je rodil leta 1971 v mestu Marugame. Leta 1990 se je včlanil v umetniško skupino Ryu, ki jo vodi prof. Toshihiro Hamano. Leta 1994 je diplomiral iz slikarstva na Univerzi za umetnost v Osaki, leta 1998 je zaključil specialko iz slikarstva na ALU v Ljubljani pod mentorstvom prof. Andreja Jemca. Živi in dela v Ljubljani, razstavljal je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Leta 2014 je prejel nagrado Toshihira Hamana na prvem natečaju Utazu Art Award. Leta 2016 je sodeloval na razstavi „Japonska in slovenska umetnost - dinamičnost lepote“.

NORIAKI SANGAWA, TRIJE STEBRI S KROGOM
akril na platnu, 79.4 × 60 cm

Prizorišče:

GALERIJA PREŠERNOVIH NAGRAJENCEV KRANJ

BOJAN GORENEC

O možnostih slikarskih premen danes

Na tokratni razstavi Bojana Gorenca, naslovljeni *O slikovnih premenah*, v Galeriji Prešernovih nagrajencev v Kranju, so sicer razstavljena nekatera dela iz različnih obdobij njegovega ustvarjanja, poudarek pa je na novejšem slikarskem opusu, predvsem tistem, ki je nastal v zadnjih letih. Predstavljen je svojevrsten, zelo izviren pristop tega avtorja, katerega ustvarjalna načela se že od samega začetka skrbno izogibajo dvema „ilustrativnima“ zagatama, Na eni strani se Gorenec ni posvečal ponazarjanju in ponavljanju modernističnih „predpisov“ o samozadostnosti slike in nalog izpostavljanja bistva medija. Po drugi pa se je izognil mimetičnim zagatam naivnega posnemanja „realnosti“ ali izpostavljanju nebrzdane, pogosto naivne ekspresije.

Bojan Gorenec je med tema dvema možnostma našel izhodišče, ki temelji na vzpostavljanju podobe kot ločene od referenta in običajne mimetičnosti. Temelji njegovega ustvarjanja so povezani s slikarjevimi analizami, refleksijami in videnji stanja in statusa podobe v sodobnosti. Njegovo delovanje izhaja predvsem iz takšne opredelitve slike, da ta izhaja iz sodobnega pojmovanja podobe oziroma pomenov ter različnih opredelitev in specifičnih funkcij vizualnosti tako v sodobni družbi kot v zgodovini.

Gorenčevo slikarstvo se tako giblje na izmuzljivem robu med ponovitvijo, apropriacijo nekega figuracijskega modela in avtonomno slikarsko vizualizacijo tega, kar bi lahko imenovali vpogled v zmožnosti in naravo slikarskega medija. Ta vpogled lahko zastavlja vprašanje o slikovnem prostoru, o figuri v njem ali pa razmislek o zgodovinskem spominu in njegovi relevantnosti v času, ki se bolj posveča hipnim, trenutnim konfiguracijam elektronskih podob.

Na platnu je tako predstavljen slikovni „labirint“, ki gledalčevo oko vodi skozi konstelacijo fragmentov historičnih del, mrežo abstraktnih linij ter besednih fragmentov in barvnih vzorcev. Vsi ti fragmenti in posamezni delci so nasičeni s pomenom, pa vendar nam slike ne postrežejo z enostavno naracijo in še manj zgolj s ponovitvijo vizualne vzpodbude ali motiva v drugem, slikarskem mediju. So svojevrstne, zelo osebne analize motivov, raznovrstnih likovnih elementov, prevzetih podob, ali pa osebnih komentarjev k vizualnemu materialu in sistemom preteklosti.

Iz teh raznovrstnih fragmentov ustvarja Bojan Gorenec celote, ki nas nagovarjajo s svojimi izvirnimi slikovnimi naracijami in formami, ne da bi se avtor zatekal v površno liričnost ali skrajno izraznost. Vse prvine, prilaščene podobe, besede ali likovni elementi, so med seboj povezane s ciljem, da nam podajo nekakšen vizualni ekvivalent slikarjevega razmišljanja, njegove refleksije sodobnega časa, ki je tako razpret med neskončno množico informacij in podob ter na drugi strani hlastanjem po spektakularnem.

(izsek iz teksta Tomislava Vignjevića / Bojan Gorenec – O možnostih slikarskih premen danes)

izr. prof. dr. TOMISLAV VIGNJEVIĆ
umetnostni zgodovinar, predsednik slovenske sekcije AICA

Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj v prostorih Pavšlarjeve hiše, pa tudi po drugih slovenskih galerijah in muzejih pripravlja razstave tistih umetnikov, ki so bili nagrajeni z najvišjo državno nagrado s področja umetnosti, to je Prešernovo nagrado in nagrado Prešernovega sklada. V dvajsetletnem delovanju je pripravila številne razstave nagrajenih umetnikov in ustvarila stalno zbirko 86 avtorjev z 860 deli.

V zadnjem času galerija poleg nagrajencev za likovno umetnost predstavlja tudi lavreate z drugih področij.

MARKO ARNEŽ
vodja Galerije Prešernovih nagrajencev Kranj

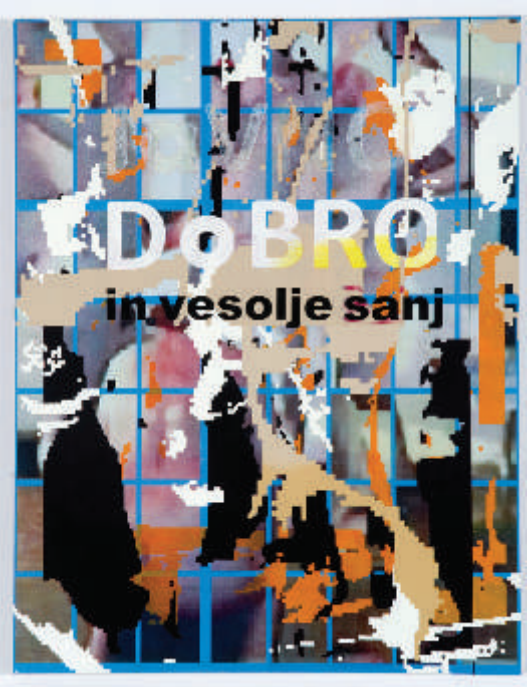

JAVNI DOLG
akril na platnu, 206 × 158 cm, 2012-13

BOJAN GORENEC je bil rojen 1956 v Ljubljani. Leta 1979 je diplomiral na ALU v Ljubljani pri prof. Marjanu Pogačniku in prof. Jožetu Brumnu. Od leta 1980 do 1996 je deloval kot samostojni umetnik. Leta 1996 se je zaposlil na ALU v Ljubljani kot profesor za področje slikarstva. Med leti 2001 in 2007 je opravljal funkcijo prodekana za študijske zadeve, od leta 2007 do 2013 pa je bil dekan ALUO. Deluje na področju grafike in slikarstva. Do sedaj je izvedel 38 samostojnih razstav, sodeloval pa je na več kot 50 skupinskih razstavah doma in v tujini. Prejel je več nagrad in priznanj, med drugim leta 1978 Prešernove nagrade za študente za grafično delo, leta 1982 nagrado Zlata Ptica in leta 1990 nagrado Prešernovega sklada.

HITREJE ZA NAMI
akril na platnu, 158 × 206 cm, 2012

Prizorišče:

MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

SIMBOL, ZNAK IN BARVA NA GORENJSKEM

Člani Likovnega društva Kranj

Tematika letošnjega festivala je posvečena SIMBOLU, ZNAKU IN BARVI. Vsi trije so del našega vsakdana. Nekatere uporabljamo zavestno ali pa so posledica nezavednega stanja. Medsebojno prepletanje ni pogoj, ne moremo pa ga izključiti. Gre za obširno tematiko, s katero se srečujemo tako v umetnosti, veri, mitologiji, literaturi in psihologiji kot v številnih drugih panogah.

Simbol razumemo kot podobo, znamenje, znak ali prispodobo. Predstavlja razpoznavni znak, karakteristiko ali značilnost in je večpomenski. Pogosto se ga ne da razložiti povsem racionalno ali ga interpretirati, zaradi njegovega globljega pomena posega v nezavedno. Predstavlja neko asociacijo prenesene ideje ali pomena, ki se navezuje nanj, hkrati pa je del kulturnega miljeja, iz katerega prihaja ter ima psihološki pomen, kar kaže na neko intimno vez. V likovni umetnosti se tako najpogosteje srečujemo s simboliko barve, živali, osebe, geometrijskega lika ali pa števila.

Znak v širšem pomenu nakazuje na nekaj drugega, ga označuje. V ožjem pomenu pa nanj gledamo kot na neko komunikacijsko sredstvo, z vnaprej dogovorjenim ali neposredno pomembnim pomenom. Gre za skrajšano podajanje informacij, opozoril ali slikovno označevanje npr. pojma, postopka ali objekta. Nanj gledamo kot na razumsko spoznanje, ki pa ne presega svojega prvotnega namena.

Barva kot tretji element se ravno tako navezuje na kulturno okolje, iz katerega človek prihaja, tako je njen simbolični pomen vezan na izkušnje in vzgojo ter z njo povezano čustveno reakcijo, ki jo le-ta vzbuja. Barve se navezujejo na določene motive, hkrati pa se z njimi povezujejo človeške lastnosti, občutki in prvinska spoznanja, zato so pogosto v uporabi pri psihoanalizi, pomembno vlogo pa igrajo tako v umetnosti kot v našem vsakdanu.

BOGE DIMOVSKI izpovedno moč v svojem delu prepušča barvni pripovedi ter poenostavljeni, abstrahirani linijski risbi. Individualni pristop, kjer je resničnost nakazana skozi kolažirano podobo, v ozadju nosi domišljijsko, čustveno nabito krajinsko interpretacijo. Prisotna je kontrastnost med realnim pridihom in nejasno prikrito zgodbo, kot sožitje dveh svetov. Celota nosi simbolno noto tako v barvi kot znaku, ki predstavlja logotip in je izraz identitete, ali jabolku, za katerim bi se lahko skrivalo tisto jabolko spoznanja, torej dopušča več interpretacij.

JOŽE ERŽEN v motiviki svojih del razkriva abstrahirane, kubistično navdihnjene akte, za katerimi se skriva ženska podoba. Simbolika ženske je močno zakoreninjena v njegovem delu. Poenostavljene podobe v različnih pozah, ki nastajajo kot skupki različno oblikovanih ploskev ali geometrijskih likov, kažejo na atribute ženskega telesa. Le-ti so včasih izrazitejši, spet drugič pa zaviti v čisto nerazpoznavno elementarno celoto, v kateri intenzivnost in moč barvne izpovedi vplivata na čustveno zaznavo človeka ter odražata intimno izpoved umetnika.

LOJZE KALINŠEK v svoj slikarski svet spušča simbolično zgodovinsko mitološko zgodbo. V tokratnih delih imamo izrazitejšo simbolično podobo, v kateri pa je ujel tudi spoj sodobnega s preteklim časom. Če si pobliže ogledamo delo s podobo glasbenika, opazimo steber, ki poudari element antičnega časa. Noge slonijo na podobi, spominjajoči na čoln, ki nosi znak križa ter posodo s čudežno, zdravilno ali očiščujočo tekočino, kar bi lahko sledilo iz same interpretacije znaka. Celotna zgodba pa spominja na domišljijsko ali celo sanjsko podobo.

TANJA PRUŠNIK se predstavlja z abstraktnimi deli iz cikla „Rdeče“. Izrazita simbolična konotacija, ki jo označuje rdeča barva, je simbol življenja, krvi, strasti, ognja, ljubezni, dinamike, moči in vztrajnosti. Povezujemo pa jo tudi z agresijo, trpljenjem in mučeništvom. Na drugi strani belo platno predstavlja nepopisan list kot nosilca kapljic ter razpršenih pik, ki nastajajo ob stiku s podlago in so kot čustveno razburljiva zgodba, ki nam ne razkrije vsebine. Ne moremo pa se znebiti občutka, da se za tem skriva neki doživeti trenutek, ki bi lahko na koncu odseval tudi negativen prizvok.

JOŽE STRAŽAR kot predstavnik kiparstva svojo pot išče tudi v drugih tehnikah, kjer uporablja risbo ali pa posega po grafični izrazni podobi. Tokratno delo, ki je nastalo v tehniki litografije, je kot humorna, duhovita, igriva, vendar hkrati groteskno satirično navdihnjena zgodba, kjer osrednje mesto nameni klovnu, ki bi ga lahko imenovali tudi „vaški tepec“. Klovn nas spominja na cirkus, na svobodo, hkrati pa tudi na zabavo, otroško sproščenost in navihanost, po drugi strani pa neposredno odraža tudi stanje sveta, v katerem smo kot vaški tepčki.

META ŠOLAR se poda v svet simbolične pripovedi, v kateri obravnava kvartopirstvo in rojstne dneve na humoren način. Dve popolnoma nasprotni si zgodbi razkrivata lastnosti človeka, njegovo osebnost ter čustveno odzivnost. Če v prvi zgodbi prevladuje znakovna izpoved, ki se kaže v slikovno narativni podobi in je kot odraz zaslepljenosti in strasti, poudarjene z rdečo barvo, je druga zgodba skozi simboliko zarezanega kosa torte in prisotnih ženskih podob, s poudarjeno rumeno barvo, kot strah ter zavist pred bežečim časom, ki se ga ne da ustaviti.

MELITA AŽMAN, dipl. univ. um. zg

BOGE DIMOVSKI je leta 1978 diplomiral iz slikarstva, nato je opravil podiplomski študij restavratorstva in konservatorstva ter podiplomski specialistični študij grafike na ALU v Ljubljani. Leta 1987 si je pridobil naziv docenta za grafiko na Univerzi v Ljubljani ter leta 1990 na Univerzi Cirila in Metoda v Makedoniji za docenta za risanje in grafiko. Je samozaposlen v kulturi, deluje kot kustos in likovni kritik. Do sedaj je imel 51 samostojnih razstav, sodeloval pa je na preko 340 skupinskih razstavah doma in v tujini. Za svoje delo je prejel pet nacionalnih ter trinajst mednarodnih nagrad.

BOGE DIMOVSKI, BREZ NASLOVA
akril / kolaž, 80 × 90 cm, 2017

JOŽE ERŽEN se je rodil leta 1946 v Ljubljani. Študij kiparstva in grafike na ALU v Ljubljani je končal leta 1970. Leta 1967 je prejel študentsko Prešernovo nagrado. Doslej je imel 90 samostojnih razstav in 150 skupinskih razstavah. Sodeloval je na različnih Ex-temporih, bienalih in trienalih ter likovnih kolonijah. Največ je razstavljal na Hrvaškem, Koroškem, Nemčiji in po bivši Jugoslaviji.

JOŽE ERŽEN, ORGANSKA RAST
oljnata kreda na platnu, 70 × 50 cm, 2017

LOJZE KALINŠEK se je rodil leta 1956. Leta 1977 je diplomiral na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Po končanem študiju se redno udeležuje vsakovrstnih likovnih kolonij, simpozijev in srečanj doma in v tujini. Ukvarja se tudi z ilustracijo, fotografijo in oblikovanjem na grafičnem in tehničnem področju. Za seboj ima več kot 70 samostojnih in več kot 200 skupinskih razstav doma in v tujini.

LOJZE KALINŠEK, KATARZA
akril na platnu, 100 × 80 cm, 2017

TANJA PRUŠNIK se je rodila leta 1971 v Wolfsbergu na Koroškem / Avstrija. Med leti 1990 - 1999 je študirala arhitekturo na Tehnični univerzi na Dunaju. Sodelovala je na številnih skupinski in samostojnih razstavah doma in v tujini. Leta 2014 je postala članica Gesellschaft bild. KünstlerInnen Österreichs-Künstlerhaus Wien, je prejela Umetniško nagrado za ženske Koroške „za kulturo proti nasilju". Živi in dela kot svobodna umetnica in arhitektka na Dunaju, Koroškem / A in v Sloveniji. Od 2016 članica LD KRANJ - ZDSLU.
W: www.prusnik.com

TANJA PRUŠNIK, RDEČE
znamenje – kri (z lastno krvjo podpisal),
tuš na platnu, 50 × 50 cm, 2017

JOŽE STRAŽAR KIYOHARA se je rodil 1940 v Sloveniji. Umetniško se izraža v kiparstvu, slikarstvu in grafiki. Akademsko se je izobraževal v Sloveniji in na Švedskem. Od leta 1965 živi in ustvarja v Stockholmu. Imel je preko dvesto samostojnih in skupinskih razstav na Švedskem in drugod po Evropi, Japonski in Dominikanski republiki.
W: www.js.skulptorforbundet.se

JOŽE STRAŽAR, NÖDGAD HUMÖR
barvna litografija, 100 × 70 cm, 2008

META ŠOLAR, rojena leta 1989, je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je leta 2014 tudi diplomirala. Je članica Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Likovnega društva Kranj. Sodelovala je na več skupinskih in samostojnih razstavah po Sloveniji in Evropi. Živi in ustvarja v Radovljici.
W: www.metasolar.si

META ŠOLAR, THE TERROR OF BIRTHDAYS
olje na platnu, 40 × 30 cm, 2017

Prizorišče:

KAVARNA KHISLSTEIN 12.56 KRANJ

PLEČNIKOVI SIMBOLI KOT IZZIV V SODOBNI ARHITEKTURI

Društvo arhitektov KRARH

"Kjer hočete doseči najvišjo umetnost,
tam mora botrovati nekaj skrivnostnega."
(Jože Plečnik)

Kljub temu, da se Plečnikov opus deli na dunajsko, praško in ljubljansko obdobje, je arhitekt pustil velik umetniški vtis tudi na Gorenjskem[1]. Med najbolj znana dela spada ureditev Roženvenskega klanca v Kranju, katerega glavni arhitekturni komponenti sta arkadni zaslon pred cerkvijo Roženvenske Matere Božje in pa pretočni vodnjak z obeliskom na stopnicah. Opisani zasnovi bi se morala pridružiti tudi mestna vrata v ožini klanca s simbolično vlogo (dejansko so tu stala dvojna vrata v sistemu srednjeveškega obrambnega obzidja), vendar zaradi pomanjkanja sredstev ni prišlo do realizacije.

Društvo arhitektov *KRARH* je Roženvensko stopnišče interpretiralo kot stopnišča Rajskega vrta na Hradčanih v Pragi kot rajski vrt pred mestom.

Zavetje zelenja, prikazano v digitalni obliki in oplemeniteno z živo floro (rastline iz cvetličarne Moj Raj na Glavnem trgu v Kranju), je arhaična prispodoba arkad. Obelisk in vodnjak sta prevzela vlogo slapa, žive vode, opisane v stari zavezi (Visoka pesem 4,12-15).

Kamniti stebriči, čuvarji vhoda v Eden, nagovarjajo kot mitološke živali, podobno kot sfinge v staroegipčanski umetnosti. In nenazadnje piramida, ki jo z mogočno obliko ustvarja Storžič in s svojo pojavnostjo že skozi stoletja narekuje arhitekturno zasnovo mesta.

Usklajeni moduli, proporci in cezure v arhitekturni kompoziciji z nizanjem ustvarjajo ritem, ki gledalca skrivnostno očara in priklene. Podobno kot takt v glasbi, plesu, mantrah itd.

Arhitektura nima le svoje funkcijske vloge, temveč jo veliki mojstri uporabljajo tudi kot sredstvo za subliminarno vplivanje na javnost. Kompozicijske lastnosti so vezane na mere in števila (merski sistem, modularna skladnost, ritem, proporci in gemantično sporočilo).

Gemantija pomeni prevajanje besed v števila in obratno. Sporočilo, skrito v številih in številkah v glasbi, literaturi, grafiki, sliki, kipu in arhitekturi, je bistvo gemantične kompozicije. Umetnina sama je zgolj sredstvo.

V drugem razstavnem prostoru so poenostavljeno prikazane osnove gematrije, priljubljena metoda eksegeze, ki so jo uporabljali srednjeveški kabalisti, da bi prišli do mističnih vpogledov v svete spise ali pa našli njihove nove interpretacije. Po Tinetu Kurentu jo je veliko uporabljal tudi Plečnik, vendar je uporabljal latinični in ne hebrejski ključ, v proporcih pa merila, vezana na število 314, ter kompozicijo kroga, kvadrata in trikotnika (Hermesov pečat).

V sobi je na stenah 12 točkovnih svetil, pod katerimi so umeščene številke, izpisane v Plečnikovi tipografiji. Števila po gematričnih pravilih lahko prevedemo v črko. Za ključ so pri KRARH uporabili slovensko abecedo. Po ključu lahko obiskovalec dešifrira geslo.

PETRA VENCELJ
univ. dipl. geograf in univ. dipl. um. zg., AICA

---

1 Plečnikovi arhitekturni posegi v Kranju so zgoščeni v petdeseta leta prejšnjega stoletja. Opus sestoji iz dveh izvedenih načrtov: adaptacija kranjskega gledališča ter ureditev in oprema Roženvenskega klanca. Most čez Kokro in oprema Prešernove hiše sta ostala žal le v načrtih. Obstajajo pa zapiski o Plečnikovem obisku v Kranju že pred vojno. Zapisniki sej občinskega odbora pričajo o težko pričakovanih obiskih mojstra Plečnika v letu 1931. Tedaj se namreč v Kranju širi regulacijski načrt mesta in arhitekt Plečnik naj bi glede tega svetoval, prav tako pa tudi glede postavitve nove šole in predvidenega parka.
Leta 1936 ga za arhitekta svoje vile izbere kranjski doktor Bežek. Bežkova vila je bila leta 1983 vključno s starim mestnim jedrom Kranja razglašena za kulturni spomenik.

Sodelujoči člani društva arhitektov KRARH

POLONA BAJDE se je rodila leta 1988 v Kranju. Zaključuje študij arhitekture v Ljubljani, pod mentorstvom Sonje Ifko. Sodelovala je na različnih arhitekturnih delavnicah po Sloveniji.

EVA BAJEC se je rodila 1992 v Kranju. Leta 2013 je diplomirala na Fakulteti za gradbeništvo, oddelek za arhitekturo v Mariboru pod mentorstvom profesorja Igor Sapača. Nadaljuje študij na drugi bolonjski stopnji in sodeluje z različnimi arhitekturnimi biroji v Sloveniji. Skupaj z različnimi avtorskimi skupinami je kot avtorica sodelovala in prejela nagrade na mednarodnih in domačih arhitekturnih natečajih. Je članica Društva arhitektov *KRARH*.

MARKO PAUŠER se je rodil leta 1978 v Kranju. Leta 2001 se je vpisal na Fakulteto za arhitekturo v Ljubljani. Tekom študija je začel profesionalno delovati na področju arhitekturnih vizualizacij in projektiranja, kasneje se je uspešno preizkusil tudi v industrijskem in grafičnem oblikovanju, kjer je prejel nagrade na več oblikovalskih natečajih. Pri svojem delu trenutno sodeluje z različnimi arhitekturnimi biroji, poleg tega samostojno vodi svoj oblikovalski opus.

ALEŠ PETERNEL se je rodil leta 1981 v Kranju. Leta 2013 je diplomiral na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani pod mentorstvom profesorja Igor Kalčiča in Vojka Kilarja. Pred in po zaključku študija je sodeloval z različnimi arhitekturnimi biroji v Sloveniji. Skupaj z različnimi avtorskimi skupinami je kot avtor sodeloval in prejel nagrade na mednarodnih in domačih arhitekturnih in oblikovalskih natečajih. Je eden od ustanoviteljev Društva arhitektov Krarh.

KATJA SENEKOVIČ se je rodila leta 1982 v Mariboru. Obiskovala je študij krajinske arhitetkure na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2007 diplomirala pod mentorstvom profesorja Davorina Gazvode. V času študija si je eno leto nabirala izkušnje na mednarodni izmenjavi na Portugalskem. Kot soavtor je sodelovala in prejela nagrade na več natečajih v okviru Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije. Je članica Društva arhitektov Krarh.

MOJCA VALANT se je rodila leta 1992 v Kranju. Študira na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Sodeluje na različnih arhitekturnih delavnicah, vodenih s strani Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. Usmerjena tudi v grafično oblikovanje - njene izdelke (plakate, kataloge, brošure, letake) lahko opazimo v okolici Kranja in Komende.

KARIN VESELIČ se je rodila leta 1989 v Kranju. Leta 2016 je diplomirala na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani pod mentorstvom Primoža Jeze. Sodeluje z različnimi arhitekturnimi biroji po Sloveniji. V času študija je sodelovala na različnih arhitekturnih in oblikovalskih mednarodnih natečajih in delavnicah.

Znaki Plečnikove arhitekture v Kranju

Detajl girlande na vhodni lopi Prešernovega gledališča

Detajl s petelinom iz Plečnikovega vodnjaka

Arkado na Roženvenskem stopnišču na Mohorjevem klancu

Prostorska instalacija

Plečnikovo Roženvensko stopnišče z vodnjakom in arkado na Mohorjevem klancu v Kranju (1954 - 1955), je kot interpretacija stopnišča Rajskega vrta na Hradčani v Pragi.

Interpretacija Plečnikovega vhoda v mesto iz strani društva arhitektov KRARH, prikazuje kranjsko stopnišče kot rajski vrt pred mestom.

Prizorišče:

ETNO GALERIJA DESETNICA

KRPANKE ŠTIRIH DEŽEL

izbrane avtorice

Krpanka sodi med najstarejše oblike ročnega šivanja. Začetki segajo daleč v pradavnino, kjer so jih izdelovali v obliki prešitih in s polnilom napolnjenih živalskih kož. Krpanko, kot jo poznamo danes, so hkrati z aplikacijo prinesli iz Palestine v Evropo križarji, ki so jih prevzeli slikovito sestavljeni in oblikovani prapori ter s klobučevino bogato aplicirani šotori poraženih Saracenov.

Lepota dokončanega izdelka je odvisna od natančnosti sešitja, izbire tkanine in sestavljanja krpic. Iznašli so jo zato, da bi naredili nekaj uporabnega iz ostankov redkih in dragocenih tkanin.

Quilt (angl.) dobesedno pomeni prešita odeja vendar izraz ne ločuje med navadno prešito odejo in mojstrovinami, ki so pod tem nazivom nastajale v Ameriki od časa kolonializma dalje in se razširile po svetu. Quilt je vedno sestavljen iz treh delov: quilt top – zgornji del krpanke (dekoriran v patchwork tehniki, aplikaciji ali kombinaciji obeh dveh, pogosto okrašen tudi z vezenino), voluminozno polnilo in podlaga iz enotne tkanine.

Glede na kompozicijo quilta je patchwork lahko izdelan kot medaljon s centralnim vzorcem, heksagram, kot sestavljanka blokov (kvadratov, trakov), ali pa v svobodni kompoziciji. Slednji je doživel razcvet v 18 in 19. stoletju, ko so v tehniki broderie perce na nevtralno podlago nanašali motive ptic in cvetja.

V 60. letih so postali modni plašči, hlače, obleke in jope iz krpanj z različnimi vzorci.

Avtorice za svoje motive iščejo v svojem okolju. Nekaterim je podlaga geometrijski lik, pogosto pa so abstrakcije predmetov in podob iz narave.

Madžarska multimedijska umetnica **ESZTER BORNEMISZA** se je sprva posvetila študiju matematike, doktorirala na tem področju in skoraj dvajset let delala kot znanstveni raziskovalec. Konec devetdesetih pa se je njena pozornost obrnila k tekstilni umetnosti prešivanja in sodobnim eksperimentalnim trendom s tega področja. Budimpešta, kjer živi in ustvarja, jo kot mesto navdihuje pri njenem delavnem procesu, saj se v delih zrcalijo vzorci urbanega življenja. Nabor materialov je zelo raznolik. Umetnica paberkuje med različnimi »odpadnimi« elementi, tiskovinami, transparentnimi vlakninami, folijami… Le te reciklira in stke v nove pripovedi površinskih in trodimenzionalnih oblik, ki vselej aludirajo na urbano krajino s prepletom ulic, trgov in mrežastimi vzorci mestnih tlorisov.

PIA PUONTI prihaja iz finske družine, kjer je tradicija ročnih del igrala pomembno vlogo pri odločitvi za ustvarjanje v tekstilijah. Njena mati je poučevala šiviljstvo in pletilstvo in jo uvedla v skrivnosti tkanja, vezenja in šivanja. Nadaljne izkušnje je pridobila med bivanjem (60. in 70. leta) v Kaliforniji, kjer se je seznanila s tradicionalno krpanko nato pa je v osemdesetih ustvarjala kot modna oblikovalka v Sydeyu (Avstralija). Bogata znanja iz različnih kulturnih okolij združuje v svojem delu, ki mu doda osebno noto. Njene »odeje« so bile na ogled v mnogih državah, in so prejeli nagrade na mednarodnih tekmovanjih.

Diplomirana anglistka **ŽELJKA KOVAČIĆ** prihaja iz bližnjega Zagreba in velja za pionirko te tehnike v hrvaškem prostoru. Z umetniškim quilt-om se ukvarja že več kot 25 let. Je članica je ULUPUH-a, sekcije za tekstilno ustvarjanje, LIKUM-a in AIQA-e, Houston, ZDA (mednarodno združenje za ohranjanje in promocijo quilta). V njenih delih pogosto zasledimo živalske like, kajti inspirira jo svet živali, zlasti pa je ljubiteljica mačk.

MARGARETA VOVK ČALIČ krpanke oblikuje že vrsto let. Med leti 1985–2007 je delovala kot samostojni kulturni delavec, oblikovalec tekstilij. Od pomladi 2017 je spet v svobodnem poklicu ustvarjalke na kulturnem področju. Poleg lastnega umetniškega ustvarjanja ji izziv predstavlja tudi posredovanje znanja drugim. Tako pod okriljem Javnega sklada za kulturne dejavnosti Kranj vodi celoletni izobraževalni program Mala šola krpanke, ki je med slušateljicami tako na lokalnem kot tudi širše slovenskem okolju naletel na pozitiven odziv.

Avtorica v svojih delih rada uporablja kolekcije proizvodov domačega Tekstilindusa, ki so nastajale nekje med 70. in 80. leti prejšnjega stoletja. Kolekcije so včasih rezali na pravokotnike, velike 10 x 20 cm in jih uporabili kot vzorčnik za kupce. Po skrbnem izboru se je tokrat odločila uporabiti koščke blaga s printi starih westernov. Le ti spominjajo na čase, ko smo večere preživljali najprej ob radiu nato ob črno-belih televizorjih.

Na ta način obuja in ohranja neponovljivo dediščino našega mesta.

PETRA VENCELJ
univ. dipl. geograf in univ. dipl. um. zg., AICA

HRVAŠKA

ŽELJKA KOVAČIĆ, SONCE NA DNU OCEANA
175 × 205 cm

MADŽARSKA

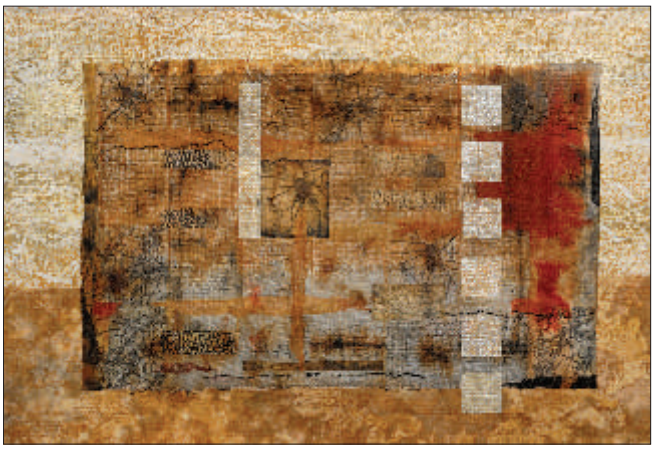

ESZTER BORNEMISZA, RED MUD I
cotton, tissue-paper, 118 × 176 cm, 2012

SLOVENIJA

MARGARETA VOVK ČALIČ, KRIŽNI REZI
krpanka, bombaž, improv crosscuts, straight line quilting,
210 × 135 cm, 2017

ITALIJA

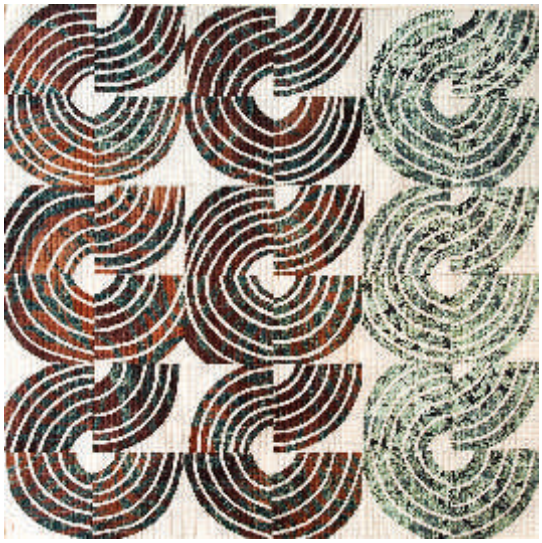

PIA PUONTI, SO WHAT
tehnika pa je reverse applique, 80.5 x 80.5 cm

Prizorišče:

LAYERJEVA HIŠA IN TAM-TAMA

MERGENTALERJEVA ULIČNA GALERIJA

Izbrana umetnica na razpisu za razstavljanje del v ulični galeriji v okviru Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj - MAJA BOJANIĆ

Kurator:
MATIC FERLAN
absolvent umetnostne zgodovine

Organizacija razstave: **Layerjeva hiša**
ZALA VIDALI
vodja umetniškega programa Layerjeve hiše

Umetnica Maja Bojanić je bila za razstavljanje v Mergentalerjevi ulični galeriji Layerjeve hiše v sklopu Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj izbrana na podlagi razpisa. Izbrala jo je tričlanska komisija, ki jo je vodil kurator razstave Matic Ferlan. S svojim delom se je celostno odzvala na kuratorjev koncept. Ta se v navezavi na krovno temo Festivala osredotoča na trojec znak–simbol–barva, ki je do neke mere obravnavan preko semiotične prizme.

Današnja družba je preko kapitalističnega Zeitgeista izrazito asemblialno usmerjena. Človeštvo nastaja, živi in umira na in ob tekočem traku. Tej logiki sledita tako politika in ekonomija kot tudi kulturna sfera. Kultura je postala absolutni suženj sistema in s tem so vse arbitrarne komponente, kot na primer ideativnost, inventivnost in inovativnost izgubile svojo nekdaj spoštovano in častivredno mesto v družbi.

Znak je na svetu vedno ustvarjal nek red, a v asemblialni eri, ki ji zadošča površinsko branje *ad hoc* proiduciranih etiket, je jedro umevanja sveta nemalokrat spregledano. Z vsako etiketo dobimo novo barvo, s katero nato paradiramo po prostorih, ki jih smatramo za javne, za naše, za obče dobre, a se hkrati v njih počutimo nekam tuje in nelagodno. Prostori, ki so nekdaj odprtih rok pozdravljali vsakršen umetniški izraz, se zaradi pritiskov nad-sistemov počasi, a vztrajno že vrsto let zapirajo in z nekoliko arogantno držo gledajo na kulturo. In to v času, ko bi bilo potrebno samo kulturo postaviti v jukstapozicijo s politiko in ekonomijo in z vsem, kar sploh daje idejno hrano diskurzom, kot sta pričujoči koncept in z njim povezana razstava Maje Bojanić.

V povezavi s tem je umetnica odgovorila na nekaj ključnih vprašanj v zvezi z znakom, simbolom in barvo. V zvezi z znakom je predvsem preučevala naslednje teme: „Znak je razmerje med nekim objektom in njegovim interpretatorjem. Se da s tem semiotičnim razmerjem manipulirati? Je znak lahko univerzalen in omogoča zgolj eno interpretacijo? Na kakšnih različnih nivojih znak danes funkcionira?“ Simbol je oblikovala okoli vprašanj: „Bistvena razlika med znakom in simbolom je v tem, da so znaki ustvarjeni in sčasoma pozabljeni, medtem ko se simboli rodijo in umrejo; na katerih področjih v praksi je to najbolj vidno? Kdo (če sploh kdo) ima pravico nekaj imenovati za simbolno, simbolično, nekaj ustoličiti za simbol? Ima simbol lahko več narav in kakšna je njegova simbolna funkcija v državnem aparatu in sodobni družbi?“ O barvi pa je umetnica razmišljala tako: „Barva je koncept, imanenten praktično vsaki entiteti, ki je v dometu človekovega premisleka; je po tej logiki možno barvo definirati tudi onkraj vizualnega počela? Lahko barva (s strani recepetorja zavedno ali nezavedno) manipulira z dojemanjem sporočilnosti nečesa? Lahko vpliva na interpretacijo, četudi ni mišljena kot ključni gradnik elementa?“

Opis koncepta projekta Maje Bojanić

Koncept triptiha temelji na apropriaciji – prilašča si 3 mreže kompozicij slik, ki v likovni umetnosti veljajo za narodno zavedne in svobodo iščoče. Originalno likovno delo postane le še znak samega sebe, ki v novem eklektičnem razporedu dobi nov pomen. Slike, ki si jo avtorica izbere, so Groharjev *Sejalec*, Delacroixjeva *Svoboda vodi ljudstvo* in Guaguinova *Kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo*? Novonastali triptih tako prevzema poze figur prej omenjenih slik in jih poveže s kontradiktornim družbenokritičnim motivom.

MAJA BOJANIĆ, K NAM NAJ NAZAJ SE VRNEJO

MAJA BOJANIĆ je študentka kiparstva ljubljanske Akademije za likovno umetnost in oblikovanje. Obiskovala je likovno gimnazijo na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, kjer je leta 2015 pod mentorstvom Damijana Kracine sodelovala pri projektu Park Geometrica v sklopu Svetlobne gverile. Leta 2016 pa je v kolektivu 8 dijakinj prejela nagrado za najbolj inovativno predstavo v sklopu festivala Vizije, SNG Nova Gorica. Ukvarja se s projekti, ki zajemajo in povezujejo kiparstvo, slikarstvo, video in poezijo.

SIMBOL, ZNAK IN BARVA V LOGOTIPU KRANJA

Leta 2016 je destinacija Kranj zaživela z novo znamko, s katero želi dvigovati zaznavo in ugled destinacije pri obiskovalcih, prebivalcih in investitorjih mesta. V novi destinacijski znamki se simbol, znak in barva povezujejo.

Črkovni in simbolni del znaka se privlačita kot dva nasprotna pola. Gre za sožitje urbanega in podeželskega, mesta in narave, te edinstvene prednosti, ki jo destinacija izpostavlja navzven. Besedo Kranj izpisujejo trdne, serifne črke z značajem, ki so interpretacija zgodovinske teže mesta s 6000-letno zgodbo.

Simbolni del znaka nad napisom kot mehkejši, bolj organski del parafrazira silhueto mesta ter alpske vrhove in naravo, ki mesto obdajajo. Obenem je v njem mogoče začutiti oseben podpis – pesnika dr. Franceta Prešerna ali sodobnih kranjskih umetnikov. V simbolnem delu se skriva človeška nota, ki lahko pooseblja tudi današnje Kranjčane in turistične ponudnike.

Barva znaka se navdihuje v mestni barvni skali, saj je rdeča nosilna barva mestnega grba. Odtenki rdeče barve simbolizirajo trdno in močno energijo, ki je del značaja Kranja kot enega največjih mest Slovenije. V rdečo sta vmešana še odtenka modre in rumene, ki nosilno barvo potiskata v še bolj sodoben in živahen značaj.

Nosilec turističnega logotipa Kranja je **Zavod za turizem in kulturo Kranj,** avtor in razvijalec pa je agencija za marketing v turizmu, Nea Culpa. Z značajem znamke želimo navduševati domačine in jih spodbujati, da se identificirajo z vsebinami ter simboli mesta. Obiskovalce in turiste pa želimo vabiti na odkrivanje mestnih znamenitosti, njegovega urbanega utripa in zelene okolice.

MANCA STRUGAR, ZTKK
NEJA PETEK, Nea Culpa

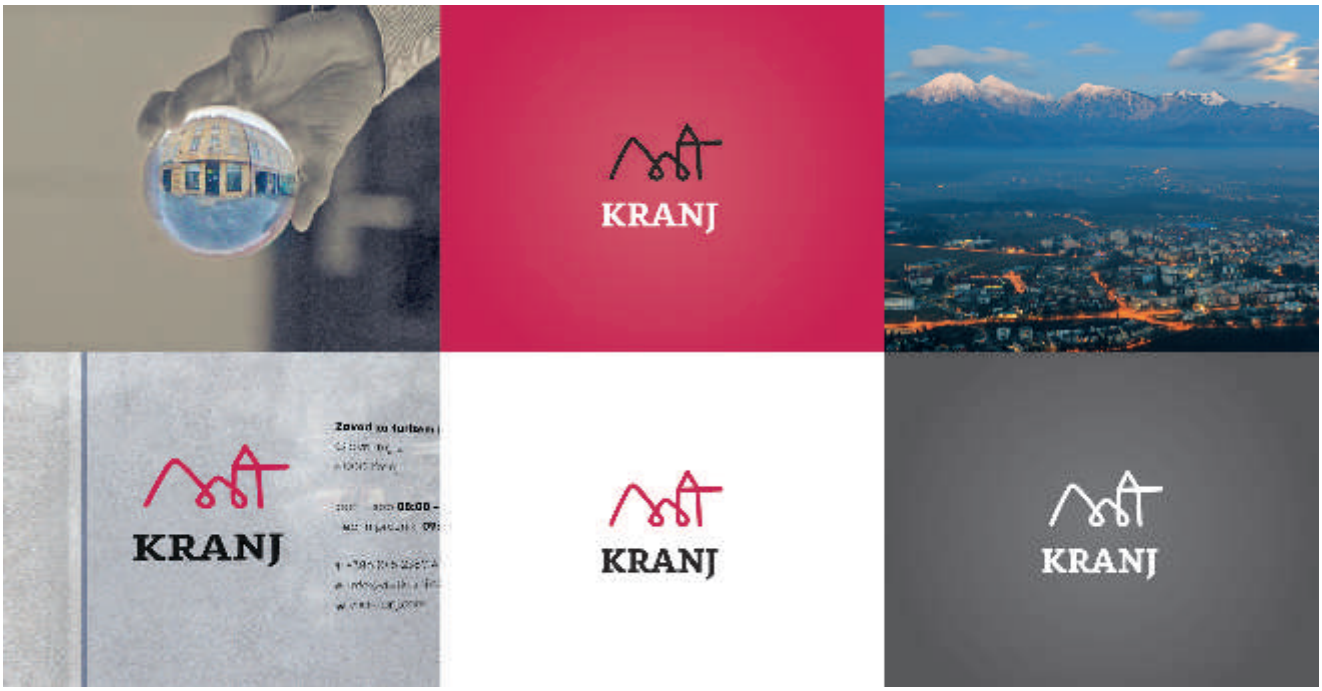

MEDNARODNA ŽIRIJA

predsednik žirije:

ALEKSANDER BASSIN, *muzejski svetnik, likovni kritik - AICA in publicist*

člani:

SANDA BAJZEK (HR), *umetnostna zgodovinarka in samostojna likovna kritičarka*

MARIO PALLI (I), *uveljavljeni italjanski akademski slikar in grafik*

MOJCA GRMEK, *selektorica, kuratorka in likovna kritičarka*

OLGA BUTINAR ČEH, *prof. umetnostne zgodovine, kustusinja ZDSLU*

mag. KLAVDIJ TUTTA, *predsednik umetniškega sveta LD Kranj - ZDSLU, umetniški vodja festivala*

STROKOVNI SODELAVCI, LIKOVNI KRITIKI IN UMETNOSTNI ZGODOVINARJI FESTIVALA

DR. MILČEK KOMELJ, *doktor umetnostnozgodovinskih znanosti*

ddr. DAMIR GLOBOČNIK, *umetnostni zgodovinar, likovni kritik - AICA in muzejski svetnik*

MOJCA GRMEK, *kustosinja, kuratorka in likovna kritičarka*

MELITA AŽMAN, *umetnostna zgodovinarka in likovna kritičarka*

SANDA BAJZEK (CRO), *umetnostna zgodovinarka in samostojna likovna kritičarka*

mag. BOGE DIMOVSKI, *muzejski svetnik in likovni kritik*

izr. prof. dr. TOMISLAV VIGNJEVIĆ, *umetnostni zgodovinar,* predsednik slovenske sekcije AICA

MARKO ARNEŽ, *vodja Galerije Prešernovih nagrajencev Kranj*

PETRA VENCELJ, *samostojna likovna kritičarka - AICA in kustosinja*

MATIC FERLAN, *absolvent umetnostne zgodovine*

ZALA VIDALI, *vodja umetniškega programa Layerjeve hiše*

MAJA MEDJA, *absolventka umetnostne zgodovine*

MILČEK KOMELJ (rojen 1948) je slovenski umetnostni zgodovinar, esejist, kritik in pesnik. Preučeval je slovenski likovni ekspresionizem iz časa po prvi svetovni vojni ter napisal vrsto monografij in študij o modernem slovenskem slikarstvu. Med drugim je avtor trilogije o slovenskem slikarstvu od 18. do 20. stoletja (Svetniki, Obrazi, Poteze). Kot interpret je ustvarjalno povezan s številnimi slovenskimi likovnimi ustvarjalci, sodeluje pri pripravi razstav in je član vrste likovnih in literarnih žirij. Zaposlen je bil kot profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu ter predsednik najstarejše slovenske kulturno-znanstvene ustanove Slovenska matica.

DAMIR GLOBOČNIK je doktor umetnostne zgodovine in zgodovine, muzejski svetnik in likovni kritik. Izdal je naslednje knjige: 12 jeznih mož (1998), Vodiški čudeži (1999), Pesnikova podoba (2000), Afera Theimer (2001), Portreti/Porträts/Ritratti – Slovenski likovniki v Avstriji in Italiji (2002/2003), Prešeren in likovna umetnost (Mohorjeva založba v Celovcu, Gorici in Celju, 2006), Kulturnozgodovinske študije (SDLK, 2009), Pavliha 1870 / Levstikov satirični list (Slovenska matica, 2010), Likovna satira / Poglavja o karikaturi v slovenskih satiričnih listih (Revija SRP, 2013) in Prvi slovenski fotograf in fotografski izumitelj Janez Puhar (Celjska Mohorjeva založba, 2014). Od leta 2011 je urednik revije za zgodovino in teorijo fotografije Fotoantika.

MOJCA GRMEK (1974) je diplomirala iz umetnostne zgodovine in filozofije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Od leta 1996 se ukvarja s kuratorstvom in umetnostno kritiko. V tem času je sodelovala s številnimi galerijami po Sloveniji, med katerimi so tudi Center in Galerija P74 v Ljubljani, Galerija Domžale in Kosovelov dom Sežana, trenutno pa je umetniška vodja galerije v Hiši kulture v Pivki. Do danes je kurirala več kot 140 razstav in objavila več kot 60 strokovnih študij, od katerih so bile nekatere prevedene in objavljene tudi v tujini. Živi in dela na podeželju v okolici Pivke.

MELITA AŽMAN sej je rodila v Kranju leta 1981. Zaključila je Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo, smer industrijsko oblikovanje ter na Filozofski fakulteti v Ljubljani, diplomirala iz umetnostne zgodovine. Naslov diplomske naloge se glasi "Antična Pula". Od leta 2014 sodeluje pri različnih projektih Likovnega društva Kranj, katerega članica je, ter s tujimi umetniki. Udeležuje se mednarodnih simpozijev. Ukvarja se z grafičnim oblikovanjem, kuratorskim delom ter piše likovne recenzije.

SANDA STANĆEV BAJZEK se je rodila leta 1967 v Zagrebu. Diplomirala je iz primerjalne književnosti in umetnostne zgodovine na Fakulteti za humanistične študije v Zagrebu. Ukvarja se z galerijsko dejavnostjo in pripravo razstav. Je avtorica, selektor in vodja številnih samostojnih in skupinskih razstav ter umetniških projektov, ki predstavljajo hrvaško sodobno umetnost. Je ustanoviteljica in predsednica Hrvaškega združenja likovnih umetnikov in likovnih kritikov (HULULK) ter članica DPUH-a in študijske sekcije ULUPUH-a. Živi in ustvarja kot samostojna kustosinja in likovni kritik v Zagrebu.

BOGE DIMOVSKI je leta 1978 diplomiral iz slikarstva, nato je opravil podiplomski študij restavratorstva in konservatorstva ter podiplomski specialistični študij grafike na ALU v Ljubljani. Leta 1987 si je pridobil naziv docenta za grafiko na Univerzi v Ljubljani ter leta 1990 na Univerzi Cirila in Metoda v Makedoniji za docenta za risanje in grafiko. Je samozaposlen v kulturi, deluje kot kustos in likovni kritik. Do sedaj je imel 51 samostojnih razstav, sodeloval pa je na preko 340 skupinskih razstavah doma in v tujini. Za svoje delo je prejel pet nacionalnih ter trinajst mednarodnih nagrad.

PETRA VENCELJ (1967, Kranj) je študirala geografijo in umetnostno zgodovino na ljubljanski Filozofski fakulteti, kjer je kot Zoisova štipendistka diplomirala iz politične geografije in sodobne slovenske umetnosti. Zatem je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani opravila še študij likovne teorije. Danes opravlja poklic samostojne umetnostne kritičarke - kustosinje, fotografinje ter predavateljice in publicistke s področja umetnosti in geografije. Je članica Društva slovenskih likovnih kritikov, Slovenskega umetnostno-zgodovinskega društva, Geografskega društva Gorenjske in mednarodnega društva likovnih kritikov AICA.

MAJA MEDJA je študirala umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Sodelovala je pri Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti v preteklih letih.

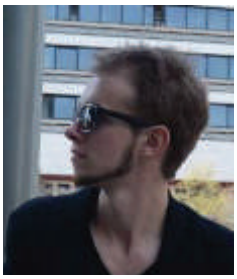

MATIC FERLAN je absolvent umetnostne zgodovine na ljubljanski Filozofski fakulteti. V obdobju 2016/17 je bil predsednik Društva študentov umetnostne zgodovine Slovenije Kunsthisterik. Je avtor številnih projektov, med temi posebej izstopata četrta edicija cikla pogovorov Artkusije in projekt Kunsthisterikom kulturo zastonj. Pri podjetju Go Inštrukcije je vodja oddelka za umetnostno zgodovino in latinščino. Je kurator, predavatelj in pisec prispevkov o umetnosti.

ZALA VIDALI od leta 2014 vodi umetniški program Layerjeve hiše, oblikuje razstavne projekte in celovite umetniške in urbane koncepte ter skrbi za komunikacijo programa hiše in okoliške kulturne četrti Kranja. Kurira program štirih razstavnih prostorov; galerije Layerjeve hiše, stolpa Škrlovec, galerije Mahlerca in Mergentalerjeve ulične galerije. Aktivna je kot članica Pisarne za prenovo soseske Planina in je sodelovala pri komunikacijski preobrazbi znamke Visit Kranj. *(Fotografija Emil Jalovec)*

TOMISLAV VIGNJEVIĆ predava na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem. Diplomiral in magistriral je na Oddelku za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, doktoriral pa na Fakulteti za podiplomski humanistični študij v Ljubljani. Med leti 1992 in 2000 je bil višji kustus v Narodni galeriji, od leta 2004 je raziskovalec na Znanstveno-raziskovalnem središču UP v Kopru. Težišče njegovih raziskav je poznosrednjeveška in renesančna ter moderna in sodobna umetnost. Je predsednik slovenske sekcije AICA.

MARKO ARNEŽ je po končani srednji šoli končal študij filozofije in primerjalnega jezikoslovja na FF v Ljubljani, kjer je z magistrskim delom Etične in vrednostne razsežnosti v slovenski likovni umetnosti tudi magistriral. Leta 1984 se je zaposlil kot profesor filozofije, kasneje tudi sociologije in drugih družboslovnih predmetov, najprej na Gimnaziji Kranj, kasneje pa na ŠC Kranj.
Leta 1995 so na njegovo pobudo v Kranju pripravili skupinsko razstavo Likovni umetniki za Prešernovo mesto. V naslednjih letih je z dr. Nacetom Šumijem in Klavdijem Tutto pripravil še štiri podobne razstave. Leta 2001 je z razstavo grafik Vladimirja Makuca in Lojzeta Spacala pod njegovim vodstvom začela delovati Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj, ki se je v šestnajstih letih svojega delovanja razvila v eno najpomembnejših galerij v Sloveniji, z obsežno stalno zbirko Prešernovih nagrajencev in nagrajencev Prešernovega sklada za likovno umetnost.

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE, OE KRANJ

GALERIJA DR. CENETA AVGUŠTINA

GORENJSKI MUZEJ

GALERIJA MESTNE HIŠE

STEBRIŠČNA DVORANA IN KLET V MESTNI HIŠI

GALERIJA IN KLET PREŠERNOVE HIŠE

LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ ZDSLU

MALA GALERIJA

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI – JSKD OI KRANJ

GALERIJA BALA

RAZSTAVNI PAVILJON JUGOVIC – *Spodnje Bitnje*

STOLP ŠKRLOVEC

GALERIJA JANEZ PUHAR

LAYERJEVA HIŠA

GALERIJA

UMETNIŠKE REZIDENCE

MERGENTALERJEVA ULIČNA GALERIJA / *TAM TAM*

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ

GALERIJA V KRANJSKI HIŠI

KAVARNA KHISLSTEIN 12.56 KRANJ

GALERIJA PREŠERNOVIH NAGRAJENCEV KRANJ

CAFE GALERIJA PUNGERT

MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

ETNO GALERIJA DESETNICA

NAKLO - KRANJ
KOROŠKA CESTA
MAISTROV TRG
LJUBLJANSKA CESTA
GLAVNI TRG
MOST ČEZ KOKRO
SPODNJE BITNJE
ŠKOFJA LOKA
SAVSKA CESTA
PUNGERT

KRANJ

MESTNA OBČINA KRANJ

Zavod za turizem in kulturo Kranj
ZTKK

ZDSLU

LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

avstrijski kulturni forum[lju]

GORENJSKI MUZEJ

Gorenjski Glas

hiša
LAYER

Območna enota Kranj

Carnica

STOLP ŠKRLOVEC

Galerija Prešernovih nagrajencev
za likovno umetnost Kranj
www.gpn.kranj.si
20 let

galerija
bala

Jskd
Območna izpostava Kranj

MESTNA knjižnica KRANJ

spletna tiskarna
TRAJANUS
www.trajanus.si

stari mayr

Desetnica

KRARH

NEOPRINT

Moj kraj

TAM TAM

Cafe Galerija
Pungert

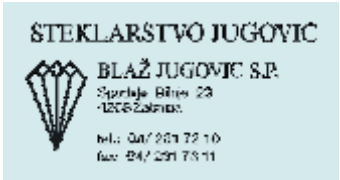
STEKLARSTVO JUGOVIC
BLAŽ JUGOVIC S.P.

Pro
Grafika

6. MEDNARODNI FESTIVAL LIKOVNIH UMETNOSTI KRANJ - ZDSLU 2017

SIMBOL, ZNAK IN BARVA

28. september - 5. november 2017

Prireditelji: **LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ - ZDSLU**
GORENJSKI MUZEJ
ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ
ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKIH LIKOVNIH UMETNIKOV
LAYERJEVA HIŠA / ZAVOD CARNICA
in KLAVDIJ TUTTA

Izdal in založil: **Zavod za turizem in kulturo Kranj, Gorenjski muzej, Likovno društvo Kranj**
Zanj: **Tomaž Štefe, direktor; Marjana Žibert, direktorica; Cveto Zlate, predsednik**

Zasnova in umetniško vodenje PROJEKTA 2017: **Klavdij Tutta**

Urednik: **Klavdij Tutta**

Nagovori: **Boštjan Trilar, Tomaž Štefe, Klavdij Tutta, Marjana Žibert, Marjeta Malus, Aleš Sedmak, Cveto Zlate**

Teksti: **Milček Komelj, Damir Globočnik, Mojca Grmek, Melita Ažman, Sanda Bajzek, Boge Dimovski, Tomislav Vignjević, Marko Arnež, Petra Vencelj, Matic Ferlan, Zala Vidali, Maja Medja**

Prevod teksta v angleški jezik: **Sabina Gregorin**

Fotografije: **arhiv avtorjev, Cveto Zlate, Melita Ažman**

Biografski podatki: **avtorji, Melita Ažman, Evita Tutta, Breda Drinovc Kancilija**

Postavitev razstav: **Klavdij Tutta z ekipo Likovnega društva Kranj**

Obdelava fotografij: **Melita Ažman**

Izhodiščna podoba za promocijo festivala: **Miha Perčič**

Oblikovanje tiskovin: **Melita Ažman**

Tisk: **Pro Grafika, Žabnica**

Naklada: **750**

Kranj, september 2017

ART2DESIGNCULTURE
MELITA AŽMAN
art2designculture@gmail.com

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

MESTNA OBČINA KRANJ

LIKOVNO DRUŠTVO KRANJ

ZDSLU

avstrijski kulturni forum

Zavod za turizem in kulturo Kranj
ZTKK

GORENJSKI MUZEJ

www.visitkranj.si
likovnodrustvo-kranj.weebly.com/festival-2017.html